

सुकुना बहुमुखी क्याम्पस

सुन्दरहरैचा, मोरड,
प्रदेश नं. १, नेपाल

सुकुना बहुमुखी क्याम्पस, सुन्दरहरैचा - १२, मोरड

रणनीतिक विकास योजना (सन् २०२१-२०२५)

**Phone No. 9852045617
021545617, 021545717**
E-mail: sukunamc2048@gmail.com
www.sukuna.edu.np

मिति : २०७८/०५/२०

विषय : रणनीतिक विकास योजना (सन् २०२१-२०२५) पेस गरिएको सम्बन्धमा ।

श्रीमान् सदस्य सचिवज्यू

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग,

सानोठिमी, भक्तपुर ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा क्याम्पसको दोस्रो रणनीतिक विकास योजना (सन् २०१६-२०२०) को समयावधि समाप्त भएको हुँदा सरोकारवालाहरूको छलफल र सुभावअनुसार तेस्रो रणनीतिक विकास योजना (सन् २०२१-२०२५) तर्जुमा गरी आ.व. २०७८/०७९ देखि लागुहुने गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने भएको हुँदा सो योजना यसै पत्रसाथ संलग्न गरी पठाइएको बेहोरा अनुरोध छ ।

२३३८
क्याम्पस प्रमुख

(चन्द्रमणि राई)
क्याम्पस प्रमुख

मन्त्राव्य

वि.सं. २०४८ सालदेखि सामुदायिक स्तरमा सञ्चालित सुकुना बहुमुखी क्याम्पस प्रदेश नं. १ र २ को एउटा महत्त्वपूर्ण शैक्षिक प्रतिष्ठानका रूपमा स्थापित हुन पुगेको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालय, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग नेपाल, सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सुन्दरहरैचा नगरपालिका, विभिन्न दातृ संस्थाहरू, अभिभावक, बुद्धिजीवी, शिक्षाप्रेमी, प्राध्यापक, राजनीतिकर्मी, विद्यार्थीवर्ग तथा सङ्घ/संस्थाहरूको सामूहिक प्रयत्न र भूमिकाको फलस्वरूप आज यस क्याम्पसले उल्लेखनीय सफलता हासिल गर्न सकेकोमा हामीले गौरवबोध गरेका छौं । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले अघि सारेका पूर्वाधार र सर्तहरू पूरा गरी क्याम्पसले यस अघि नै QAA प्राप्त गरिसकेको छ । आयोगले सञ्चालन गरेका दोस्रो उच्चशिक्षा परियोजना (SHEP) र उच्च शिक्षा परियोजना (Higher Education Reform Project : HERP) मा क्याम्पस समावेश भई तोकिएका कार्य सम्पन्न गरिसकेको छ । यी दुई परियोजनाबाट क्याम्पसले अनुभव प्राप्त गरेको हुँदा भविश्यमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग नेपालले सञ्चालन गर्ने परियोजनामा सहभागी भई थप उपलब्धि प्राप्त गर्नेछ ।

तेस्रो रणनीतिक विकास योजना (सन् २०२१-२०२५) तर्जुमा गर्न सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई क्याम्पस सञ्चालक समितिको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आगामी दिनमा पनि क्याम्पसले सहयोगको अपेक्षा गरेको छ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोग नेपाल, त्रिभुवन विश्वविद्यालय र सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूबाट पटक पटक प्राप्त सुभावहरूले यस क्याम्पसको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्नका साथै भविष्यका शैक्षिक क्रियाकलापहरूलाई समेत दिशाबोध गर्न महत्त्वपूर्ण मार्ग निर्देशन गर्नेछ, भन्ने आशा लिइएको छ । योजना तर्जुमा गर्न अहोरात्र खट्टने क्याम्पस प्रशासन, योजना तर्जुमा समितिका पदाधिकारीहरू र प्राध्यापक तथा कर्मचारीवर्गमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

(केशव अधिकारी)

अध्यक्ष

क्याम्पस सञ्चालक समिति

सुकुना बहुमुखी क्याम्पस

सुन्दरहरैचा, मोरड

विषयसूची

खण्ड एक : परिचय

१.१. रणनीतिक योजनाको पृष्ठभूमि र औचित्य	१
१.२. योजनाका उद्देश्यहरू	२
१.३. योजना निर्माण प्रक्रिया/विधि	३
१.४. सहभागी प्रतिनिधिका क्षेत्रहरू	३
१.५. सरोकारवालाहरूका अपेक्षाहरू	४
१.६. रणनीतिक योजनाका प्रमुख पक्षहरू	५
१.७. योजनाको क्षेत्र	६
१.८. दोस्रो रणनीतिक योजना (२०१६-२०२०) को समीक्षा	६

खण्ड दुई : संस्थागत पार्श्वचित्र

२.१. सेवाक्षेत्रको समीक्षा (Overview of the Catchment Area)	१५
२.२. संस्थाको विवरण (Description of the Institution)	१८
२.३. सह- क्रियाकलाप व्यवस्थापन र सहयोग (Co-Curricular Management and Support).....	२०
२.४ शिक्षण-सिकाइ व्यवस्थापन र अभ्यास (Teaching Learning Management and Practices)..	२१
२.५ शिक्षण-सिकाइ स्रोतहरू र सहयोग (Teaching Learning Resources and Support)	२१
२.६ परीक्षा प्रणाली र परीक्षाफल (Examination System and Result)	२१
२.७. मानवीय स्रोत व्यवस्थापन (Human Resource Management)	२२
२.८. प्रशासन (Administration)	२७
२.९ प्राज्ञिक व्यवस्थापन (Academic Management)	३८
२.१०. सङ्काय, शिक्षक र विद्यार्थी सङ्ख्या (Faculties, Staff and Students)	३८
२.११ आर्थिक तथा वित्तीय व्यवस्थापन (Economic and Financial Management)	३८

खण्ड तीनः विकास प्रवृत्ति

३.१. भौतिक संरचनाको पूर्वाधार (Physical Infrastructure)	४३
३.२ अनुसन्धान, अभिलेखीकरण र प्रकाशन (Research, Documentation and Publication)	४५
३.३. अतिरिक्त क्रियाकलाप विकास (Extra - curricular Development)	४५

खण्ड चारः संस्थागत अवस्था विश्लेषण

४.१ क्याम्पसका सबल, कमजोरी ,अवसर र चुनौति (SWOT Analysis of Institution)	४७
४.२. संस्थागत विकासका लागि आधार तथा मुख्य प्राथमिकताका क्षेत्र	५०

खण्ड पाँच : रणनीतिक योजना

५.१ दूरदृष्टि, ध्येय, लक्ष्य र उद्देश्य (Vision, Mission, Goals and Objectives – VMGO)	५२
५.२ आधारभूत मूल्य मान्यताहरू (Core Values and Norms).....	५३
५.३ रणनीतिक योजनाका प्रमुख क्षेत्रहरू (Major Sectors of Strategic Plan)	६०
५.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली (Monitoring and Evaluation System)	७६
५.५ पूर्वानुमान/सीमाहरू (Assumptions/Limitations)	७७

खण्ड छः सुशासन एवम् स्रोत परिचालन

६.१.गुणस्तर र संस्थागत विकासको अनुगमन र मूल्याङ्कन	७९
६.२. प्रकोप व्यवस्थापन (Disaster Management)	७९
६.३. लैंगिक संवेदनशिलता र समावेशीकरण (Gender Sensitivity and Inclusiveness)	७९
६.४. सूचनाको हक (Right of Information)	७९
६.५. सरोकारवालाहरूको मञ्च (Stakeholders Forum)	७९
६.६. प्रतिवद्धता र चासो (Commitment and Concern)	८०
६.७. कार्यसम्बन्ध (Networking)	८०
६.८. स्रोत परिचालनको योजना (Scheme for Resource Mobilization)	८०

तालिका सूची

तालिका १ : सरोकारवालाहरूका अपेक्षा र रणनीति	४
तालिका २ : क्याम्पस परिषद् बैठक, मिति र अध्यक्ष	२०
तालिका ३ : कार्यालयीय उपकरणहरू	२०
तालिका ४ : अन्य उपकरणहरू	२१
तालिका ५ : फर्निचर विवरण	२२
तालिका ६ : विविध सामग्रीहरू	२३
तालिका ७ : स्टोर सामग्रीहरू	२५
तालिका ८ : भवन संरचना	२५
तालिका ९ : जग्गा विवरण	२६
तालिका १० : पुस्तक तथा सन्दर्भग्रन्थ	२७
तालिका ११ : प्रयोगशाला र सामग्री	२७
तालिका १२ : सङ्काय सम्बन्धन प्राप्तिको विवरण	२७
तालिका १३ : राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको विवरण	२८
तालिका १४ : त्रिवि.का कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यार्थी भर्ना अवस्था (२०७७/०७८)	२८
तालिका १५ : राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गत विद्यार्थी भर्ना अवस्था (२०७७/०७८)	३०
तालिका १६ : त्रिवि तर्फको नतिजा (परीक्षाफल) विवरण २०७६/२०७७	३२
तालिका १७ : शिक्षक/कर्मचारीको समष्टिगत विवरण (२०७८ भाद्र)	३४
तालिका १८ : क्याम्पस सञ्चालक समितिको नामावली	३६
तालिका १९ : लेखा समितिको नामावली	३७
तालिका २० : पुनरावेदन समितिको नामावली	३७
तालिका २१ : सङ्कायगत शिक्षक-विद्यार्थी विवरण २०७७/०७८	३८
तालिका २२ : यथार्थ आमदानीको प्रवृत्ति आ.व. २०७३/०७४ - २०७७/०७८	३९
तालिका २३: खर्चको प्रवृत्ति २०७३/०७४ - २०७७/०७८	३९
तालिका २४ : भौतिक पूर्वाधार विकास प्रवृत्ति	४३

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : संस्थागत विकास	८९
अनुसूची २ : शैक्षिक कार्यक्रम र गुणस्तर विकास	८६
अनुसूची ३ : भौतिक पूर्वाधार विकास	९२
अनुसूची ४ : आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन	९७
अनुसूची ५ : अभिलेखीकरण, प्रकाशन, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन	१००
अनुसूची ६ : विद्यार्थी सहयोग र कल्याण	१०६
अनुसूची ७ : सुशासन, सूचना र प्रविधि व्यवस्थापन	१११
अनुसूची ८ : लैड्गिक सम्वेदनशीलता र समावेशीकरण	११७
अनुसूची ९ : परामर्श, पथप्रदर्शन र रोजगारी सहजिकरण	१२०

चित्रसूची

चित्र १ : क्याम्पसको प्रशासनिक व्यवस्था	३३
चित्र २ : क्याम्पसको सङ्गठनात्मक संरचना	३५

खण्ड एक : परिचय

१.१. रणनीतिक योजनाको पृष्ठभूमि र औचित्य

सुकुना वहुमुखी क्याम्पस एक सामुदायिक क्याम्पस हो । यसले उच्च शिक्षाका क्षेत्रमा शैक्षिक स्तर अभिवृद्धि एवम् यसको सर्वपक्षीय विकास, अभिवृद्धि र निरन्तर प्रगति गर्दै आइरहेको छ । योजनाबद्ध कार्यक्रमले सही लक्ष्य पहिल्याउन सक्छ भन्ने अभिप्रायका साथ सोही योजनाअनुरूप यस क्याम्पसले शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेको छ । सामुदायिक क्याम्पसका रूपमा स्थापित यस क्याम्पसको मुख्य आर्थिक स्रोत भनेको विद्यार्थी शुल्क र समुदायको सहयोग नै हो । यसका अतिरिक्त यस क्याम्पसलाई विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (University Grants Commissions), नेपालबाट पनि अनुदान सहयोग प्राप्त हुँदै आएको छ । पछिल्ला केही वर्ष यता विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले उच्च शिक्षा परियोजनाहरू सञ्चालन गर्दै आएको सन्दर्भमा आयोगबाट दोस्रो उच्च शिक्षा परियोजना (Second Higher Education Project) अन्तर्गत क्याम्पसले गरेको आवेदनको मूल्याङ्कनबाट यो क्याम्पस Scheme B कार्यक्रम सञ्चालनका लागि छनोट भएको र प्रथम रणनीतिक योजना (First Strategic Plan-2010-2014) तयार गरी आफ्ना शैक्षिक कार्यक्रमहरूलाई अगाडि बढाई योजनामा लक्षित धेरै कार्यक्रमलाई सम्पन्न भएका छन् । उक्त परियोजनाको समायवधि समेत पूरा भइसके सँगै यस अन्तर्गत चलेका कार्यक्रमहरू पनि पूरा भइसकेका छन् । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको उक्त परियोजनामा प्रवेश गरी योजनाअनुसार कार्य सम्पादन गरिसकेको छ ।

यसै सन्दर्भमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग समक्ष गुणस्तरको मान्यताका लागि आवेदन गरी स्वाध्ययन प्रतिवेदन (Self Study Report, SSR) पेस गरिएकोमा सो निकायबाट प्रतिवेदनमा उल्लिखित गुणस्तर सूचकका आधारमा यस क्याम्पसका कार्यक्रमहरूको आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कन गरी मिति २०७२ साल भदौ ३ गते क्याम्पसले गुणस्तर सुनिश्चितताको प्रत्यायन (Quality Assurance and Accreditation, QAA) प्राप्त गरेको थियो । दोस्रो उच्च शिक्षा परियोजनाका कार्य समापन भइसके पछि र प्रथम रणनीतिक योजनाको समायावधि समापन भइसके पछि विश्वविद्यालय अनुदान आयोगद्वारा उच्च शिक्षा सुधार परियोजना (Higher Education Reform Project-HERP, 2014-2020) सुरु गरेको थियो । सो परियोजनाका लागि पनि क्याम्पसबाट आवेदन गरिएकोमा आयोगबाट राष्ट्रिय स्तरमा मूल्याङ्कन गरी यस क्याम्पसलाई छनोट गरेको र मिति २०७२/११/०५ गते क्याम्पस र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका बिच परियोजना कार्यान्वयनका लागि समझदारी पत्र (Memorandum of Understanding) मा हस्ताक्षर गरी क्याम्पस उच्च शिक्षा सुधार परियोजना (HERP, 2014-2020) मा प्रवेश गरी यस अन्तर्गतका निर्धारित कार्यहरू सम्पन्न भइसकेका छन् । यसै सन्दर्भमा क्याम्पसको पहिलो रणनीतिक योजनाको समयावधि समाप्त भइसकेको हुँदा सो योजना (२०१०-२०१४) का अनुभव र विश्वविद्यालयका परियोजनाले प्रस्तुत गरेका सुभावहरूलाई समेतलाई आधार मानी मिति २०७२/११/३० गते (२०१६ मार्च १३) का दिन दोस्रो

रणनीतिक विकास योजना (Strategic Development Plan 2014-2020) तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो ।

दोस्रो रणनीतिक विकास योजनाको समयावधि समापन भइसके पछि वि. सं. २०७७ जेठ/असार महिनामा तेस्रो रणनीतिक विकास योजना (Strategic Development Plan 2020-2024) तर्जुमा गर्ने योजना रहेकोमा विश्वव्यापी कोभिडका कारण हुन गएको बन्दाबन्दीले गर्दा अपेक्षा गरिएको योजना तर्जुमा गर्न सकिएन । यसले गर्दा २०२०/२०२१ मा प्लान होलिडे हुन पुग्यो । पाँच वर्षे योजनाको अभावलाई पूरा गर्न आ. व. २०७८/०७९ को पहिलो महिनाबाट तेस्रो रणनीतिक विकास योजना (Strategic Development Plan 2021-2025) तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

१.२. योजनाका उद्देश्यहरू

- (१) दोस्रो रणनीतिक विकास योजनाको पुनरवलोकन गर्नु ।
- (२) स्थानीय स्रोत र साधनहरूको पहिचान र समुचित परिचालन गर्नु ।
- (३) सरोकारवालाको सक्रिय सहभागितामा अभिवृद्धि गरी अपनत्वको भावना जागृत गर्नु ।
- (४) क्याम्पसको उच्च शिक्षा तहको संस्थागत क्षमताको अभिवृद्धि गर्नु ।
- (५) क्याम्पसले गर्ने कार्यसम्पादनमा कुशलता हासिल गरी पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्नु ।
- (६) उच्च शिक्षाका कार्यक्रमहरूमा समता तथा समावेशीकरणको अवधारणालाई उच्च प्राथमिकता साथ कार्यान्वयन गर्नु ।
- (७) उच्च शिक्षामा प्राविधिक र व्यवसायिक धारका शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधरहरू तयार गर्नु ।
- (८) विश्वविद्यालय अन्तर्गतका शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि स्तरीय संरचना विकास गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु ।
- (९) शिक्षा क्षेत्रमा नविनतम खोज, अनुसन्धान र अन्वेषण गर्न सक्ने वातावरण तयार गरी क्याम्पसलाई शैक्षिक अनुसन्धान केन्द्रका रूपमा विकास गर्नु ।
- (१०) स्थानीय, प्रादेशिक, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सङ्घ/संस्था सँग सुमधुर, पारस्पारिक र मैत्रिपूर्ण सम्बन्ध कायम राख्नु ।
- (११) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्राप्त सहयोगको सदुपयोग गरी योजनाबद्ध कार्यक्रमहरू लागू गर्नु ।
- (१२) क्याम्पसको सघन गुरु योजना (Comprehensive Master Plan) तर्जुमा गरी यसले निर्धारण गरेका योजनाहरूलाई प्राथमिकता आधारमा कार्यान्वयन गर्नु ।

१.३. योजना निर्माण प्रक्रिया/विधि

क्याम्पसले तेस्रो रणनीतिक विकास योजना (सन् २०२१-२०२५) तर्जुका क्रममा सरोकारवालाहरूलाई समावेश गरी एक दिवशीय कार्यशाला गोष्ठी गरी क्याम्पसमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको पुनरवलोकन, दोस्रो रणनीतिक विकास योजना (सन् २०१६-२०२०) को पुनरवलोकन, क्याम्पसको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण, छलफल, अन्तर्क्रिया, समूहगत कार्य, प्रस्तुति, विषयगत र क्षेत्रगत कार्यको निचोड, ड्राफ्ट तयार गरी आवश्यक सुझाव सङ्कलन पश्चात यो रणनीतिक योजनालाई अन्तिम रूप दिने कार्य भएको छ। कोभिडको विश्वव्यापी महामारीका कारण यस पटकको योजना तर्जुमा कार्यमा सिमिति सरोकारवालाहरूलाई प्रतिनिधिमूलक ढड्गले सहभागि गराइएको छ।

१.४. सहभागी प्रतिनिधिका क्षेत्रहरू

- क) सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरू,
- ख) परिषद् सदस्यहरू,
- ग) क्याम्पसप्रमुख, पूर्व क्याम्पस प्रमुख
- घ) सहायक क्याम्पस प्रमुखहरू,
- ड) प्राध्यापक सङ्घका पदाधिकारीहरू,
- च) विद्यार्थी प्रतिनिधिहरू,
- छ) स्थानीय सङ्घसंस्थाका प्रतिनिधिहरू,
- ज) प्राध्यापक प्रतिनिधिहरू,
- झ) कर्मचारी प्रतिनिधिहरू
- ब) विषय शिक्षण समितिका अध्यक्षहरू
- ट) स्थानीय राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू,
- ठ) स्थानीय उद्योग वाणिज्य सङ्घ र सहकारी सम्पादका प्रतिनिधिहरू,
- ड) विभिन्न विद्यार्थी सङ्गठनका प्रतिनिधिहरू,
- ढ) लेखा समितिका पदाधिकारीहरू,
- ण) पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरू,
- द) अभिभावक प्रतिनिधिहरू
- त) पूर्व विद्यार्थी सङ्गठनका प्रतिनिधि
- थ) निजी विद्यालयको सङ्गठनका प्रतिनिधिहरू

१.५. सरोकारवालाहरूका अपेक्षाहरू

तालिका १ : सरोकारवालाहरूका अपेक्षा र रणनीति

क्र.सं	सरोकारवालाहरू	अपेक्षा	रणनीतिहरू
१	विद्यार्थीहरू	गुणस्तरीय शिक्षा	योग्य शिक्षक र प्रभावकारी शिक्षणका लागि सुविधासम्पन्न प्रयोगशाला, उचित वातावरण र पर्याप्त र स्तरीय पुस्तकहरूको व्यवस्था ।
२	प्राध्यापक/कर्मचारी	उचित सेवा-सुविधा, सुरक्षा र तालिम	आयस्रोतको पहिचान, सेवा सुरक्षा, स्थायित्व, उपादान, तालिमको अवसर र वृत्ति विकासको व्यवस्था गर्ने ।
३	सञ्चालक समिति	नमुना क्याम्पसको निर्माण, स्तरीय शिक्षा, आड्डागिक क्याम्पसको विकास र विश्वविद्यालयका रूपमा स्थापित हुनु	दिगो आर्थिक स्रोतको पहिचान/व्यवस्थापन गरी गुणस्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्ने, पूर्वाधारको विकास, पहुँचमा विस्तार र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
४	अभिभावक, चन्दा दाता	सुरक्षित वातावरणमा सर्वसुलभ, गुणस्तरीय शिक्षा, स्रोतको उचित परिचालन, आड्डागिक क्याम्पसको विकास र विश्वविद्यालयका रूपमा स्थापित हुनु ।	अभिभावकहरूबीच अन्तर्क्रिया, वार्षिक अभिभावक भेला गरी आयव्यय, शैक्षिक विवरणको प्रस्तुति एवम् सामाजिक परीक्षण गर्ने र अभिलेखीकरण गर्ने ।
५	स्थानीय सरकार, सरकारी र गैर सरकारी सङ्घसंस्थाहरू	स्रोत र साधनको उचित परिचालन, आड्डागिक क्याम्पसको विकास र विश्वविद्यालयका रूपमा स्थापित हुनु ।	स्रोत परिचालन समितिको निर्माण, योजना कार्यान्वयन तथा आन्तरिक लेखाजोखा र आर्थिक सहयोग गर्ने ।

६	छिमेकी शिक्षण संस्थाहरू	गुणस्तरीय शिक्षा तथा शिक्षण सिकाइ सुविधा, सुरक्षित आवास र प्रतिस्पर्धी जनशक्ति उत्पादन	नियमित पठनपाठन, कुशल व्यवस्थापन, यातायातको व्यवस्थापन र छात्रावासको व्यवस्था गर्ने ।
७	राजनैतिक दल	आफ्नो योगदानको उचित कदर, उचित पठनपाठन	सहभागिताका आधारमा कार्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने ।
८	उद्योगी, व्यापारी	प्रदत्त साधन र स्रोतको सदुपयोग साथै अवसर	स्रोत र साधनको आव्वान, माग, अनुरोध, प्रतिस्पर्धात्मक अवसर र उचित व्यवस्थापन गर्ने ।
९	सुरक्षा निकाय	वास्तविक स्थितिको जानकारी, शान्ति सुरक्षा कायम	परिस्थितिअनुसार आवश्यक सूचना प्रदान गर्ने, सूचनाका लागि संयन्त्रको निर्माण र प्रयोग गर्ने तथा शान्तिपूर्ण वातावरणको निर्माण गर्ने ।
१०	पूर्व सञ्चालक समिति, प्राध्यापक, विद्यार्थीहरू	आत्मसम्मान तथा क्याम्पसको उज्वल भविष्य	अनुभवको प्रयोग, सल्लाह, सुझाव लिने र सम्मान गर्ने ।

१.६. रणनीतिक योजनाका प्रमुख पक्षहरू

रणनीतिक योजना निर्माणका क्रममा सरोकारवाला पक्षहरूको सहभागिताअनुसार क्याम्पसको दूरदृष्टि/ परिकल्पना साकार बनाउन ध्येय, लक्ष्य, उद्देश्य, कार्यक्रम र रणनीतिहरूका बारेमा छलफल गरी निष्कर्ष निकाले काम भएको छ, जसका लागि सरोकारवाला पक्षहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा क्याम्पसका सफलता, गुनासाहरू, गर्न नसकिएका कामहरू, गर्नुपर्ने कामहरू र विद्यमान अवस्थाको विश्लेषण गरिएको छ । क्याम्पसको प्रथम रणनीतिक योजनाको समीक्षा गर्दै वर्तमान अवस्था र आगामी पाँच वर्षभित्रमा गरिने योजनाको निर्माण गर्ने क्रममा सरोकारवालाहरूको विश्लेषण, क्याम्पसको विद्यमान अवस्थाको जानकारी, परिवेशको विश्लेषण, Vision, Mission, Goal and Objectives (VMGO) निर्धारण र रणनीतिक योजनाका प्रमुख क्षेत्रहरूको क्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, क्रियाकलाप, सूचक र रणनीतिसम्बन्धी कार्ययोजनाहरू समावेश गरिएको छ । क्याम्पसका लागि रणनीतिक योजनाका प्रमुख क्षेत्रहरूमा क्रमशः व्यवस्थापन (संस्थागत विकास), शैक्षिक गुणस्तर विकास, भौतिक पूर्वाधार विकास, सूचना तथा प्रविधि व्यवस्थापन, आर्थिक व्यवस्थापन, विद्यार्थी सहयोग कार्यक्रम, अनुसन्धान तथा नवप्रवर्द्धन, अभिलेखीकरण, रोजगारी सहजिकरण, सुशासन एवम् लैङ्गिक संवेदनशीलता र समावेशीकरण, परामर्श तथा पथप्रदर्शन सेवालाई निर्धारण गरिएको छ ।

१.७. योजनाको क्षेत्र

क्याम्पसको वर्तमान अवस्था र भविष्यका लागि मार्ग प्रदर्शन गर्ने, भविष्यको आवश्यकता, सम्भावना र चुनौतीहरूको लेखाजोखा गरी कार्यान्वयन तथा मूल्याङ्कनको मापदण्ड (Criteria) तयार पार्ने भएकाले यो रणनीतिक योजना आफैमा एउटा महत्वपूर्ण साधन हो । यसले भविष्यमा गरिने क्रियाकलाप (Activities) र निर्णय प्रक्रियाको समेत दिशाबोध गर्नेछ । प्रतिनिधिमूलक रूपमा सरोकारवाला पक्षहरूबीचको संलग्नतामा निर्माण गरिएको हुनाले यो तेस्रो रणनीतिक विकास योजनाले सबैमा अपनत्व (Ownership) र उत्तरदायित्वको भावना अभिवृद्धि गरी क्याम्पसको संस्थागत विकासमा टेवा पुऱ्याउने छ । यस योजनाले क्याम्पसलाई निम्न लिखित फाइदाहरू पुऱ्याउन सक्छ :

- क) क्याम्पसमा प्राप्त भएको स्रोत र साधनको उचित प्रयोग गराउँछ ।
- ख) सरोकारवाला पक्षहरूको स्वामित्व र अपनत्वको भावना बढाउँदछ ।
- ग) कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सरोकारवाला पक्षहरूको सहभागितामा अभिवृद्धि गराउँछ ।
- घ) भविष्यको मार्ग स्पष्ट पार्न सहयोग पुगदछ ।
- ड) नियमित र निरन्तर रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने बनाउँछ ।
- च) जिम्मेवार पक्षलाई निर्णय गर्नका लागि वस्तुनिष्ठ आधार तयार गर्दछ ।
- छ) अन्तर्सम्बन्धको विकास गरी अगाडि बढ्न सजिलो हुन्छ ।
- ज) क्रमिक रूपमा समस्याको समाधान हुँदै जान्छ ।
- झ) क्याम्पस सञ्चालन कार्यशैलीमा स्पष्टता आउँछ ।
- ञ) सहयोगी निकायसँगको सम्बन्ध र विश्वास बढाउँछ ।
- ट) प्राप्त हुने र हुनसक्ने अनुदान कार्यान्वयनमा सहयोग पुराउँछ ।
- ठ) क्याम्पसको संस्थागत विकास र प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि विश्वासिलो दस्तावेजका रूपमा काम गर्दछ ।
- ड) आगामी कार्यक्रमको सहयोगी तथा अध्ययन स्रोत सामग्री बन्न सक्छ ।

१.८. दोस्रो रणनीतिक योजना (२०१६-२०२०) को समीक्षा

क्याम्पसले प्रथम रणनीतिक योजना (२०१०-२०१४) को समीक्षा गरी दोस्रो रणनीतिक विकास योजना (२०१६-२०२०) तर्जुमा गरेको र सो को समयावधि पनि समापन भएको हुँदा दोस्रो रणनीतिक विकास योजना (२०१६-२०२०) को समीक्षा गरी तेस्रो रणनीतिक विकास योजना (२०२१-२०२५) तयार गरिएको छ ।

उक्त योजनाले तर्जुमा गरेका कार्यक्रमहरू र कार्यान्वयनका क्रममा भएका उपलब्धिहरू, सिकाइहरू, चुनौतीहरू, समस्याहरू, बाँकी कार्यहरू, आगामी दिनमा गर्नुपर्ने कामहरू र कार्य अनुभवहरूलाई

सरोकारवालाहरूको सहभागितामा तपसिल अनुरूप पुनरवलोकन गरिएको छ । समीक्षाले विगत पाँच वर्षमा गरिएका कामहरूबाट निम्न उपलब्धि प्राप्त भएको निष्कर्ष निकालिएको छ :

(१) योजना निर्माण गरी क्याम्पस सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि प्राप्त मूलभूत सिकाइहरू

- (क) योजना निर्माणबाट इच्छा शक्तिमा वृद्धि भएको ।
- (ख) कार्य सफलताका लागि योजना अनिवार्य भएको महसुस ।
- (ग) योजनाको व्यवस्थापन र कार्यान्वयनमा सरोकारवालाको सहभागिता र क्रियाशीलताको आवश्यक ।
- (घ) स्थानीय सरोकारवालाहरूको सहभागितबाट क्याम्पस सञ्चालनमा सहजता प्राप्त ।
- (ङ) सिकाइलाई संस्थागत र स्थानान्तरित गर्न सहयोग पुगेको ।
- (च) व्यवस्थापन पक्ष, शिक्षक र कर्मचारीहरूको व्यावहारको आवधिक समीक्षा र सुधार ।
- (छ) क्याम्पसले शैक्षिक गुणस्तरलाई स्तरीय र परिणाममुखी बनाउनका लागि क्याम्पसका विभाग, शिक्षकहरू, व्यवस्थापन र विद्यार्थीहरू बिच सम्बन्ध विस्तार ।
- (ज) क्याम्पसबाट उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिले पुऱ्याएको सेवा क्षेत्रको अनुगमन र अभिलेखीकरण ।
- (झ) क्याम्पसका सरोकारवालाहरूको अपनत्वमा अभिवृद्धि ।
- (ज) रोजगारीको अवसर अभिवृद्धिका लागि प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षाका कार्यक्रमहरू सञ्चालनको आवश्यकता बोध ।
- (झ) आर्थिकको प्राप्ती, व्यवस्थापन र परिचालनमा योजनाले सकारात्मक योगदान पुऱ्याएको ।
- (ञ) भौतिक निर्माणमा योजना प्रभावकारी भएको ।
- (ट) स्वस्थ शैक्षिक वातावरणको निर्माण र क्याम्पसका शैक्षणिक पक्षमा स्तरन्तोतिमा सहयोग पुगेको ।
- (ठ) अक्षयकोषको स्थापना, वृद्धि, जनसहयोग र अनुदान आयोगबाट सहयोग ।
- (ड) भौतिक संरचनामा स्तर वृद्धिमा सहयोग पुगेको ।
- (ढ) सूचनाको व्यवस्थापन र उचित सञ्चारबाट क्याम्पसको प्रसिद्धिमा अभिवृद्धि भएको ।
- (ण) Quality Assurance and Accreditation का लागि आधारशिला तयार भएको ।
- (त) शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप र उपलब्धिका निम्न योजना निर्माण, समिक्षा गर्ने पद्धति र प्रतिबद्धताको संस्कृतिको विकास ।

(थ) क्याम्पसमा विद्यार्थीको सङ्ख्याको अभिवृद्धि भएको ।

(द) पुस्तकालय, ई-पुस्तकालय तथा स्रोत सामग्रीको व्यवस्थापन हुनु ।

(घ) क्याम्पसको विधान अद्यावधिक भएको र कार्य सञ्चालन निर्देशिका तर्जमा गरी लागु गरिएको ।

(२) रणनीतिक योजना कार्यान्यनका मूलभूत चुनौतीहरू

अ. नीतिगत चुनौतीहरू

- (क) राष्ट्रिय शिक्षा नीति र त्रिविकाना नीति तथा व्यवहार पब्लिक क्याम्पसमैत्री नहुनु ।

- (ख) पब्लिक क्याम्पसको नियमित आर्थिक स्रोत प्राप्ती र परिचालनको सुनिश्चितता नहुनु ।
- (ग) रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनमा सरोकारवालाहरूको नियमित सहभागिता नहुनु ।
- (घ) शैक्षिक संस्थाहरूद्वारा शिक्षामा भइरहेको व्यापारीकरण र त्यसबाट सिर्जना भएको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाको नियमन नहुनु ।
- (ङ) त्रिविले पब्लिक क्याम्पसलाई प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाको सम्बन्धन दिन तयार नहुनु ।
- (च) त्रिविले समयसापेक्ष पाठ्यक्रम परिमार्जनका लागि सहयोग तथा सुझाव नलिनु ।

आ. आन्तरिक चुनौतीहरू

- (क) व्यवस्थापन, प्राध्यापक र विद्यार्थी बिचको सम्बन्ध सुदृढीकरण गर्ने विषयमा कमी कमजोरी हुनु ।
- (ख) अपेक्षित नतिजाका लागि विद्यार्थीहरूलाई पठन पाठनमा नियमित उपस्थित गराउन नसक्नु ।
- (ग) भौतिक संरचनाको विस्तारसँगै त्यसको उचित संरक्षण, उपयोग र व्यवस्थापनमा चुनौति हुनु ।
- (घ) स्थानीय स्रोतको प्राप्ती र परिचालनको कमी हुनु ।
- (च) विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा पुस्तकालयमा विषयगत समग्री, सन्दर्भ सामग्रीहरूर ई-पुस्तकालयको पर्याप्तता नहुनु ।
- (छ) अपेक्षकृत रूपमा सूचना तथा सञ्चारको उचित व्यवस्ता गर्ने नसक्नु ।
- (ज) विभागीय कामहरूमा सरलिकरण, चुस्तता र दुरुस्ता आउन कठिनाइ भएको ।

इ. बाह्य चुनौतीहरू

- (क) विद्यार्थी शुल्क बाहेक स्थानीय क्षेत्रबाट बाह्य आर्थिक सहयोग अभिवृद्धिमा कमी हुनु ।
- (ख) यस क्याम्पसबाट उत्तीर्ण भई रोजगारमा संलग्न विद्यार्थीहरूको तथ्याद्वक सहज ढुङ्गाले हुन नसक्नु ।
- (ग) भौतिक निर्माणमा बाह्य सङ्घ/संस्थाहरूलाई आकर्षण गर्ने कार्यमा कमी हुनु ।
- (घ) ई-लाईब्रेरीलाई प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्ने नसक्नु ।

(३) रणनीतिक योजना कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू

(क) विद्यार्थीसंग सम्बन्धित समस्याहरू

१. शिक्षाशास्त्र र मानविकी सङ्कायमा विद्यार्थी सङ्ख्या कमश : घट्टै जानु ।
२. अध्ययनका लागि विद्यार्थीहरूले सन्दर्भ सामग्री भन्दा पाठ्यपुस्तकमा बढि निर्भर हुनु ।
३. क्याम्पसमा उपस्थित भएर पनि कतिपय कक्षा नलिने प्रवृत्ति कायमै हुनु ।
४. शिक्षकले दिएको नोटमा मात्र भर परी पुस्तकालयको अध्ययनमा समय दिन नसक्ता विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि सन्तोषजनक हुन नसक्नु ।
५. प्रयोगात्मक कक्षाहरूमा पनि विद्यार्थीहरूको अनियमितता हुनु ।
६. कतिपय विषयहरूको पुस्तक सङ्ख्या पर्याप्त नहुनु ।

७. आन्तरिक परीक्षामा अझै पनि केहि विद्यार्थीहरूको अनुपस्थित हुनु ।

(ख) शिक्षक एवम् कर्मचारीसँग सम्बन्धित समस्याहरू

१. शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई पर्याप्त पेसागत तालिमको व्यवस्था हुन नसक्नु ।

२. कार्य क्षमताका आधारमा शिक्षक कर्मचारीहरूलाई पुरस्कार एवम् प्रोत्साहनको व्यवस्था प्रभावकारी रूपमा लागु हुन नसक्नु ।

३. शिक्षकहरूलाई अनुसन्धानका क्षेत्रमा अभैसम्म पनि उत्प्रेरित हुन नसक्नु ।

४. शिक्षकहरूले गरेका कामको अनुगमन र मूल्यांकन प्रभावकारी हुन नसक्नु ।

(ग) नीतिगत तथा व्यवस्थापकीय समस्याहरू

१. विद्यार्थीको शुल्क बाहेक अन्य स्थायी आय स्रोतको व्यवस्था नहुनु ।

२. सरोकारवालाहरूलाई क्याम्पसप्रति अपनत्वको भावना जगाउन प्राविधिक तथा व्यवसायिक शैक्षिक कार्यक्रमहरू अपुग हुनु ।

३. कतिपय विषयको विषयगत विभाग हुन नसक्नु ।

४. गाडी स्टेन्ड, बोटानिकल गार्डेन, छात्रावास र सुकुना खोलामा तटबन्द हुन नसक्नु ।

५. समयसापेक्ष प्राविधिक लगायत रोजगारमुखी शैक्षिक कार्यक्रम थप गर्ने कार्यमा कमी हुनु ।

६. क्याम्पसमा रहेका विभिन्न समिति, युनिट तथा सर्कलहरू बिच समन्वय हुन नसक्नु ।

(घ) अन्य समस्याहरू

१. आन्तरिक परीक्षाको प्रभावकारिता कम हुनु ।

२. विभागका कार्यहरू चुस्त नदेखिनु ।

३. सूचना तथा सञ्चारमा प्रभावकारीता नहुनु ।

४. आन्तरिक परीक्षा फलदायी र प्रभावकारी नहुनु ।

५. विद्यार्थी शिक्षक अन्तर्क्रियाको कमी हुनु ।

६. शिक्षक कर्मचारीको व्यवहारगत आचरणमा कमजोरी देखिनु ।

७. आचार संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुनु ।

(४) बाँकी कामहरू

अ. शिक्षकहरूको सम्बन्धमा

क) अनुन्धान : शिक्षकहरूलेख, अनुसन्धान र अन्वेषण उत्प्रेरित गर्न नसकिएको ।

ख) स्थायित्व : शिक्षकको मागअनुसार पूर्णकालीन व्यवस्था गर्न नसकिएको ।

ग) वृत्तिविकास : आवश्यकताअनुसार शिक्षकहरूलाई सीपमूलक तालिमेमिनार, गोष्ठिमा समावेश गर्न नसकिएको ।

आ. विद्यार्थीका सम्बन्धमा

- क) सबै विद्यार्थीहरूमा यातायातको पहुँच पुऱ्याउन नसकिएको ।
- ख) छात्रावासको व्यवस्था गर्न नसकिएको ।
- ग) खेलकुद सप्ताहलाई अपेक्षाकृत र परिणाममुखी बनाउन नसकिएको ।
- घ) शुल्क वृद्धिको भार हटाउन नसकिएको ।
- ड) प्रभावकारी आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन गर्न नसकिएको ।
- च) पूर्व विद्यार्थीहरूको सङ्गठनलाई प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गर्न नसकिएको ।

इ. भौतिक पूर्वाधार

- क) सवारी साधनको पार्किङ क्षमता वृद्धि गर्न नसकिएको ।
- ख) छात्रावासको भवन बनाउन नसकिएको ।
- ग) आधुनिक र सुविधाजनक फर्निचरको व्यवस्थापन कार्य शुरू भएता पनि अझै यथेष्ठ हुन नसकेको ।
- घ) सबै कक्षा कोठाहरूमा मल्टिमेडिया प्रोजेक्टर व्यवस्थापन गर्न नसकिएको ।
- ड) व्यवस्थापन सङ्कायका लागि छुट्टै भवन निर्माण गर्न नसकिएको ।
- च) हेल्थपोष्टको लागि लागि छुट्टै भवन निर्माण गर्न नसकिएको ।

ई. कर्मचारीहरूका लागि गर्न बाँकी

- क) कर्मचारीहरूलाई आवश्यकताअनुसार तालिम, सिप र वृत्ति विकासको व्यवस्था गर्न नसकिएको ।
- ख) कर्मचारीहरूलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउन नसकिएको ।

उ. सञ्चालक समिति

- क) सञ्चालक समितिका सबै सदस्यहरूलाई सक्रिय गराउन नसकिएको ।
- ख) परिषद् सदस्यहरूको सङ्घ्या थप, वृद्धि र सहजीकरण गर्न नसकिएको ।
- ग) सञ्चालक समितिका सदस्यहरूलाई विषयगत ज्ञानका लागि अवलोकन भ्रमण गराउन तथा तालिम, सेमिनार, गोष्ठिमा समावेश गर्न नसकिएको ।

ऊ. अभिभावक

- क) अभिभावक र क्याम्पस प्रशासन तथा सञ्चालकहरू र शिक्षकहरू बिच निश्चित अन्तराल अन्तर्क्रिया हुन नसकिरहेको ।
- ख) अभिभावकहरूलाई क्याम्पसको शैक्षिक अवस्थाबारे आवधिक रूपमा ज्ञानकारी गराउन नसकिएको ।

ए. वातावरण

- क) क्याम्पस हाताभित्र वृक्षारोपण, बगैँचा, फूलबारीको पर्याप्त विस्तार गर्न नसकिएको ।
- ख) फिडर संस्थाहरूसँग निरन्तर छलफल, अन्तर्क्रिया, र समन्वयन गर्न नसकिएको ।

ऐ. अभिलेखीकरण

क) क्याम्पसका पूर्व विद्यार्थीहरूको अभिलेख राख्न नसकिएको ।

(५) समष्टिगत पुनरवलोकन

समूहगत प्रस्तुतिको अन्त्यमा प्रस्तावित कार्यक्रम (२०२१-२०२५) समष्टिगत पुनरवलोकन निम्नानुसार गरिएको थियो :

अ. सम्पन्न भएका कार्यक्रमको प्रगति समिक्षा

१. भौतिक सुधार

क) कम्पाउन्ड वालको निर्माण भएको छ ।

ख) विज्ञान भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

ग) शैचालय सङ्ख्या विस्तार गरिएको छ ।

घ) मोटर साइकल तथा साइकल स्टयाण्ड निर्माण गरिएको छ ।

ड) खेल मैदानको स्तरीकरण गरिएको छ ।

च) छुट्टै चमेनागृहको व्यवस्था गरिएको छ ।

छ) बि बि ए, आई सि टी र बि बि ए कक्षा लागि सुव्यवस्थित कक्षा कोठाको व्यवस्था गरिएको ।

ज) कक्षाकोठामा सुविधाजनक फर्निचरको व्यवस्था गर्न थालिएको ।

झ) सुव्यवस्थित सभाकक्षको व्यवस्था गरिएको ।

ञ) विभागहरूका छुट्टाछुट्टै कार्यकक्ष तयार गरिएको ।

ट) बि बि ए, आई सि टि ल्याव र सभा कक्षलाई वातावरण अनुकूलित यन्त्र (AC) जडान गरिएको ।

ठ) क्याम्पस गेट आसपास र प्रवेशद्वार देखि प्रत्येक भवनसम्म पुग्ने सडकमा पेवल्स विछ्याइएको र सिमेण्ट ढलान गरिएको ।

ड) सेमिना कक्षको निर्माण गरिएको ।

ढ) प्रशासनिक भवन, शैक्षिक भवन र स्व.वि.यु. भवन छुट्टाछुट्टै भएको ।

२. शैक्षिक विकास

क) विभागहरूको स्थापना गरी सञ्चालन गरिएको ।

ख) प्रयोगशालाहरूको व्यवस्था र सञ्चालन भएको ।

ग) अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइको स्थापना र आंशिक रूपमा जर्नलको प्रकाशन भएको ।

घ) न्यून सङ्ख्यामा भए पनि लघु अनुसन्धान गरिएको ।

ड) परीक्षा विश्लेषण पद्धतिको विकास र सुधार गरिएको ।

च) वि.वि.ए. को नयाँ कार्यक्रम थपिएको ।

छ) नन-क्रेडिट कोर्स तयार गरी कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।

ज) अतिरिक्त कक्षाको व्यवस्था गरी विद्यार्थी सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको ।

भ) परीक्षाफल तथा शैक्षिक नतिजामा सुधार भएको ।

ज) विद्यार्थी सङ्ख्यमा वृद्धि भएको ।

ट) प्रत्येक शिक्षकमा अनलाइन कक्षा लिने क्षमता बढेको ।

३. सूचना प्रणाली विकास

क) इन्टरकमबाट फाँटमा सञ्चार व्यवस्थापन गरिएको ।

ख) क्याम्पसको फेसबुक पेजबाट सूचना व्यवस्थापन गरिएको ।

ग) क्याम्पसको बेवसाइटबाट सूचनाहरू अद्यावधिक गरिएको ।

घ) शैक्षिक सफ्टवेरको प्रयोग भएको ।

ड) क्याम्पस बुलेटिनको प्रकाशन गरिएको ।

च) कक्षाकोठामा मलिटिमेडिया प्रोजेक्टर र व्हेण्डेड मोडको कक्षाका लागि LAN नेटवर्किङ गरिएको ।

छ) Jstor, Project Muse र TUCL Remote Xs ProQuest को व्यवस्थापन गरिएको ।

ज) प्रत्येक विभाग तथा फाँटका लागि डेक्सटप कम्प्युटर र प्रिन्टर उपलब्ध गराएको ।

झ) पुस्तकालमा बारकोड रिडर व्यवस्थापन गरिएको ।

४. क्षमता अभिवृद्धि, पेसागत विकास तथा उत्प्रेरणा

क) शिक्षकहरूको क्षमता तथा वृत्ति विकासका लागि क्याम्पस स्रोतबाट छात्रवृत्तिमा एम.फिल.र पिएच.डि. अध्ययनका लागि पठाउने कार्य भएको ।

ख) क्याम्पसले सेमिनार र गोष्ठी आयोजना गरेको र अन्यत्र हुने तालिम, सेमिनार, गोष्ठिमा सहभागी गराइएको ।

ग) क्याम्पसले विशेषज्ञ सेवाका लागि शिक्षकहरूलाई अन्यत्र पठाउने कार्य गरिएको ।

घ) शिक्षक कर्मचारीहरूका लागि सञ्चयकोषका लागि योगदान गरिएको र २०७८ वैशाख १ गते देखि सामाजिक सुरक्षा कोषमा समावेश गरिएको ।

ड) क्याम्पस विधान व्यवस्था र बजेटले तोकेअनुरूप पूर्णकालीन करार, स्थायी र बढुवा गर्ने कार्य गरिएको ।

५) विद्यार्थी सहयोग कार्यक्रम विकास

क) छात्रवृत्ति कोषको वृद्धि गरी छात्रवृत्ति पाउने सङ्ख्यमा वृद्धि गरिएको ।

ख) शुल्क सहुलियतको सुविधा दिने कार्यलाई निरन्तर दिइएको ।

ग) विद्यार्थीहरूलाई पुस्तकालयमा खुला पहुँच दिइएको ।

घ) बि.बि.ए. का विद्यार्थीहरूका लागि पुरै १ सेट पाठ्यपुस्तक दिइने व्यवस्था गरिएको ।

ड) विद्यार्थीका लागि ई-पुस्तकालय व्यवस्थापन र सञ्चालन गरिएको ।

च) शौचालय र खानेपानीको व्यवस्थापन सुधार भएको ।

- छ) खेलकुद र व्यक्तित्व विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलालाप कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।
- ज) विद्यार्थीका लागि आवधिकरूपमा आन्तरिक परीक्षा लिने र मूल्यांकन गर्ने पद्धतिको विकास गरिएको ।
- झ) विद्यार्थीहरू सँग आवधिक रूपमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया गरिएको ।
- ञ) विषयको प्रकृति हेरी विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक भ्रमण लाने, अनुसन्धान गर्ने र प्रस्तुति गर्न लगाउने कार्य गरिएको ।

६) संस्थागत विकास

- क) अन्तर क्याम्पस सम्बन्ध सुदृढ भएको ।
- ख) विश्वविद्यालय र क्याम्पसबीचको सम्बन्ध सुदृढ रहेको ।
- ग) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका कार्यक्रममा सहभागी हुने र सम्बन्ध सुदृढ भएको ।
- घ) क्याम्पस विधानलाई समय सापेक्ष हुने गरी पुनर्लेखन गरिएको ।
- ङ) विधान अनुरूपका कार्यक्रमहरू भएका र निर्णय अनुरूपका कार्य भएको ।
- च) क्याम्पस सञ्चालक समितिको नियमित बैठक बसी निर्णय गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने अभ्यास रहेको ।
- छ) क्याम्पस परिषद् बैठक नियमित हुने गरेको ।
- ज) वार्षिक बजेट क्याम्पस परिषद्ले पारित गर्ने प्रचलन रहेको ।
- झ) रणनीतिक विकास योजना अनुरूप वार्षिक बजेट तजुमा गरिने प्रचलन रहेको ।
- ञ) विभाग, फाँट, समिति, एकाइ, सर्कल सञ्चालनको कार्य सञ्चालन निर्देशिका कार्यान्वयमा ल्याइएको ।
- ट) योजनाबद्ध ढड्गबाट क्याम्पस सञ्चालन गरिएको ।

७. गुणस्तर सुधार

- क) गुणस्तरको मूल्यांकन प्राज्ञिक परिक्षण (Academic Audit) गर्न थालिएको ।
- ख) आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन, मूल्यांकन र विश्लेषण गरी पृष्ठपोषण गरिएको ।
- ग) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (QAA) प्राप्त भएको ।

८. स्रोत परिचालन र प्रयोग

- क) मानवस्रोतको अधिकतम परिचालन गरिएको ।
- ख) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट अपेक्षाकृत अनुदान प्राप्त गर्न सफल भएको ।
- ग) विद्यार्थी आयस्रोतको परिचालन र उपयोगको अवस्था सन्तोषजनक रहेको ।
- घ) दाताहरूबाट प्रदान गरिने अक्षयकोष अभिवृद्धि भएको ।
- ङ) १ नं. प्रदेश सरकार र स्थानीय सुन्दरहरैचा नगरपालिकाबाट अनुदान प्राप्त भएको ।

आ. योजनामा समावेश भएर कार्यान्वयन हुन बाँकी रहेका कार्यक्रमहरू

- क) अपेक्षाकृत विद्यार्थी सङ्ख्यामा बढोत्तरी हुन नसकिरहेको ।
- ख) अन्तर्राष्ट्रिय साभेदारीका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न नसकिएको ।

- ग) अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जालको विस्तार गर्न नसकिएको ।
- घ) क्याम्पसको दिगो आर्थिक स्रोतको पहिचानमा कठिनाइ भएको ।
- ड) अतिथि आवासगृह निर्माण गर्न नसकिएको ।
- च) आवश्यकता अनुसार पर्याप्त मात्रामा यातायातका साधनको खरिद गर्न नसकिएको ।
- ट) आवधिक रूपमा नियमित अवलोकन भ्रमणको कार्यक्रम गर्न नसकिएको ।
- ठ) पुस्तकालयको उच्चतम विकास (सन्दर्भ सामग्रीहरूको सङ्कलन र प्रयोग) गर्न नसकिएको ।
- ड) छात्रावास निर्माण गर्न नसकिएको ।
- छ) छुट्टै प्राथमिक उपचार कक्ष स्थापना स्वास्थ्य कर्मीको सेवा उपलब्ध गराउन नसकिएको ।

(६) दोस्रो योजनाका (२०१४-२०२०) कार्यक्रम कार्यान्वयन हुन नसक्ने कारणहरूको समीक्षा

पर्याप्त र दिगो आर्थिक स्रोतको अभाव र व्यवस्थापनले गर्दा उल्लिखित कार्यक्रमहरू लागुहुन सकेनन् । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्राप्त हुने आर्थिक अनुदान योजनाअनुसार नै खर्च भएका छन् । विद्यार्थीहरूबाट प्राप्त हुने शुल्कले मात्र यति ठूला आयोजना सम्पन्न गर्न कठिनाइ भएको हो । योजनाको अन्तिम वर्षमा विश्वव्यापि कोरोना महामारीका कारण आर्थिक स्रोत व्यवस्थापनमा कठिनाइ उत्पन्न भएका कारणले पनि निधारित सबै कार्यक्रमहरू सम्पन्न हुन सकेनन् ।

खण्ड दुई : संस्थागत पाश्वचित्र

२.१. सेवाक्षेत्रको समीक्षा (Overview of the Catchment Area)

हालसम्म उच्च शिक्षा हासिल गर्ने विभिन्न तह र सङ्कायमा विद्यार्थीहरू आउने क्षेत्रहरूका आधारमा यस क्याम्पसको सेवाक्षेत्र (Catchment area) प्रत्यक्ष रूपमा प्रदेश नं. १ मा रहेका सबै जिल्लाहरू हुन् भने आंशिक रूपमा प्रदेश नं. २ पनि यसको सेवा क्षेत्र हो ।

(१) भौगोलिक अवस्थिति (Geographical Location)

सुकुना बहुमुखी क्याम्पस भौगोलिक रूपमा $26^{\circ} 39' 45''$ उत्तर अक्षांश $87^{\circ} 22' 49''$ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ । यो क्याम्पस सङ्घीय नेपालको प्रदेश नं. १ अन्तर्गत मोरड जिल्ला, सुन्दरहरैंचा नगरपालिका वडा नं. १२ मा रहेको छ । यो क्याम्पस पूर्वको औद्योगिक नगरी विराटनगरबाट लगभग २२ कि.मि. उत्तरपूर्व, केराबरी गाउँपालिकाबाट ८ कि.मि. दक्षिण र महेन्द्र राजमार्गदेखि ५०० मिटर दक्षिणमा अवस्थित छ । त्यसै गरी सुनसरी जिल्लाको इटहरी उप महानगरपालिका देखि १२ कि.मि. पूर्व, ग्रामथान गाउँ विकास समितिको उत्तरी सिमाना देखि ६ कि.मि. उत्तर, बेलबारी बजारबाट ३ कि.मि. पश्चिममा रहेको छ । यसका छिमेकमा उत्तरमा केराबारी गा.वि.स, पूर्वमा बेलबारी नगरपालिका, दक्षिणमा ग्रामथान गाउँ पालिका र पश्चिममा सुनसरीको इटहरी उपमहा नगरपालिका रहेका छन् ।

(२) सामाजिक - सांस्कृतिक, आर्थिक र राजनीतिक स्थिति

क्याम्पस अवस्थित नगरपालिका र छिमेकी गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूमा विभिन्न जात, जाति, धर्म र संस्कृतिका मानिसहरूको मिश्रित बसोबास रहेको छ । यस क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूमा पनि सामाजिक रूपले विविधता रहेको छ । त्यसैगरी यो न.पा. तथा आसपासका क्षेत्रहरू तीव्र विकासको गतिमा प्रगति उन्मुख भइरहेका हुँदा प्रदेश नं. १ का विभिन्न जिल्लाबाट बसाइ सरेर आउने मानिसहरूको कारणले पनि सामाजिक र सांस्कृतिक विविधता रहेको छ । यसरी यहाँ विविधतामा एकता कायम रहेको छ । यहाँका मानिसहरूका मुख्य पेसा कृषि, व्यापार, उद्योग, नोकरी तथा ज्याला मजदुरी आदि रहेका छन् । यहाँ आर्थिक रूपले मध्यम, निम्नमध्यम र निम्नवर्गका मानिसहरूको बसोबास रहेको छ । यस क्षेत्रमा विभिन्न राजनैतिक दलहरू कार्यरत छन् । आपसी मेलमिलाप, र समझदारीका आधारमा आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, शैक्षिक तथा अन्य विकासात्मक कार्यमा सहकार्य गर्ने परम्परा र संस्कार नै यस क्षेत्रको विशिष्ट पहिचान बनेको छ ।

(३) शैक्षिक अवस्था र क्षेत्र

यस क्याम्पसको स्थापना र विकासले यस क्षेत्रको आसपासका वित्तीय संस्था, व्यवसायिक सङ्घ संस्था, विद्यालय, तथा उच्च मा.वि.हरूलाई र स्वयम् व्यक्तिको व्यक्तित्व विकासका लागि पनि महत्वपूर्ण

योगदान दिएको छ । यो क्याम्पस नेपालमा गुणस्तर शिक्षा प्रदान गर्न सफल क्याम्पस बनिसकेको अवस्था र अध्ययन अध्यापनका लागि स्नातक तहमा चारवटा सङ्कायका विभिन्न विषयमा र स्नातकोत्तर तहका दुई सङ्कायका विभिन्न विषयमा शिक्षा आर्जन गर्न पाउने भएका कारण क्याम्पसले जनचाहनालाई मूर्त रूप दिन सफल भएको छ । यस क्याम्पसले शैक्षिक जनशक्तिको उत्पादनमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ । आफ्ना सेवाग्राहीहरूलाई शिक्षा, व्यवस्थापन, मानविकी र विज्ञान सङ्कायअन्तर्गतका विभिन्न विषयहरूको शिक्षा प्रदान गर्दै अनुसन्धान र परामर्शका सेवाहरू पनि उपलब्ध गराइरहेको छ । यसले स्थानीय स्तरमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति देखि लिएर राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गरी राष्ट्रको शैक्षिक जनशक्तिको मागलाई पूरा गर्ने कार्यमा योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ ।

(४) सरोकारवाला र उनीहरूको सहभागिताको क्षेत्र

क्याम्पसका मुख्य सरोकारवाला भनेका सञ्चालक समिति, प्राध्यापक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक र विभिन्न सामाजिक सङ्घसंस्थाहरू नै हुन् । यिनै सरोकारवालाहरूको संयुक्त सहकार्यमा यो क्याम्पस सञ्चालन र व्यवस्थापन हुँदै आइरहेको छ । यस क्याम्पसको भावी प्रगति र विकास पनि यिनै सरोकारवालाहरूको आपसी सुभक्तुभक्त, समझदारी र सहकार्यले नै निश्चित गर्दछ । तसर्थ यसको शैक्षिक, प्राज्ञिक, भौतिक र अन्य विकासमा पनि सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको सहभागिता अपरिहार्य छ । यसै कुरालाई मध्यनजर गर्दै यो रणनीतिक योजना निर्माणमा सरोकारवालाहरूको सक्रिय सहभागिता जुटाई यो रणनीतिक योजना निर्माण गरिएको हो । यो कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागी सरोकारवालाहरूबाट Political, Economic, Socio-cultural, Technological and Legal Analysis (PESTAL Analysis) गरी निम्न आधारहरू प्रस्तुत गरेका छन् :

P = Political Environment (राजनीतिक अवस्था)

यस क्याम्पसको परिवेशमा रहेको राजनीतिक विश्लेषणवाट तपसिलका पक्षहरूलाई लिइएको छ :

- क) नेपालको संविधान २०७२ ले शिक्षालाई मौलिक अधिकार ठान्नु ।
- ख) खुल्ला तथा सामुदायिक विश्वविद्यालयको अवधारणा, डिम विश्वविद्यालय र बहुविश्वविद्यालयको अवधारणाको विकास हुनु ।
- ग) छात्रवृत्तिमा वृद्धि तथा विस्तार हुनु ।
- घ) शिक्षा आयोगका प्रतिवेदनहरूको सकारात्मक प्रभाव पर्नु ।
- ड) राजनैतिक दलका घोषणापत्रहरूले शिक्षालाई महत्व दिनु ।
- च) स्थानीय निकायहरूको शिक्षाप्रतिको सकारात्मक धारणा हुनु ।
- छ) स्थानीय राजनीतिक दलहरूको क्याम्पस प्रति सकारात्मक धारणा रहनु ।
- ज) सहस्राब्दी विकासको अवधारणा बन्नु ।

- भ) गणतान्त्रिक सङ्घीय नेपालको शैक्षिक पद्धति र सङ्घीय विश्वविद्यालयप्रति जनचासो रहनु ।
ज) राजनीतिक दल र विद्यार्थी सङ्गठनहरूले क्याम्पसका कार्यक्रम र योजनाहरूमा सहयोग पुऱ्याउनु ।

E = Economic Environment (आर्थिक अवस्था)

क्याम्पसको आर्थिक विश्लेषणवाट तपसिलका पक्षहरूलाई लिइएको छ :

- क) शिक्षा क्षेत्रमा आर्थिक विकेन्द्रीकरणको नीति अवलम्बन गरिनु ।
- ख) शिक्षामा आर्थिक अनुदानमा वृद्धि र स्वायत्तता प्रदान गर्नु ।
- ग) गैर सरकारी संस्थाहरूलाई शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने वातावरण प्रदान गर्नु ।
- घ) शिक्षण संस्थाले दान, अनुदान, चन्दा स्वीकार गर्न पाउने व्यवस्था गरिनु ।
- ड) आर्थिक अनुदानमा वृद्धि हुनु ।
- च) समुदायको तीव्र आर्थिक उन्नति हुनु ।
- छ) क्याम्पसलाई आर्थिक सहयोग गर्न स्थानीय व्यक्तिहरू उत्साही र तत्पर रहनु ।
- ज) प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट आर्थिक सहयोग प्राप्त हुनु ।
- झ) अभिभावकहरू आफ्ना सन्ततिका लागि लगानी बढाउन तत्पर हुनु ।
- ञ) दातृसंस्थाको सहयोगका कार्यक्रम हुनु ।
- ट) समुदायको स्थायी पुँजीको मूल्यमा वृद्धि हुनु ।
- ठ) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगसँग आर्थिक सहकार्य हुनु ।

S = Social Environment (सामाजिक अवस्था)

- क) साम्प्रादायिक सद्भाव र सहिष्णुता रहनु ।
- ख) बहुभाषिक, बहुजातीय, बहुसांस्कृतिक एवं बहुधार्मिक सामाजिक परिवेश हुनु ।
- ग) स्थानीय समुदायको क्याम्पसप्रति सकारात्मक धारणा रहनु ।
- घ) स्थानीय क्षेत्रमा शैक्षिक समुदायको सङ्ग्रह्या वृद्धि हुनु ।
- ड) सेवाक्षेत्रका जनताले क्याम्पसलाई सामाजिक सम्पत्तिका रूपमा स्वीकार गर्नु ।

T = Technological Environment (प्राविधिक अवस्था)

- क) टेलिफोन, इमेल, इन्टरनेट, वेबसाइट, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर, कम्प्युटरको व्यवस्था हुनु ।
- ख) विज्ञान तथा कम्प्युटर प्रयोगशालाको व्यवस्था हुनु ।
- ग) शिक्षा सफ्टवेरको माध्यमबाट सेवा प्रवाह हुनु ।
- घ) सि.सि.टि.भी. क्यामराको जडान हुनु ।
- ड) इन्टरकम्प्युटरको माध्यमबाट अन्तरफाँट सूचना सञ्चार हुनु ।
- च) शिक्षण कार्यमा कम्प्युटरको प्रयोग बढनु ।
- छ) विद्युतीय उर्जाको विकल्पमा जेनेरेटर र इन्भरटरको प्रयोग हुनु ।

ज) शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई क्याम्पसले ल्यापटप उपलब्ध गराइनु ।

झ) कक्षाकोठामा वातावरण अनुकूलित यन्त्र (AC) जडान गर्ने कार्य प्रारम्भ हुनु ।

L = Legal Environment (कानूनी अवस्था)

- क) क्याम्पस सञ्चालनार्थ क्याम्पसको आफ्नो छुट्टै विधान हुनु समायानुकूल अद्यावधिक गरिनु ।
- ख) क्याम्पसको नियुक्ति, बढुवा आदि कार्य सम्पादनका लागि आफ्नो नियमावली हुनु ।
- ग) क्याम्पसका सङ्काय, विभाग, फाँट, शाखा, समिति, एकाइ, सर्कल सञ्चालन गर्ने छूटै कार्य सञ्चालन निर्देशिका हुनु ।
- घ) नेपालको संविधान २०७२ का मौलिक हक र राज्यका निर्देशक सिद्धान्त कार्यान्वयन हुनु ।
- ङ) क्याम्पसले त्रि.वि. ऐन/विनियम/ नियमावली/निर्देशिका पालना गर्नु ।
- च) नेपालको शिक्षा ऐन/नियमावली परिमार्जित हुँदै आउनु ।
- छ) नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन ऐन/नियमावली समयानुकूल परिमार्जन हुँदै जानु ।
- ज) उच्च शिक्षा नीति पारित भई कार्यान्वयन हुनु ।
- झ) सुकुना बहुमुखी क्याम्पस विद्यार्थी कर्मचारी, शिक्षक आचार संहिता कार्यान्वयनमा आउनु ।
- ञ) लेखा समितिद्वारा क्याम्पसको आर्थिक कारोबारमा परीक्षण गराइनु ।
- ट) हरेक आर्थिक वर्ष रजिस्टर्ड अडिटरद्वारा क्याम्पसको लेखापरीक्षण गराइनु ।
- ठ) क्याम्पसमा भए गरेका दण्डसम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने पुनरावेदन समिति गठन हुनु ।
- ड) क्याम्पस परिषद्बाट आवधिक रूपमा क्याम्पस सञ्चालक समितिको कार्यकारी नेतृत्व चयन हुनु ।
- ण) शैक्षिक र प्रशासनिक कार्यका लागि विभागीकरण हुनु ।
- त) समय समयमा सरोकारवालाहरू विच अन्तर्क्रिया तथा छलफल हुनु ।
- था) क्याम्पस संस्थागत रूपमा गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायानकृत (QAA) हुनु ।

२.२. संस्थाको विवरण (Description of the Institution)

(१) ऐतिहासिक पृष्ठभूमि (Historical Background)

शिक्षामा सर्वसाधारण जनताको पहुँच वृद्धि गर्ने विकेन्द्रीकरणको नीति लागू भएपछि स्थानीय स्तरमा विभिन्न सङ्घसंस्था, विद्यालय र क्याम्पसहरूको स्थापना भएका छन् । यसै अनुरूप आफ्ना छोराछारीहरूलाई स्थानीय स्तरमा नै गुणस्तरीय उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने यस क्षेत्रका अभिभावकहरूको चाहनालाई मूर्त रूप दिन मिति २०४८/०८/१७ गते मोरड जिल्ला तात्कालीन इन्द्रपुर गा.वि.स. (हाल सुन्दरहरैचा नगरपालिका) स्थित श्री सुकुना माध्यमिक विद्यालयको संयोजनमा स्थानीय शिक्षक, अभिभावक, बुद्धिजीवी, समाजसेवी, राजनीतिक व्यक्तिहरू, शिक्षाप्रेमी, चन्दादाताहरूको भेलाद्वारा क्याम्पस सञ्चालन गर्ने निर्णय भएबमोजिम २१ सदस्यीय सुकुना क्याम्पस तदर्थ समितिको गठन गरियो र मिति २०४८/१०/१४ गतेका दिन त्रिविबाट मानविकी सङ्काय अन्तर्गत प्रवीणता प्रमाण पत्र तहको सम्बन्धनप्राप्त गरी विधिवत् रूपमा सुकुना क्याम्पस

स्थापना हुन पुग्यो । यस क्याम्पसले मिति २०४८/११/११ देखि विहानी सत्रमा द जना प्राध्यापक र ५६ जना विद्यार्थीसहित श्री सुकुना मा. वि.मा कक्षा सञ्चालन गर्न सुरु गरेको थियो । यसरी सुरु भएको यस क्याम्पसमा हाल ४ ओटा सङ्काय (शिक्षा, व्यवस्थापन, मानविकी र विज्ञान तथा प्रविधि) अन्तर्गत विभिन्न विषयमा स्नातक र शिक्षा र व्यवस्थापन सङ्कायमा स्नातकोत्तर तहका कक्षाहरू आफै जमिनमा निर्माण गरिएका शिक्षण भवन, प्रशासनिक भवन, र विज्ञान भवनमा सञ्चालित छन् ।

यस क्षेत्रका जनताको शिक्षाप्रतिको निष्ठा र उत्साहको परिणामस्वरूप स्थापना भएको सुकुना बहुमुखी क्याम्पसले विभिन्न आरोह-अवरोह पार गर्दै तेस्रो दशक पूरा गरी चौथो दशकमा प्रवेश गने क्रममा रहेको छ । शिक्षा प्राप्त गर्नु मानव मात्रको नैसर्गिक अधिकार हो भन्ने विश्वव्यापी मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै सुन्दरहरैंचा नगरपालिका र आसपासका पालिकाका अभिभावक, बुद्धिजीवी, शिक्षाप्रेमी, राजनीतिकर्मी तथा विभिन्न पेसामा आबद्ध जनसमुदाय, सङ्घ/संस्था, स्थानीय सरकार र विद्यार्थीहरूको सद्भाव प्राप्त गर्न सक्षम भएको हुँदा यो क्याम्पस सामुदायिक क्षेत्रद्वारा सञ्चालित नेपालकै अग्रणी शैक्षिक प्रतिष्ठानका रूपमा स्थापित हुन पुगेको छ ।

यस क्याम्पसको सञ्चालक परिषद्को प्रथम बैठक मिति २०५८/१२/१३ गते क्याम्पसको नवनिर्मित भवनमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका तत्कालीन सदस्य सचिव प्रा.डा. होमनाथ भट्टराईद्वारा विधिवत् रूपमा उद्घाटन गरी सम्पन्न भएको थियो । उक्त परिषद् बैठकले श्री चन्द्रबहादुर गुरुङको अध्यक्षतामा १६ सदस्यीय क्याम्पस सञ्चालक समितिको गठन गर्यो । त्यसपछि क्याम्पसले मिति २०६५ पुष १५ गते क्याम्पस सञ्चालक परिषद्को दोस्रो बैठक विश्वविश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्ष प्रा.डा. कमलकृष्ण जोशीज्यूको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न भएको र उक्त परिषद् बैठकले श्री चन्द्रबहादुर गुरुङकै अध्यक्षतामा २१ सदस्यीय क्याम्पस सञ्चालक समितिको गठन गरेको थियो । त्यसै गरी मिति २०६६ पुष ४ गते क्याम्पसको तेस्रो सञ्चालक परिषद्को बैठक विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका सदस्य सचिव प्रा.डा. विनोदकुमार श्रेष्ठज्यूको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न भई क्याम्पसको बजेट, नीति तथा कार्यक्रम पारित गरी क्याम्पसको नियमावलीसमेत संशोधन गरेको थियो । यसरी वार्षिक रूपमा हुने क्याम्पसका परिषद् बैठकहरूले प्रत्येक वर्षका नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा गरी अनुमोदन गर्ने र हरेक ३ वर्षमा नयाँ सञ्चालक समितिको चयन गरी क्याम्पसको व्यवस्थापकीय भूमिका निर्वाह गर्ने गरेको छ । यसै क्रममा मिति २०७२ माघ द मा सम्पन्न सञ्चालक परिषद्को नवौं बैठकले श्री देवेन्द्रकुमार मास्केको अध्यक्षमा नयाँ सञ्चालक समिति गठन गरी हाल कार्य सञ्चालन गर्दै आएको छ । क्याम्पसले निम्न मितिहरूमा निम्नानुसार परिषद् बैठक सम्पन्न गरिसकेको छ ।

तालिका २ : क्याम्पस परिषद् बैठक, मिति र अध्यक्ष

परिषद् बैठक	बैठक मिति	अध्यक्ष	कैफियत
प्रथम भेला	२०४८/०८/१७	श्री लक्ष्मीप्रसाद प्रसाई श्री चन्द्रवहादुर गुरुड	तदर्थ समिति
प्रथम बैठक	२०५८/१२/१३		
दोस्रो बैठक	२०६५/०९/१५		
तेस्रो बैठक	२०६६/०९/०४		सञ्चालक समिति
चौथो बैठक	२०६७/११/३०		
पाचौं बैठक	२०६८/०३/२८		
छैठाँ बैठक	२०६९/०४/२९		
साताँ बैठक	२०७०/०५/०७		
आठाँ बैठक	२०७१/१०/०८		
नवाँ बैठक	२०७२/१०/०७ र ०८	श्री देवेन्द्रकुमार मास्के	
दशाँ बैठक	२०७३/०६/०९		सञ्चालक समिति
एघाराँ बैठक	२०७४/१२/१७		
बाह्राँ बैठक	२०७६/०२/३०	श्री केशव अधिकारी	
तेह्राँ बैठक	२०७६/०५/२८		सञ्चालक समिति
चौद्धाँ बैठक	२०७७/१०/२९		

(२) भौतिक पूर्वाधार (Physical Infrastructures)

यस क्याम्पसले निम्नानुसारको भौतिक पूर्वाधार तयार गरेको छ ।

(क) भौतिक सम्पत्ति

(अ) कार्यालयीय उपकरण

तालिका ३ : कार्यालयीय उपकरणहरू

क्र.	विवरण	सङ्ख्या	कैफियत
१	Computer (Dell)	२२	
२	Computer (Acer)	३	
३	Computer (HCL)	५३	
४	Single Printer- canon	९	
५	single printer-Brother	४	
६	Duplex Printer -Brother	३	
७	Duplex Printer -Canon	२	
८	3 in 1: printer, photocopier and Scanner cannon	२	

१	Identity Card Reder	१	
१०	Card Reder	१	
११	Colour Printer	१	
१२	Telephone set	१६	
१३	overhead projector	१	
१४	Multi Media projector	२९	
१५	UPS	५	
१६	laptop	४	
१७	photocopy machine	१	
१८	Table Fan	१	
१९	Wall Fan	३	
२०	Fan (siling)	२०२	
२१	stand Fan	६	
२२	CC TV Camera	५३	
२३	NVR -Pieces with display	१	
२४	Acc(1.5 ton) pieces	१३	
२५	chiling machine	१	

(आ) अन्य उपकरण

तालिका ४ : अन्य उपकरणहरू

क्र. स.	विवरण	संख्या	कैफियत
२६	Grass Cutting machine	१	
२७	scanner	२	
२८	स्पिकर	४	
२९	Multi Media projector screen	२१	
३०	डम सेट	१	
३१	साउन्ड सेट	२	
३२	इन्हाटर ७.५ के. बि.	१	
३३	बेटी	१०	
३४	इन्हाटर ५ के. बि.	१	
३५	बेटी	४	
३६	सोनी क्यामेरा	१	
३७	interactive board- pieces	१	
३८	internet lines	५	
३९	स्पिकर सानो(सेट)	१	
४०	स्पिकर ठुलो(सेट)	१	
४१	पेन ड्राइभ ८ जि. बि.	१	
४२	एडजस्टड फेन	५	
४३	Digital attandance	१	
४४	Electric kettle	१	
४५	Bar code printer	१	
४६	ब्लोवर	१	

४७	मल्टीमीडिया सेट	१	
४८	Epson color printer	१	
४९	Extension box (Net)	१	
५०	server computer stand	१	

(इ) फर्निचर

तालिका ५ : फर्निचर विवरण

क्र. सं.	विवरण	सङ्ख्या	कैफियत
१	दराज (काठको)	६	
२	दराज (स्टिलको)	४०	
३	लाइवेरी कार्ड राख्ने दराज (स्टिलको)	२	
४	लाइवेरी कार्ड राख्ने दराज (काठको)	१	
५	सोफा सेट	२	
६	आराम चियर सेट	५	
७	पलड	२	
८	खाट	५	
९	काठको कुर्सी	६८	
१०	पलाष्टिको कुर्सी	१७५	
११	रीभलबिड कुर्सी	२४	
१२	मिटिङ कुर्सी	१	
१३	फलामको फ्रेम भएको कुर्सी (ICT)	१७८	
१४	सभाहलको कुर्सी	८३	
१५	Visiter chair	२०	
१६	Office chair	१५	
१७	लाइवेरी दराज (स्टिलको)		
१८	Round table	२	
१९	Open Rack	७९	
२०	Close Rack	२१	
२१	काठको स्टयाण्ड	३५	
२२	पोडियम	२	
२३	नोटिस बोर्ड	६	
२४	पितलको पानस		
२५	counter Table	१	
२६	office table	२२	
२७	सादा टेबल	१५०	
२८	काठको पिरा	२	
२९	Joint Desk	६२२	
३०	Computer Table	४५	
३१	टुल	१२९	
३२	टि टेबल	१०	
३३	White Board	६३	

३४	Lab Table	२	
३५	बेन्च	२	
३६	कुर्सी (हलको)	८३	
३७	पिजन दराज	१	
३८	कुसन सोफा	३	
३९	सोधपुछ टेबल	१	
४०	इन्टरनेट क्याविनेट बक्स काठको	१	
४१	सादा डेस्क एम.बि.एस. र बि.बि.ए.	५८	
४२	काठको फ्रेम भएको कुर्सी(बि.बि.ए.)	९९	
४३	फलामका टेबल	८९	
४४	काठको ठुलो(६ कोठे)	१	
४५	Lab Table	५३	
४६	कुसन सोफा	१	
४७	बुक क्याविनेट स्टिल	४	
४८	Joint table reading room set	१०	
४९	Joint table in e-library	६	
५०	Property counter -open	१	
५१	File Rack close	२	
५२	Secretary table(Full)	१	
५३	Secretary table(Half)	१	

(इ) विविध सामग्रीहरू
तालिका ६ : विविध सामग्रीहरू

क्र. स.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	Punching Machine	१०	
२	ढोकाको पर्दा	४१	
३	भ्यालको पर्दा	९३	
४	पेपर बास्केट	५	
५	रयाँस सिलिन्डर	६	
६	ताप्के	१	
७	डाङु (सानो र ठुलो)	२	
८	सिरक	५	
९	डसना	५	
१०	सिरानी	८	
११	झुल	४	
१२	तौलिया	२	
१३	ऐना	४	

१४	वाल घडी	१४
१५	टिनको बाकस	२
१६	वाल्टीन	३
१७	वकेट	२
१८	टर्चलाईट	१
१९	घन्टी	१
२०	दाऊ	१
२१	स्टीच (ठुलो)	९
२२	स्टीच (सानो)	९
२३	कराई फलामको	१
२४	कराई आल्मुनियमको	१
२५	थाल	१५
२६	स्टिल बटुका	१८
२७	स्टिल प्लेट	२
२८	स्टिल गिलास	१५
२९	जग	२
३०	ठुलो चम्चा	२
३१	सानो चम्चा	१६
३२	काँटा चम्चा	५
३३	सानो कसौडी	१
३४	भाँझर फलामको	१
३५	पानिको जार	३
३६	पलाष्टीकको आरी	२
३७	डस्टबिन	१०
३८	सुभाव पेटीका	१
३९	आल्मुनियमको आरी	१
४०	पानी तान्ने मटर (बिगको	४
४१	सिसाको गिलास	१
४२	प्लाई बेड	१
४३	स्टेचर	१
४४	थर्मामिटर	१
४५	बि.पि सेट	१
४६	थर्मल गन	१
४७	कैचि	३
४८	फरसेफ	१
४९	स्टीलको जग	१
५०	Call Bell	१
५१	स्केल मेटल	१
५२	टेबल पोस	४
५३	प्लाष्टिकको स्केल	२

५४	प्लाष्टिकको डस्टबिन	१	
५५	इन्टरनेट स्विच १६ पोर्ट	१	
५६	एप्लिफायर	१	
५७	ग्लोब	१	
५८	हारमुनिएम	१	
५९	तवला	१	
६०	फुलदानी	३	
६१	पदक	३	
६२	करवा	२	
६३	पलाष्टिकको बाल्टीन	१	
६४	Calculator	४	

(उ) स्टोर कोठामा भएको प्रयोग गर्ने मिल्ने सामानको विवरण
तालिका ७ : स्टोर सामग्रीहरू

क्र. सं.	विवरण	सङ्ख्या	कैफियत
१	LED Dell computer	१३	
२	C.P.U. SET	१६	
३	Brother printer (HL-L23201)	३	
४	LED (NOC)	२	
५	Monitors	८	
६	projector	२	
७	Music player	२	

(ऊ) भवन तथा अन्य संरचना

तालिका ८ : भवन संरचना

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	शिक्षण भवन (४ तला)	१	शिक्षण भवन
२	शिक्षण भवन (३ तला)	१	विज्ञान भवन
३	प्रशासनिक र पुस्तकालय भवन (३ तला)	१	
४	स्ववियू भवन (१ तला)	१	१ स्टोर
५	कक्षा कोठा	३९	
६	विज्ञान प्रयोगशाला	८	
७	कम्प्युटर प्रयोगशाला	२	
८	कार्यालय कोठा	२०	
९	स्टाफ शौचालय	१४	
१०	स्टाफ शौचालय युरिनल	६	
११	छात्र शौचालय	१८	
१२	छात्र शौचालय युरिनल	३४	
१३	छात्रा शौचालय	२०	

१४	छात्रा शैचालय युरिनल	६	
१५	साभा शैचालय	५	
	जम्मा छात्रा शैचालय १८+ छात्र युरिनल ३४	५२	
	जम्मा छात्रा शैचालय २० + छात्रा युरिनल ६	२६	
	जम्मा साभा शैचालय ५	५	
आ.	प्रशासनिक भवन (३ तला)	१	
१	पुस्तकालय अन्तर्गतका - कोठा	१	
२	पुस्तकालय वाचनालय - कोठा	२	
३	सभा कक्ष	३	
४	पहुना कोठा	१	
इ	विज्ञान शिक्षण भवन (४ तला)		
१	विज्ञान प्रयोगशाला	८	
२	कम्प्यूटर ल्याव (३२ थान + २० थान)	२	
ई	स्ववियु भवन	१	कोठा २
उ	क्यानीन भवन (नवनिर्मित)	१	कोठा २
ऊ	मञ्च	१	
ए	अन्य संरचना		
१	सम्मान स्मारक	१	
२	कम्पउण्ड वाल		चारै तिर भएको
३	प्रवेशद्वार	१	
४	साइकल स्टेण्ड	१	(१००० साइकल आँट्ने)
५	मोटरसाइकल स्टेण्ड	२	५० वाइक आँट्ने
६	चमेना गृह (५० जनाले एकै पटकमा प्रयोग	१	
७	खेल मैदान - वास्केटबल सहित)	१	
८	खेलाडिको ड्रेसिङ रुम	१	
९	सरस्वति मन्दिर	१	
१०	फूलबारी (सबै भवनको वरिपरि)- ठाउँका	९	

(ए) जग्गा विवरण

तालिका ९ : जग्गा विवरण

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	दाताहरुबाट प्राप्त नम्बरी जग्गा	१-१०-११	
२	दाताहरुबाट प्राप्त जोतभोगका जग्गा	०-१५-१३	
३	क्याम्पसबाट खरिद	१-१७-११.२५	
४	क्याम्पसले चर्चिआएको जग्गा	०-११-९	
जम्मा		४-१५-४.२५	

(ऐ) पुस्तकालय विवरण

तालिका १० : पुस्तक तथा सन्दर्भग्रन्थ

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भपुस्तक	२९,८२९	
२	अन्य पुस्तक तथा जर्नल	१,३०३	
३	विभिन्न विषयका थेसिस	१,००७	
४	दैनिक पत्रपत्रिकाका प्रकार	१०	
५	साप्ताहिक पत्रपत्रिका	२	

(ओ) प्रयोगशाला

तालिका ११ : प्रयोगशाला र सामग्री

प्रयोगशाला	सङ्ख्या	सामग्री सङ्ख्या	कैफियत
भौतिकशास्त्र प्रयोगशाला	१	१५७	
रसायनशास्त्र प्रयोगशाला	१	११९	औजार
		१६३	रसायन
जीवहास्त्र प्रयोगशाला	१	१६३	
कम्प्युटर प्रयोगशाला	२	११०	

स्रोत : क्याम्पस प्रगति प्रतिवेदन २०७७, पृ. ८९-९७

(३) शैक्षिक कार्यक्रम तथा सहक्रियाकलाप व्यवस्थापन

(Academic Programmes and Co-Curricular Management)

(क) त्रिविबाट सम्बन्धनप्राप्त शैक्षिक कार्यक्रमहरू

यस क्याम्पसको स्थापनाको समयदेखि हालसम्म विश्वविद्यालयको परिवर्तित शैक्षिक कार्यक्रमहरू सँगै क्याम्पसका कार्यक्रमहरू पनि सोहीअनुरूप परिवर्तन हुँदै सञ्चालनमा भएका छन् :

तालिका १२ : सङ्काय सम्बन्धन प्राप्तिको विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम	सङ्काय	सम्बन्धन	सम्बन्धन दिने संस्था
१	प्रवीणता प्रमाणपत्र तह	मानविकी	२०४८	त्रि. वि.
२	प्रवीणता प्रमाणपत्र तह	शिक्षाशास्त्र	२०४९	त्रि. वि.
३	स्नातक तह (१ बर्से)	शिक्षाशास्त्र	२०५२	त्रि. वि.
४	स्नातक तह (३ बर्से)	शिक्षाशास्त्र	२०५४	त्रि. वि.
५	स्नातक तह (३ बर्से)	व्यवस्थापन	२०६०	त्रि. वि.
६	स्नातकोत्तर तह	शिक्षाशास्त्र	२०६१	त्रि. वि.
७	स्नातक तह (३ बर्से)	मानविकी	२०६५	त्रि. वि.
८	स्नातकोत्तर तह	व्यवस्थापन	२०६६	त्रि. वि.

९	स्नातक तह (४ वर्षे)	विज्ञान	२०६९	त्रि. वि.
१०	स्नातक तह ICT (८ सेमेस्टर)	शिक्षाशास्त्र	२०६९	त्रि. वि.
११	बी.बी.ए. कार्यक्रम (८ सेमिस्टर)	व्यवस्थापन	२०७५	त्रि. वि.

क्याम्पसले दिगो स्रोत व्यवस्थापन गर्न, थप आर्थिक स्रोत जुटाउनका लागि, दिवा सत्रमा भौतिक पूर्वाधारहरूको सदुपयोग गर्न र स्थानीय सरोकारवालाहरूको माग पूरा गर्ने उद्देश्यले क्याम्पस परिसर भित्र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गतका शैक्षिक कार्यक्रमहरू पनि सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ। जस अन्तर्गत -

(ख) राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरू

तालिका १३ : राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको विवरण

क्र.स.	कार्यक्रम	सङ्काय	सम्बन्धन	सम्बन्धन दिने संस्था
१	+ २ (कक्षा ११ र १२)	वाणिज्य	२०५४	उ.मा.श.प.
२	+ २ (कक्षा ११ र १२)	विज्ञान	२०६१	उ.मा.श.प.
३	विशेष (कक्षा १२)	शिक्षाशास्त्र	२०६५	उ.मा.श.प.
४	+ २ (कक्षा ११ र १२)	मानविकी	२०६६	उ.मा.श.प.
५	+ २ (कक्षा ११ र १२)	शिक्षाशास्त्र	२०६६	उ.मा.श.प.

माथि उल्लिखित कार्यक्रमहरू मध्ये हाल विशेष १२ का कक्षा सञ्चालनमा नरहेको साथै प्रमाणपत्र तहका सबै कार्यक्रम त्रिविबाट फेज आउट गरेकाले यस क्याम्पसमा पनि सोअन्तर्गतका कक्षाहरू सञ्चालनमा रहेका छैनन्। त्यसै गरी उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् वा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट सम्बन्धन लिई चलेका कक्षा ११ र १२ का सबै कार्यक्रमहरू क्याम्पसले छुट्टै व्यवस्थापन गरी सञ्चालन गरिरहेको छ। यसका अतिरिक्त स्नातक तहका वार्षिक परीक्षा प्रणली अन्तर्गतका शैक्षिक कार्यक्रमहरू चार वर्षे कार्यक्रमका रूपमा परिवर्तन भई सोही सम्बन्धनका आधारमा सञ्चालित छन् र स्नातक तहको शिक्षाशास्त्र सङ्काय अन्तर्गतको ICT र व्यवस्थापन सङ्काय अन्तर्गतको वि.वि.ए का शैक्षिक कार्यक्रमहरू ८ सेमेस्टरमा सञ्चालित छन् भने स्नातकोत्तर तह तर्फका एम. एड. र एम. वि. एस. का कक्षाहरू ४ सेमेस्टरमा सञ्चालित भउका छन्।

(ग) शैक्षिक कार्यक्रम तथा विद्यार्थी भर्ना विवरण

(Programmes and Student Enrollement and Composition)

तालिका १४ : त्रि.वि.का कार्यक्रमअन्तर्गत विद्यार्थी भर्ना अवस्था (२०७७/०७८)

क्र.स.	विवरण	कक्षा/तह	जम्मा	छात्र	छात्रा
१	बि.एड.	प्रथम वर्ष	३११	९८	२१३
२	बि.एड	द्वितीय वर्ष	२०६	७४	१३२
३	बि.एड	तृतीय वर्ष	१२३	४३	८०
४	बि.एड	चौथो वर्ष	११०	३१	७९
५	बि.एड (आईसिटी)	प्रथम सेमेस्टर	३६	२४	१२
६	बि.एड (आईसिटी)	दोस्रो सेमेस्टर	-	-	-
७	बि.एड (आईसिटी)	तेस्रो सेमेस्टर	२५	१९	६

८	बि.एड (आईसिटी)	चौथो सेमेस्टर	११	७	४
९	बि.एड (आईसिटी)	पाचौं सेमेस्टर	-	-	-
१०	बि.एड (आईसिटी)	छैठौं सेमेस्टर	१०	६	४
११	बि.एड (आईसिटी)	सातौं सेमेस्टर	१९	१४	५
१२	बि.एड (आईसिटी)	आठौं सेमेस्टर	-	-	-
१३	बि.एड (आईसिटी)	नवौं सेमेस्टर	१४	१०	४
१४	बि.एड	एक वर्से	३४	२४	१०
१५	बि बि एस.	प्रथम (नेपाली माध्यम)	३१५	१२९	१८६
१६	बि बि एस.	द्वितीय (नेपाली माध्यम)	१७४	७२	१०२
१७	बि बि एस.	तृतीय (नेपाली माध्यम)	११३	३५	७८
१८	बि बि एस.	चौथो (नेपाली माध्यम)	१२४	४७	७७
१९	बि बि एस.	प्रथम (अङ्ग्रेजी माध्यम)	४६९	२११	२५८
२०	बि बि एस.	द्वितीय (अङ्ग्रेजी माध्यम)	२२४	१०२	१२२
२१	बि बि एस.	तृतीय (अङ्ग्रेजी माध्यम)	११६	४१	७५
२२	बि बि एस.	चौथो (अङ्ग्रेजी माध्यम)	७६	२३	५३
२३	बि.ए..	प्रथम वर्ष	५५	२५	३०
२४	बि.ए.	द्वितीय वर्ष	३५	१७	१८
२५	बि.ए.	तृतीय वर्ष	२४	१२	१२
२६	बि.ए.	चौथो वर्ष	-	-	-
२७	बि.एस्सी.	प्रथम वर्ष	८०	४२	३८
२८	बि.एस्सी	द्वितीय वर्ष	५१	२७	२४
२९	बि.एस्सी	तृतीय वर्ष	३२	२०	१२
३०	बि.एस्सी	चौथो वर्ष	५४	३२	२२
३१	बि.बि.ए.	प्रथम सेमेस्टर	३३	१६	१७
३२	बि.बि.ए.	दोस्रो सेमेस्टर	३१	१२	१९
३३	बि.बि.ए.	तेस्रो सेमेस्टर	-	-	-
३४	बि.बि.ए.	चौथो सेमेस्टर	२७	१३	१४
३५	बि.बि.ए.	पाचौं सेमेस्टर	-	-	-
३६	बि.बि.ए.	छैठौं सेमेस्टर	-	-	-
३७	बि.बि.ए.	सातौं सेमेस्टर	-	-	-
३८	बि.बि.ए.	आठौं सेमिस्टर	-	-	-
३९	एम्.एड.	प्रथम सेमेस्टर	७१	३३	३८
४०	एम्.एड	दोस्रो सेमेस्टर	-	-	-
४१	एम्.एड	तेस्रो सेमेस्टर	४५	१६	२९
४२	एम्.एड	चौथो सेमेस्टर	-	-	-
४३	एम्.बि.एस.	प्रथम सेमेस्टर	-	-	-
४४	एम्.बि.एस.	द्वितीय सेमेस्टर	६८	२३	४५

४५	एम्.बि.एस्.	तेस्रो सेमेस्टर	४५	२१	२४
४६	एम्.बि.एस्.	चौथो सेमेस्टर	-	-	-
		जम्मा	३९६१	१३१९	१८४२

(घ) राष्ट्रीय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गत विद्यार्थी भर्ना विवरण

तालिका १५ : राष्ट्रीय परीक्षा बोर्ड अन्तर्गत विद्यार्थी भर्ना अवस्था (२०७७/०७८)

क्र.सं.	विवरण	कक्षा	जम्मा	छात्र	छात्रा
१	+२ विज्ञान	११	-	-	-
२	+२ विज्ञान	१२	४७	३०	१७
३	+२ शिक्षा	११	-	-	-
४	+२ शिक्षा	१२	१४१	४८	९३
५	+२ व्यवस्थापन (अङ्ग्रेजी माध्यम)	११	-	-	-
६	+२ व्यवस्थापन (अङ्ग्रेजी माध्यम)	१२	१८३	१०५	७८
७	+२ व्यवस्थापन (नेपाली माध्यम)	११	-	-	-
८	+२ व्यवस्थापन (नेपाली माध्यम)	१२	१२६	५८	६८
९	+२ मानविकी	११	-	-	-
१०	+२ मानविकी	१२	३८	२५	१३
११	२०७८ मा कक्षा ११ को जम्मा भर्ना सङ्ख्या	११	४६०	२४४	२१६
कक्षा ११ र १२ को जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या			९९५	५१०	४८५
त्रिवि तर्फका जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या (अ.ल्या.)			३९६१	१३१९	१८४२
क्याम्पसको जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या			४९५६	१८२९	२३२७

२.३. सह- क्रियाकलाप व्यवस्थापन र सहयोग (Co-Curricular Management and Support)

क्याम्पसले आफै स्रोतमा प्रतियोगितात्मक सांस्कृतिक, साहित्यिक गोष्ठी, खेलकुद, हाजिरी जवाफ जस्ता कार्यक्रमको व्यवस्था गर्दै आएको छ। यस्ता कार्यक्रमहरू क्याम्पसको वार्षिक कार्यक्रमअन्तर्गत राखी सञ्चालन गर्ने गरिएको छ। यसका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति, नेचर क्लब, प्रकृति क्लब, प्राथमिक उपचार एकाइ, स्टुडेण्ट सर्कल जस्ता समितिहरूको गठन गरी सोहीअनुसार कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन्। ति समिति, क्लब र एकाइ र सर्कलले योजना बनाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरेको छन्।

२.४ शिक्षण-सिकाइ व्यवस्थापन र अभ्यास (Teaching Learning Management and Practices)

कक्षा शिक्षण, विषयगत शिक्षण, प्रयोगात्मक कक्षा सञ्चालन आदिलाई दैनिक कार्य तालिकाभित्र समावेश गरी सञ्चालन गर्ने गरिएको छ । शिक्षण-सिकाइ कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सङ्काय संयोजक र विषय शिक्षण विभागबाट कार्य सम्पादनको अनुगमन, निरीक्षण र मूल्यांकन गर्ने गरिएको छ । क्याम्पसमा सञ्चालित बिहानी, दिवा र बेलुकी सत्रका शिक्षण-सिकाइ कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित गर्न छुट्टा छुट्टै सत्रका लागि सहायक क्याम्पसप्रमुखहरूको व्यवस्था गरी कार्यक्रमको समुचित व्यवस्थापन गरिएको छ । शिक्षण सिकाइका लागि कम्प्युटर, मल्टिमेडिया प्रोजेक्टर, इन्टरनेट, पावरपोइन्ट स्लाइड, गुगल क्लास रुम, व्लेण्डेड मोड, अनलाइन क्लास र सहज अवस्थामा भौतिक रूपमा उपस्थित भएर कक्षा क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने विधिहरू प्रयोग हुँदै आइरहेका छन् । उसत कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्ने पद्धति प्रयोग गरिएको छ ।

२.५ शिक्षण-सिकाइ स्रोतहरू र सहयोग (Teaching Learning Resources and Support)

शिक्षण-सिकाइलाई प्रभावकारी बनाउन विभिन्न विषयगत पाठ्यपुस्तकहरू, अनुसन्धानात्मक कृति, जर्नलहरू र सन्दर्भ सामग्रीहरू खरिद तथा सङ्कलन गरी पुस्तकालय र वाचनालयलाई व्यवस्थित गर्ने गरिएको छ । पुस्तकालयलाई थप आधुनिक बनाउन Software जडान गरिसकिएको छ । पुस्तकालयमा बारकोडको प्रयोगबाट पुस्तक वितरण गरिदै आएको छ । पुस्तकालयमा E-Library का लागि Jstor, Project Muse र TUCL Remot xs अन्तर्गत ProQuest जस्ता E-resources को व्यवस्थापन गरिएको छ । सिकाइमा सहजताका लागि वाईफाई सेवा उपलब्ध गराइएको छ । सफ्टवेरको जडान र सञ्चालनबाट लाइब्रेरीलगायत लेखा, परीक्षा र भर्ना कक्षका कार्यहरू सहज र व्यवस्थित गरिएका छन् । क्याम्पसको आमन्त्रणलाई स्वीकार गरी बेला बेलामा त्रिवि.बाट आउनुहुने विशेषज्ञ तथा प्राध्यापकज्यूहरूबाट क्याम्पसलाई पथप्रदर्शन एवम् निर्देशन प्राप्त हुने गरेको छ । अनुसन्धानमा संलग्न हुने विद्यार्थीका लागि अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइमा पहुँच दिइएको र उक्त एकाइमा अध्ययन स्रोत सामग्रीको व्यवस्थापन गरिएको छ । शिक्षण सिकाइका सन्दर्भमा विद्यार्थीहरू बिचमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने र पृष्ठपोषण लिने दिने कार्य गरिदै आएको छ ।

२.६ परीक्षा प्रणाली र परीक्षाफल (Examination System and Result)

यस क्याम्पसमा सञ्चालन हुने त्रिवि. तथा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका वार्षिक परीक्षाहरू मर्यादित र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन हुँदै आएका छन् । यसका लागि क्याम्पसको परीक्षा शाखाले जिम्मेवारीपूर्वक कार्य सम्पादन गर्ने गरेको छ । क्याम्पसले प्रवेश परीक्षा लिएर मात्र स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहमा भर्ना लिने व्यवस्था गरेको छ । यसका साथै सबै कक्षामा न्यूनतम २ पटक आन्तरिक परीक्षा/ल्याकत परीक्षा लिई समयमा नै नतिजा प्रकाशन गरी लब्धाङ्क पत्र दिने र सोको नतिजाको विश्लेषण गरी विद्यार्थीहरूलाई पृष्ठपोषण दिने व्यवस्था पनि गरिएको छ । सेमेस्टर प्रणालीका कक्षाहरूमा पाठ्क्रमले तोकेबमोजिका आन्तरिक मूल्यांकन विधिहरू अवलम्बन गरी मूल्यांकन गरिदै आएको छ । यी परीक्षाहरू व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न विहानीसत्र, दिवासत्र र सन्ध्याकालीन सत्रका लागि छुट्टाछुट्टै आन्तरिक परीक्षा समितिको व्यवस्था गरिएको छ ।

तालिका १६ : त्रिवि तर्फको नतिजा (परीक्षाफल) विवरण २०७६/२०७७

क्र.सं.	विवरण	कक्षा/तह	परीक्षा वर्ष	परीक्षामा सामेल जम्मा	उत्तीर्ण सङ्ख्या	उत्तीर्ण प्रतिसंत
१	बि.एड.	प्रथम वर्ष	२०७६	१२६	३३	२६.१९
२	बि.एड	द्वितीय वर्ष	२०७६	११४	४५	३९.४७
३	बि.एड	तृतीय वर्ष	२०७६	१०३	२०	१९.४१
४	बि.एड	चौथो वर्ष	२०७७	९५	७५	७८.९४
५	बि.एड (आईसिटि)	प्रथम सेमेस्टर	२०७७	२६	१६	६१.५३
६	बि.एड (आईसिटि)	दोस्रो सेमेस्टर	२०७६	१३	१	७.६९
७	बि.एड (आईसिटि)	तेस्रो सेमेस्टर	२०७६	१५	१	६.६७
८	बि.एड (आईसिटि)	चौथो सेमेस्टर	२०७६	१५	३	२०
९	बि.एड (आईसिटि)	पाचाँ सेमेस्टर	२०७६	१९	१२	६३.१६
१०	बि.एड (आईसिटि)	छैठाँ सेमेस्टर	२०७७	१९	१८	९४.७४
११	बि.एड (आईसिटि)	साताँ सेमेस्टर	२०७६	१४	३	२१.४३
१२	बि.एड (आईसिटि)	आठाँ सेमेस्टर	२०७७	१४	११	७८.५७
१३	बि.एड (आईसिटि)	नवाँ सेमेस्टर	२०७८	१४	१४	१००
१४	बि.एड	एक वर्से	२०७५	३३	१९	५७.५७
१५	बि बि एस.	प्रथम (दुवै माध्यम)	२०७६	२५१	५९	२३.५०
१६	बि बि एस.	द्वितीय (दुवै माध्यम)	२०७६	२०४	४५	२२.१०
१७	बि बि एस.	तृतीय (दुवै माध्यम)	२०७६	१८६	५२	२८.०
१८	बि बि एस.	चौथो (दुवै माध्यम)	२०७७	१६४	११०	६७.०७
२८	बि.ए..	प्रथम वर्ष	२०७६	३३	७	२१.२१
२९	बि.ए.	द्वितीय वर्ष	२०७६	१९	११	५७.८९
३०	बि.ए.	तृतीय वर्ष	२०७६	२३	७	३०.४३
३१	बि.एस्सी.	प्रथम वर्ष	२०७६	३५	१०	२८.५७
३२	बि.एस्सी	द्वितीय वर्ष	२०७६	५३	२०	३७.७३
३३	बि.एस्सी	तृतीय वर्ष	२०७६	३६	२२	६१.११
३४	बि.एस्सी	चौथो वर्ष	२०७७	३६	३२	८८.८८
३५	बि.बि.ए.	प्रथम सेमेस्टर	२०१९ अप्रिल	३०	२४	८०.०
३६	बि.बि.ए.	दोस्रो सेमेस्टर	२०१९ सेप्टे.	२८	२२	७३.३३
३७	बि.बि.ए.	तेस्रो सेमेस्टर	२०२० डिसे.	२८	२६	९२.८५
३८	बि.बि.ए.	चौथो सेमेस्टर	-	-	-	-
३९	बि.बि.ए.	पाचाँ सेमेस्टर	-	-	-	-
४०	बि.बि.ए.	छैठाँ सेमेस्टर	-	-	-	-
४१	एम्.एड.	प्रथम सेमेस्टर	२०७६	४५	६	१२
४२	एम्.एड	दोस्रो सेमेस्टर	२०७५	३८	१६	४२
४३	एम्.एड	तेस्रो सेमेस्टर	२०७६	३४	१६	४७.०५

४४	एम्..एड	चौथो सेमेस्टर	२०७६	३३	२७	८१.८१
४५	एम्..बि.एस्.	प्रथम सेमेस्टर	सन् २०१९	५२	३६	६९.२३
४६	एम्..बि.एस्.	द्वितीय सेमेस्टर	सन् २०२०	४६	२८	६०.८६
४७	एम्..बि.एस्.	तेस्रो सेमेस्टर	सन् २०१८	२४	२१	८७.५
४८	एम्..बि.एस्.	चौथो सेमेस्टर	सन् २०२०	२३	२०	८६.९५
जम्मा			२०४१	८८८	४३.५१	

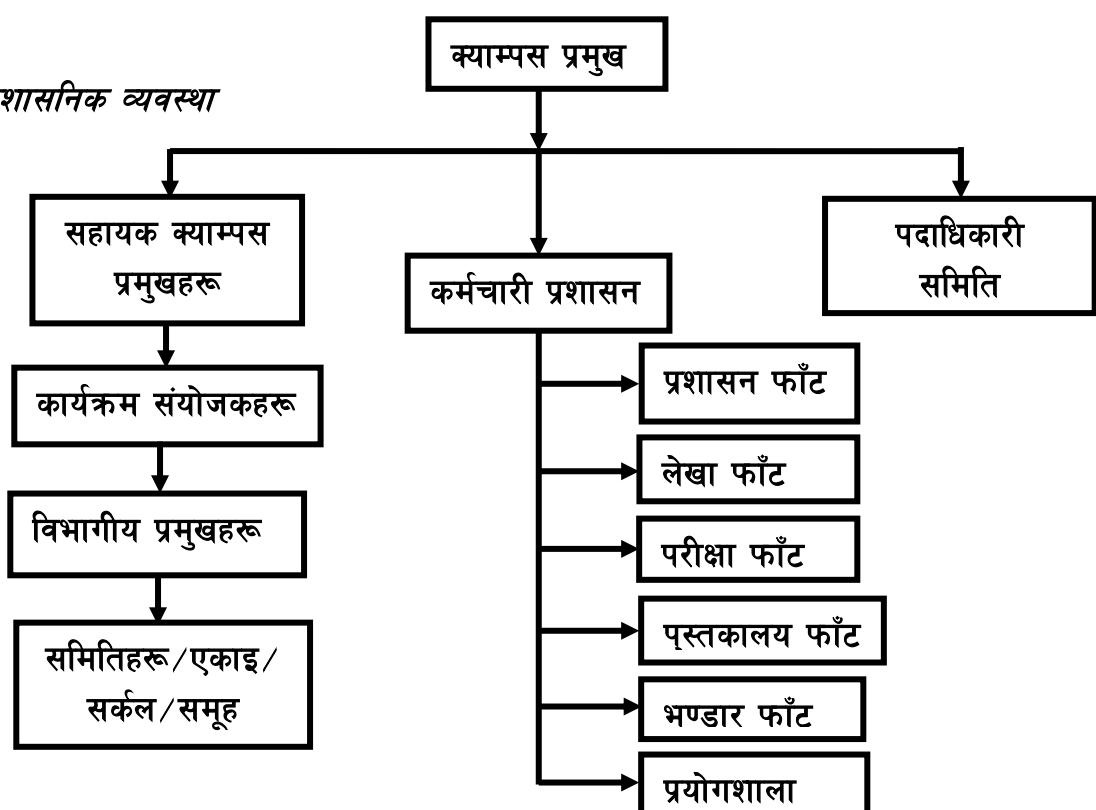
२.७. मानवीय स्रोत व्यवस्थापन (Human Resource Management)

क्याम्पसको शैक्षिक कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्न, क्याम्पसप्रमुखको नेतृत्वमा निम्न शैक्षिक तथा प्रशासनिक व्यवस्था कायम गरिएको छ :

(१) प्रशासनिक कर्मचारी र स्टाफ विवरण (Administrative Personnel and Staff)

चित्र १

क्याम्पसको प्रशासनिक व्यवस्था

उल्लिखित चार्टअनुसार क्याम्पसमा कार्यरत प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको पदीय विवरण र पदको प्रकृति निम्नानुसार रहेको छ :

तालिका १७ : क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक/ कर्मचारीको समष्टिगत विवरण (२०७८ भाद्र)

विवरण	जम्मा	स्थायी		अस्थायी		आदिवासी जनजाति	दलित पिछिडिएको वर्ग
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला		
(क) शिक्षक तर्फ							
प्राध्यापक (पूर्णकालीन)	-	-	-	-	-	-	-
सहप्राध्यापक (पूर्णकालीन)	१२	११	१	-	-	२	-
उपप्राध्यापक (पूर्णकालीन)	१९	१८	१	-	-	६	-
शिक्षण सहायक (पूर्णकालीन)	१६	-	-	१५	१	२	-
शिक्षण सहायक (अंशकालीन)	३७	-	-	३२	५	४	-
शिक्षक सङ्ख्या जम्मा	८४	२९	२	४७	६	१४	-
(ख) कर्मचारी तर्फ							
अधिकृत (प्रशासन)	१		-	१	-	-	-
नायव शुब्बा (ना.शु.)	३	३	-	-	-	-	-
खरिदार	७	४	२	१	-	-	-
मुखिया	२	१	-	-	१	१	-
कार्यालय सहायक	५	३	-	२	-	२	१
सुरक्षा गार्ड (करार)	४	-	-	४	वाह्य स्रोतबाट करारमा		
स्विपर/मेहतर/सरसफाइ (ज्यालादारी)	४	-	-	१	३	३	-
चालक/सहचालक	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा कर्मचारी	२६	११	२	९	४	६	६
जम्मा शिक्षक तथा कर्मचारी सङ्ख्या	१०८	३८	४	५६	१०	२०	६

स्रोत : शिक्षक तथा कर्मचारी हाजिरी खाता २०७८

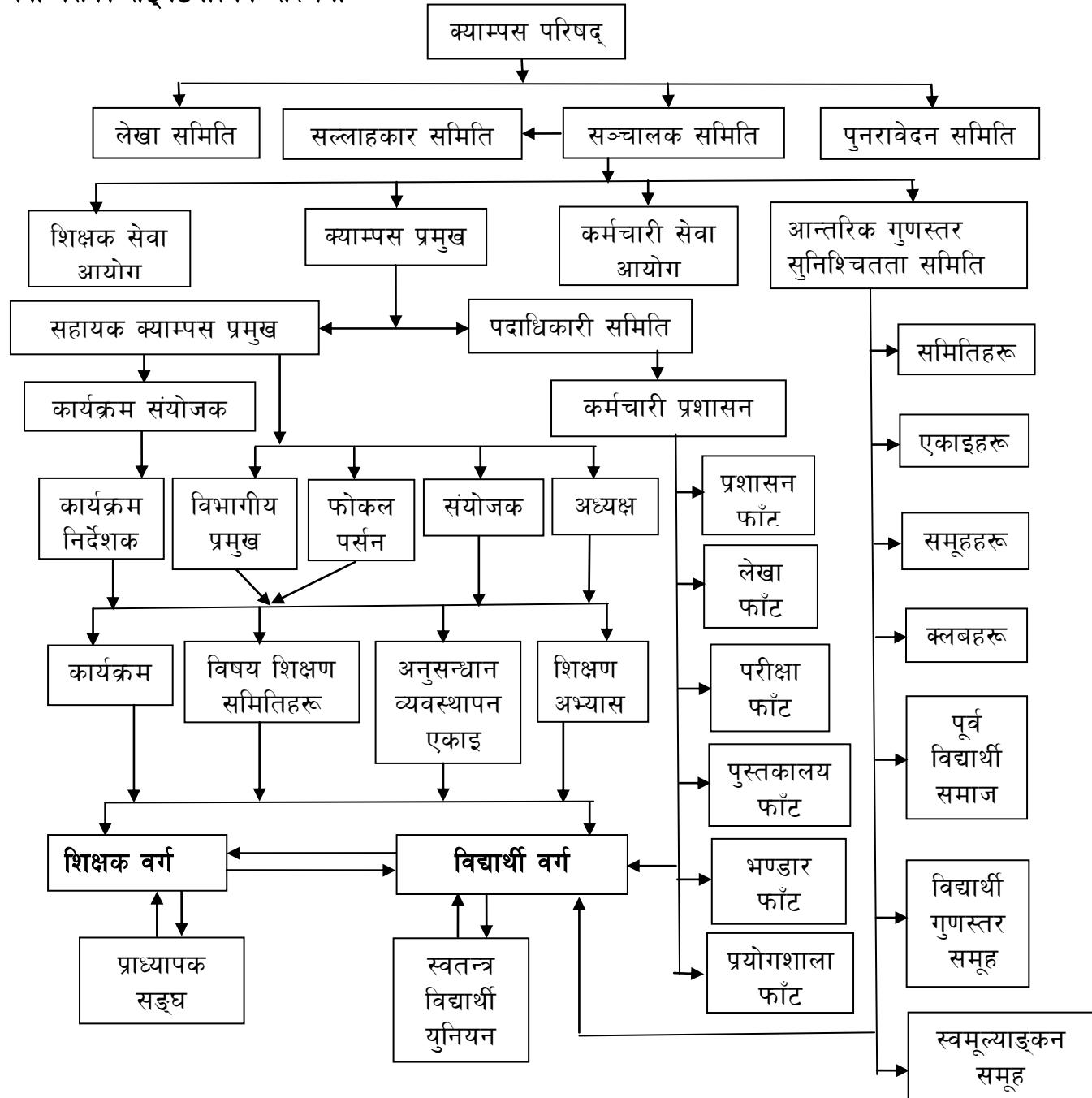
प्रस्तुत तालिका अनुसारका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको नामावली एवम् विभागीय प्रमुख, विभिन्न समिति, उपसमिति, सेलहरूको नामावलीसहितको विवरण अनुसूचीहरू .... मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

(२) संस्थागत व्यवस्थापन (Institutional Management)

(क). संस्थागत संरचना (Organizational Structure)

चित्र २

क्याम्पसको सङ्गठनात्मक संरचना

स्रोत : क्याम्पस विधान २०७७, पृ. ८

(ख). सञ्चालक समिति, लेखा समिति, पुनरावेदन समिति

(Campus Management Committee-CMC, Audit committee and Appeal Committee)

(१) सञ्चालक समितिको नामावली

(मिति २०७६/०२/३० गतेका दिन सम्पन्न बाह्रौं परिषद् बैठकबाट गठित)

तालिका १८ : क्याम्पस सञ्चालक समितिको नामावली

क्र.सं.	नाम	पद	विशेष
१	श्री केशव अधिकारी	अध्यक्ष	निर्वाचित
२	श्री गोपालबहादुर थापा	उपाध्यक्ष	निर्वाचित
३	श्री चन्द्रमणि राई	सदस्य सचिव	पदेन/क्याम्पस प्रमुख
४	श्री देवेन्द्रकुमार मास्के	सदस्य	पदेन, निवर्तमान अध्यक्ष
५	श्री नारायणप्रसाद चुडाल	सदस्य	निर्वाचित
६	श्री गणेशराज मास्के	सदस्य	निर्वाचित
७	श्री सुरेन्द्रबहादुर थापा	सदस्य	निर्वाचित
८	श्री नेत्रप्रसाद ढकाल	सदस्य	निर्वाचित
९	श्री टीका चापागाई भट्टराई	सदस्य	निर्वाचित
१०	श्री नागेश पोख्रेल	सदस्य	निर्वाचित
११	श्री ज्ञानेन्द्र ओभका	सदस्य	निर्वाचित
१२	श्री विन्दा दाहाल थापा	सदस्य	निर्वाचित
१३	श्री ललितबहादुर श्रेष्ठ	सदस्य	निर्वाचित
१४	श्री लक्ष्मीप्रसाद फुँयल	सदस्य	निर्वाचित
१५	श्री पुण्यप्रसाद आचार्य	सदस्य	निर्वाचित
१६	श्री नरेन्द्र बस्नेत	सदस्य	निर्वाचित
१७	श्री शिवप्रसाद ढकाल	सदस्य	पदेन, नगर प्रमुख, सुन्दरहरैचा नगरपालिका, मोरड
१८	श्री धनमाया तामाड	सदस्य	पदेन, नगर उपप्रमुख, सुन्दरहरैचा नगरपालिका, मोरड
१९	श्री रोशनप्रसाद ढकाल	सदस्य	पदेन, वडाध्यक्ष, सुन्दरहरैचा न.पा. वडा नं. १२, मोरड
२०	श्री लक्ष्मीकुमार श्रेष्ठ	सदस्य	पदेन, प्रधानाध्यापक, श्री सुकुना मा.वि. सुन्दरहरैचा १०
२१	श्री बलराम पोख्रेल	सदस्य	पदेन, पब्लिक क्याम्पस प्राध्यापक सङ्घ, एकाइ समिति
२२	श्री	सदस्य	पदेन, त्रिभुवन विश्वविद्यालय प्रतिनिधि
२३	श्री अजम्बर राई	सदस्य	मनोनित, मिति २०७६/०४/१७ गतेको बैठकबाट

२४	श्री टीकाप्रसाद कट्टेल	सदस्य	मनोनित, मिति २०७६/०४/१७ गतेको बैठकबाट
२५	श्री रामप्रसाद गजुरेल	सदस्य	मनोनित, मिति २०७६/०४/१७ गतेको बैठकबाट

(२) लेखा समितिको नामावली

तालिका १९ : लेखा समितिको नामावली

(मिति २०७६/०२/३० गतेका दिन सम्पन्न बाह्रौं परिषद् बैठकबाट गठित)

क्र.सं.	नाम	पद	विशेष
१	श्री चूडामणि तिम्सना	संयोजक	निर्वाचित
२	श्री योगराज काफ्ले	सदस्य	निर्वाचित
३	श्री	सदस्य	निर्वाचित

(३) पुनरावेदन समितिको नामावली

तालिका २० : पुनरावेदन समितिको नामावली

(मिति २०७६/०२/३० गतेका दिन सम्पन्न बाह्रौं परिषद् बैठकबाट गठित)

क्र.सं.	नाम	पद	विशेष
१	श्री अमृतप्रसाद आचार्य	संयोजक	निर्वाचित
२	श्री मकरनन्द पराजुली	सदस्य	निर्वाचित
३	श्री देवीप्रसाद आचार्य	सदस्य	निर्वाचित
४	श्री गोविन्दप्रसाद फुँयल	सदस्य	निर्वाचित
५	श्री उमेश वस्ती	सदस्य	मनोनीत

२.८. प्रशासन (Administration)

यस क्याम्पस सञ्चालनको लागि विधानको व्यवस्था गरिएको छ । क्याम्पस विधानअनुसार क्याम्पस प्रमुखको नियुक्ति र क्याम्पस प्रमुखको सिफारिसमा सहायक क्याम्पसप्रमुखहरू तथा कार्यक्रम संयोजकको नियुक्ति क्याम्पस सञ्चालक समितिले गर्दछ । सञ्चालक समितिले प्राध्यापक र कर्मचारी सेवा आयोगको गठन गरी खुल्ला प्रतिस्पर्धाद्वारा शिक्षक तथा कर्मचारीको छनोट गरी आयोगको सिफारिमा क्याम्पस सञ्चालक समितिले प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको नियुक्ति गर्ने विधानसम्बत व्यवस्था गरिएको छ । प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको सेवा-सर्तहरू क्याम्पस विधानमा तोकिएअनुसार व्यवस्था गरिएको छ । प्रशासनिक सरलिकृत गर्ने र प्रशासनिक कार्यहरूलाई विकेन्ड्रिकृत गन प्रशासनिक क्षेत्रमा फाँटहरू र शैक्षिक क्षेत्रमा सङ्काय, विभाग/शिक्षण समितिहरूको गठन गरिएको छ । यी सङ्काय र शिक्षण विभागलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यक्रम संयोजक र विभागीय प्रमुखको व्यवस्था गरिएको छ । शिक्षाशास्त्र सङ्कायका विद्यार्थीहरूको अभ्यास शिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अभ्यास शिक्षण समिति र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन

अनुसन्धान गराउनका लागि अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ (RMC-Sukuna) को गठन गरिएको छ । यसरी रेखा तथा कर्मचारी (Line and Staff) सङ्गठनको संयोजनबाट सुकुना बहुमुखी क्याम्पसको प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त र पारदर्शी बनाइएको छ ।

२.९ प्राज्ञिक व्यवस्थापन (Academic Management)

क्याम्पसको प्राज्ञिक व्यवस्थापनका लागि विधानअनुसार प्राध्यापक, सहप्राध्यापक, उपप्राध्यापक, शिक्षण सहायक, प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकका रूपमा प्राज्ञिक जनशक्तिलाई व्यवस्थापन गरिएको छ जसलाई तालिका १७ (क) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.१०. सङ्काय, शिक्षक र विद्यार्थी सङ्ख्या (Faculties, Staff and Students)

तालिका २१ : सङ्कायगत शिक्षक-विद्यार्थी विवरण २०७७/०७८

क्र.सं.	सङ्काय/कार्यक्रमहरू	शिक्षक सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	शिक्षाशास्त्र (बिएड, आईसिटि र एमएड)	३४	१०९५
२	व्यवस्थापन (बिबिएस, बिबिए र एमबिएस)	२८	१८१५
३	विज्ञान (बि एस्टी)	१६	२१७
४	मानविकी (बि ए)	६	११४
जम्मा		८४	३१६१
५	कक्षा ११ र १२ तर्फ	३२+६	९९५
उच्च शिक्षा र कक्षा १२ तथा १२ मा ३२ जना दाहोरिएको र ६ जना कक्षा ११ तथा १२ मात्र अध्यापन गर्ने ।			४१५६

* माथि उल्लिखित ८४ जना शिक्षक मध्ये ३२ जनाले कक्षा ११ र १२ मा पनि अध्यापन गराउँदै आउनु भएको र ६ जना शिक्षकहरू कक्षा ११ तथा १२ मा मात्र अध्यापन गर्ने ।

* मानवीकी, शिक्षा र कक्षा ११ तथा १२ मा अध्यापन गर्ने थप २६ (माथि उल्लिखित २८ मा थप) शिक्षकले व्यवस्थापन सङ्कायमा थप अध्यापन गर्ने हुनाले व्यवस्थापन सङ्कायमा शिक्षण गर्ने शिक्षक सङ्ख्या ५४ जना पुग्ने ।

२.११ आर्थिक तथा वित्तीय व्यवस्थापन (Economic and Financial Management)

(१) स्थिर सम्पत्ति (Fixed Assets)

यस क्याम्पसको स्थिर सम्पत्ति निर्मानुसार रहेको छ :

(क) जग्गा	(च) पुस्तक
(ख) भवन	(छ) विद्युत् तथा धारा/पानी व्यवस्था
(ग) फर्निचर	(ज) विविध सम्पत्ति
(घ) कार्यालय उपकरण तथा मेसिनरी	(झ) बैडक मुद्दी
(ङ) सवारी साधन	(ञ) अक्षय कोष

(२) क्याम्पसको आम्दानीको प्रवृत्ति (Revenue Trend)

यस क्याम्पसको आ. व. २०७३/०७४ - २०७७/०७८ मा पाँच वर्षे आम्दानी प्रवृत्ति निम्नअनुसार रहेको छ

तालिका २२ : यथार्थ आम्दानीको प्रवृत्ति आ.व. २०७३/०७४ - २०७७/०७८

क्र.सं .	आम्दानी शीर्षक	२०७३/०७४	२०७४/२०७५	२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८ अनुमानित
१	विद्यार्थी शुल्क आम्दानी	५३०३२१९५	६२९७३६२५	६९७०५०६०	६६०३३०४०	८९५४९४५०
२	विश्वविद्या लय अनुदान	१२३६७४२५	५७५४०४८.६७	४९८१९२५	१३६९०६७०.६७	८००००००
३	अन्य अनुदान तथा आय	९२४२८०३.२८	१०४४९३६७.४२	१०३२२०१७.९८	१२९६४११६.४९	१३०५००००
४	पेशकी तथा बैडक जिम्मेवारी सारेको	-	१०४४९३६७.४२	२०६८६८४५.०२	१२४२७१०२.११	२५७५०४१७.९३
५	धरौटी आय	८१४०३७२	९०९७८५५	१२५८६६३१	७८२५५०५	६६६५९९५
	जम्मा	८२७८२७९५.२८	११३६३५४५७.८७	११८२८२४७९	११२९४०४३४.२७	१४३०९५७९२.९३

(३) सञ्चालन खर्च र प्रवृत्ति (Operational Expenditure and Trend)

यस क्याम्पसको आ. व. २०७३/०७४ - २०७७/०७८ मा पाँच वर्षे खर्च प्रवृत्ति निम्नअनुसार रहेको छ :

तालिका २३: खर्चको प्रवृत्ति २०७३/०७४ - २०७७/०७८

क्र.सं.	आम्दानी शीर्षक	२०७३/०७४	२०७४/२०७५	२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८ अनुमानित
१	पूँजीगत खर्च	७९,७५,७७३	५६१०२५६	१,५२,३२,७७७	१९८७३६२५	२५५०००००
२	क्याम्पस कोष	५४,०२,५५३.१४	३९,३७७९६७.१६	२,८२,३२,७७७	५८०२०००	७६६००००
३	सञ्चालन खर्च	५,७८,९९,९८३.१४	६२९३९८६४.६९	६,५१,०५,८३७	६९७०१२८७	९६०७८९३४.९३
४	धरौटी तथा दायित्व	१,२३,०४,४८६	६५०७३७०.००	९७,११,०८८	१६७६३५२२.२७	१३७७६८५८
	जम्मा	८२७८२७९५.२८	११३६३५४५७.८७	११,८२,८२,४७९	११२९४०४३४.२७	१४३०९५७९२.९३

स्रोत : क्याम्पस बजेट पुस्तिका

(३) आम्दानीका स्रोतहरू (Sources of Income)

- (क) नियमित स्रोतहरू :— विद्यार्थी शुल्क, प्रकाशन विक्रि, भाडा, प्रमाणपत्र तथा सिफारिस, बैडक व्याज, चन्दा सहयोग, उपहार, दानदातव्य आदि क्याम्पसका नियमित आम्दानीका स्रोत हुन्।
- (ख) अनुदान :— स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, सङ्घीय सरकार र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्राप्त हुने आम्दानी अनुदान स्रोत हुन्।
- (ग) परियोजना कार्यक्रम :— यस क्याम्पसले विगत वर्षहरू देखि नै विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट सञ्चालित दोस्रो उच्च शिक्षा परियोजना (SHEP) र उच्च शिक्षा सुधार परियोजना (HERP) सँग क्याम्पसले सम्झौता गरी उक्त परियोजना मार्फत तोकिएको मापदण्डका आधारमा क्याम्पसले अनुदान प्राप्त भएको छ। आगामी दिनमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट सञ्चालन हुने परियोजना पनि क्याम्पसले सञ्चालन गर्नेछ।

(४) प्रतिविद्यार्थी लागत (Cost Per Student)

यस क्याम्पसको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहतर्फ प्रतिविद्यार्थी लागत निम्नअनुसार रहेको देखिन्छ :

$$\text{Per Student Cost (PSC) at total cost} = \frac{\text{Total Expenditure (TE)}}{\text{Total Number of Students (TS)}} \\ (\text{Unit Cost-UC}) \\ = \frac{7,40,21,514}{3,161} = \text{Rs. } 23,417.10$$

..... *** ..... *** .....

$$\text{Per Student Cost (PSC) at operating cost} = \frac{\text{Total Operating Expenditure (TOE)}}{\text{Total Number of Students (TS)}} \\ = \frac{6,69,13,627}{3,161} = \text{Rs. } 21,168.50$$

..... *** ..... *** .....

$$\text{Per Student Cost (PSC) at capital cost} = \frac{\text{Total Capital Expenditure (TCE)}}{\text{Total Number of Students (TS)}} \\ = \frac{71,07,887}{3,161} = \text{Rs. } 2,248.20$$

..... *** ..... *** .....

(५) वित्तीय प्रणाली (Financial System)

विगत ५ वर्ष देखि सफ्टवेर मार्फत अभिलेखीकरण गर्ने प्रक्रियाको सुरुआत गरिएको छ । जिन्सी सामग्रीको भण्डारण, रेखदेख र सञ्चालन निर्धारित कक्षमा गर्ने गरिएको छ । क्याम्पसको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारलाई दोहोरो सेस्ता प्रणालीका आधारमा राखिएको छ । नेपालमा अपनाइने लेखासम्बन्धी नीति, प्रक्रिया र पद्धतिअनुसारको आर्थिक नीति तयार गरी सोअनुसारको विवरण तयार पारिएको छ । क्याम्पसले खरिद गर्ने वस्तुहरूका लागि खरिद योजना तयार गरी सम्भव भएसम्म मूल्य अभिवृद्धि कर बिल र सो सम्भव नभएकामा पान बिलबाट खुद्रा खरिद गर्ने गरिएको छ । खरिद प्रक्रियाका लागि नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको प्रचलित आर्थिक ऐन, नियम र मापदण्डलाई पालना गरिएको छ । आन्तरिक रूपमा क्याम्पसमा :

- क) छुटाछुटै कोष सञ्चालन गर्दा सोसम्बन्धी विनियमको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गरिएको छ ।
- ख) प्रत्येक वर्षको लेखापरीक्षण आ.व.को समाप्ति पछि मान्यता प्राप्त रजिस्टर्ड अडिटरबाट गर्ने गरिएको छ । सोको कार्यान्वयन र समीक्षा सञ्चालक समितिबाट गर्ने र क्याम्पस परिषद् बैठकमा प्रस्तुत गर्ने तथा छलफल गर्ने गराउने प्रचलन रहेको छ ।
- ग) मौज्दात सम्पत्तिको मूल्याङ्कन प्रत्येक वर्षको अन्तमा खरिद मूल्यलाई आधार मानी सम्पत्तिको वर्गीकरणअनुसार ऐनले तोकेबमोजिम हासकट्टी गरी अद्यावधिक गर्ने गरिएको छ ।
- घ) परिषद्को बैठकद्वारा निर्वाचित लेखा समितिले आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने गरिएको छ ।

(६) वित्तीय निर्भरताका लागि अपनाइका उपायहरू (Financial Sustainability Measures Adopted)

यस क्याम्पसले वित्तीय पारदर्शिताका लागि विधानत लेखा समितिको व्यवस्था गरेको छ । त्यस गरी क्याम्पस सञ्चालक समिति, लेखा समिति, प्राध्यापक तथा कर्मचारी र विद्यार्थी प्रतिनिधिको भेलाले वर्षमा एकपटक गोष्ठी गरी वित्तीय स्रोतको पहिचान र त्यसको स्थायित्व खोजी गर्ने प्रचलन रहेको छ । यसका लागि निम्न विधिहरू अवलम्बन गरिन्छ :

- (क) विद्यार्थी सङ्ख्याको वृद्धिदर पहिचान र मूल्याङ्कन गर्ने ।
- (ख) संस्थाको तरलता मूल्याङ्कन गर्ने ।
- (ग) स्थानीय स्रोत र साधनको पहिचान र खोजी गर्ने ।
- (घ) मितव्ययिता अपनाउन आर्थिक नीति एवं विधिहरू प्रयोग गर्ने ।
- (ङ) सम्पत्ति प्रयोगको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्ने ।
- (च) बैड्रिक्ड कारोबारलाई प्रोत्साहन गरी नगद कारोबारलाई निरुत्साहित गर्ने ।
- (छ) विभिन्न कोषहरूको वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने ।

(७) अनुसन्धान, अभिलेखीकरण र प्रकाशन (Research, Documentation and Publication)

क्याम्पसमा प्राध्यापक तथा विद्यार्थीहरूलाई अनुसन्धानको कार्यमा सहभागी गराउन व्यवस्थापकीय प्रबन्ध गरी अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ (RMC-Sukuna) गठन गरिएको छ । यसअन्तर्गत अनुसन्धानका कार्यक्रम अभिवृद्धि र निरन्तरताका लागि बजेटसमेतको योजनाबद्ध कार्यमा जोड दिइएको छ ।

(क) अभिलेखीकरण र प्रकाशन (Documentation and Publication)

पहिलो रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयन भएपछि र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट स्वीकृत परियोजनामा सहभागी भएपछि अभिलेखीकरणका क्षेत्रमा परिवर्तन गरी वेबसाइट/इलेक्ट्रोनिक/सफ्टवेयर र हार्डकपी दुवै माध्यमबाट अभिलेखीकरण र प्रकाशन गर्ने गरिएको छ । यसका साथै वार्षिक रूपले प्रोस्पेक्टस, शैक्षिक क्यालेन्डर, बुलेटिन र वार्षिक कार्ययोजना प्रकाशन गरिने कार्य हुँदै आएको छ । अनुसन्धानसँग सम्बन्धित कार्यलाई निरन्तरता दिन जर्नल प्रकाशन गर्ने गरिएको छ जसका लागि क्याम्पसको अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ (RMC-Sukuna) मार्फत कार्य सञ्चालन भइरहेको छ ।

(ख) अतिरिक्त क्रियाकलाप (Extra- Curricular Activities)

यस क्याम्पसले बर्सेनी अतिरिक्त कार्यक्रमहरू गर्दै आएको छ । यसका लागि क्याम्पसले प्राध्यापक, स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन, विद्यार्थी सङ्घ/सङ्गठन र तिनका प्रतिनिधिहरूको प्रतिनिधित्वमा अतिरिक्त क्रियाकलाप कार्यक्रम गराउने र पुरस्कार, पदक, प्रशंसापत्र, कदरपत्र समेत प्रदान गर्ने गरेको छ । यस प्रयोजनका लागि क्याम्पसका प्राध्यापकको नेतृत्वमा विद्यार्थी सङ्घ/सङ्गठन तथा तिनका प्रतिनिधि र शिक्षक सम्मिलित अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति गठन गर्ने व्यवस्था छ र सोहीअनुसार हाल निम्न लिखित दुई प्रकारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहै अएको छ :

१ Indoor Activities: कविता गोष्ठी, वतृत्वकला प्रतियोगिता, निबन्ध / प्रबन्ध लेखन, हिज्जे प्रतियोगिता कार्यक्रम, चेस, लुडो, टेबलटेनिस खेल आदि ।

२. Out door Activities: फुटबल, भलिबल, , बास्केट बल, क्रिकेट, एथलेटिक्स, स्किपिड़ आदि

खण्ड तीनः विकास प्रवृत्ति

३.१. भौतिक संरचनाको पूर्वाधार (Physical Infrastructure)

यो क्याम्पसको स्थापनाकाल देखि हालसम्मको भौतिक संरचनाको प्रवृत्तिलाई निम्नअनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २४ : भौतिक पूर्वाधार विकास प्रवृत्ति

साल (वि.स.)	विवरण
२०४८	सुकुना मा.वि.को भवन तथा फर्निचरमा सञ्चालन
२०४९	सुकुना मा.वि.को भवन तथा फर्निचरमा सञ्चालन
२०५०	सुकुना मा.वि.को भवन तथा फर्निचरमा सञ्चालन
२०५१	सुकुना मा.वि.को भवन तथा फर्निचरमा सञ्चालन
२०५२	२ बिघा ७ कट्टा ४ धुर जग्गा दान-दातव्यबाट प्राप्त
२०५३	दुई तले शिक्षण भवन निर्माण
२०५४	शिक्षण भवन निर्माण सम्पन्न र प्रशासनिक भवनका लागि जग्गा खरिद
२०५५	कम्पाउन्ड वाल निर्माण र प्रशासनिक तथा पुस्तकालय भवन निर्माण प्रारम्भ
२०५६	आपै भवनमा क्याम्पस सञ्चालन, ठहरा र छात्र-छात्रा शैचालय निर्माण
२०५७	प्रशासनिक तथा पुस्तकालय भवनको दोस्रो तला निर्माण
२०५८	प्रशासनिक तथा पुस्तकालय भवनको Finishing तथा रङ्ग रोगन
२०५९	अगाडि तर्फको गेट तथा कम्पाउन्डवाल निर्माण
२०६०	स्व.वि.यु. भवन निर्माण
२०६१	बास्केटबल ग्राउन्ड तथा टेबलटेनिस बोर्डको निर्माण
२०६२	कम्पाउन्ड वाल निर्माण
२०६३	१८ कट्टा जमिन खरिद, जोतभोगको ११ कट्टा ९ धुर जग्गा स्वामित्व हस्तान्तरण, ग्राउन्ड निर्माण
२०६४	२ कट्टा जमिन खरिद, मोटरसाइकल तथा साइकल स्ट्याड निर्माण
२०६५	१४ कट्टा जमिन खरिद, सम्मान स्मारक निर्माण
२०६६	सम्मान स्मारक वरिपरि घेराबारा
२०६७	विज्ञान शिक्षण भवन पहिलो तला निर्माण
२०६८	कम्पाउन्ड वाल निर्माण सम्पन्न
२०६९	खेल मैदान स्तरीकरण

२०६८	जेनेरटर तथा इन्भरटर खरिद र व्यवस्थापन
२०६९	पाहुना कक्ष तथा सञ्चालक समिति कार्यकक्षको व्यवस्थापन
२०६९	फूलबारी तथा कार्यालय कक्षमा जाने शाखा बाटो निर्माण
२०६९	टेबलटेनिसका लागि हल निर्माण
२०७०	प्रशान्तिक भवनको तेस्रो तलामा गोदाम कक्ष निर्माण
२०७०	अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइको निर्माण र व्यवस्थापन
२०७०	विज्ञान शिक्षण भवन दोस्रो तला निर्माण
२०७०	मोटरसाइकल स्टून्ड विस्तार
२०७०	चमेना गृह निर्माण
२०७०	डिपार्टमेन्टहरूको निर्माण र व्यवस्थापन
२०७१	युरिनल सहितको छात्रा शौचालय पहिलो तला निर्माण
२०७१	सफ्टवेयर खरिद, जडान र सो बाट कार्य प्रारम्भ
२०७१	सुकुना खोलापारि रहेको क्याम्पसको जग्गामा वृक्षरोपण तथा घेराबारा
२०७२	विज्ञान शिक्षण भवन तेस्रो तला निर्माण
२०७२	भवनहरूमा रड्डोगन
२०७२	पुस्तकालय कक्षको स्तरीकरण
२०७२	युरिनल सहितको छात्रा शौचालय दोस्रो तला निर्माण
२०७२	सरस्वती मन्दिर निर्माण
२०७२	विभागीकरणका लागि भौतिक व्यवस्थापन
२०७३	रजत स्तम्भ निर्माण
२०७३	शिक्षण भवनको पूर्व तर्फको पुरुष शौचालयको दोस्रो र तस्रो तला थप
२०७३	क्याम्पस गेट अगाडि र क्याम्पस परिसरमा रहेका बाटामा पेवल विच्छयाउने काम
२०७३	क्याम्पस परिसरमा फूलबारी निर्माण
२०७३	फूलबारी परिषरमा घेराबारा
२०७४	शिक्षण भवनको चौथो तलामा भन्याड पूर्व ट्रस निर्माण
२०७५	प्रशासनिक भवनको तेस्रो तलाको दक्षिण तर्फ ट्रस निर्माण
२०७६	शिक्षण भवनको चौथो तलामा भन्याड पश्चिम ट्रस निर्माण
२०७६	Web site Modification
२०७६	खेल मैदान स्तरिकरण

२०७७	विज्ञान भवनको चौथो तलामा ट्रस निर्माण
२०७७	सुविधाजनक र आधुनिक फर्निचर निर्माण र व्यवस्थापन
२०७७	M.M. Projectors Purchasing, Fitting and Management in the classrooms
२०७७	Management of E-library
२०७७	BBA को कक्षा व्यवस्थापन
२०७७	AC Fitting
२०७७	नयाँ चमेनागृह निर्माण र सञ्चाल
२०७८	थप फर्निचरको व्यवस्थापन
२०७८	साइकल स्टैण्ड जानेबाटो निर्माण

३.२ अनुसन्धान, अभिलेखीकरण र प्रकाशन (Research, Documentation and Publication)

क्याम्पस सञ्चालनका सुरुका वर्षहरूमा अनुसन्धानका कार्य सञ्चालन भएका थिएनन् । पछिल्ला वर्षहरूमा शिक्षक र विद्यार्थी दुवै पक्षवाट अनुसन्धान गर्ने प्रचलनलाई तिब्रता दिइदै लगिएको छ । क्याम्पसले आफ्नो बजेटमा नै अनुसन्धानको व्यवस्था मिलाई अनुसन्धान विभाग मार्फत लघु अनुसन्धान कार्य गरिदै लगिएको छ । यसका अतिरिक्त विद्यार्थीहरूलाई नियमित रूपमा प्राक्टिकम, प्रोजेक्ट वर्क, प्राक्टीकल, शोधकार्य, आदि गर्न लगाउने गरिएको छ । वार्षिक शैक्षिक क्यालेन्डरको नियमित प्रकाशन, प्राध्यापक सङ्घको मुख्यपत्रको रूपमा “सुकुना सौरभ”, क्याम्पस बुलेटिनका रूपमा “सुकुना सन्देश” र अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइको जर्नलका रूपमा “Academic Expedition” तथा “Academic Journal of Sukuna - AJOS” र नेपाली विभागबाट “संज्ञान” प्रकाशन गरिएका छन् भने इमेल, इन्टरनेट तथा वेबसाइटको माध्यमबाट क्याम्पसका सूचनाहरू अध्यावधिक गरिएका छन् ।

३.३. अतिरिक्त कियाकलाप विकास (Extra - curricular Development)

यस क्याम्पसमा निम्नानुसारका अतिरिक्त कियाकलाप सञ्चालन हुँदै आएका छन् :

- (क) खेलकुद सप्ताह : क्याम्पसले वार्षिक रूपमा सञ्चालन गर्ने गरेको ।
- (ख) सह-कियाकलापहरू : वार्षिक रूपमा हुने गरेको ।
- (ग) वात्य कियाकलापहरू : समुदायको आयोजनामा भएका कार्यक्रमरूपमा भाग लिने गरिएको ।
- (घ) अभिलेखीकरण : अतिरिक्त कियाकलापहरूको नियमित अभिलेखीकरण गरिएको ।
- (ड) अभिमुखीकरण कार्यक्रम : नवआगन्तुक विद्यार्थीहरूका लागि, अनुसन्धान कर्ता विद्यार्थीहरू, परीक्षाको तयारीम रहेका विद्यार्थीहरू, शैक्षिक भ्रमणमा जाने विद्यार्थीहरू, अभ्यास शिक्षणमा सहभागी हुने विद्यार्थीहरूका लागि क्याम्पसले अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।

(ङ) स्वागत कार्यक्रम : स्व.वि.यु. र अन्य विद्यार्थी सङ्गठनहरूले शैक्षिक सत्रको सुरुमा

गर्ने गरेको

(च) शैक्षिक भ्रमण : बिबिए, बिबिएस, एमबिएस, समाजशास्त्र, विएस्सी, विएडमा अध्ययन गर्ने

विद्यार्थीहरूलाई वर्षमा एक पटक शैक्षिक भ्रमण गराई प्रतिवेदन लेख्ने र प्रस्तुतिकरण गराइने ।

खण्ड चारः संस्थागत अवस्था विश्लेषण (Analysis of Institution)

संस्थाको अवस्था विश्लेषणबाट संस्था भित्रको वर्तमान अवस्था सबल (Strength), कमजोरी/सुधार गनैपर्ने पक्ष (Weakness) आन्तरिक रूपमा र बाह्य परिवेशमा प्राप्त हुन सक्ने अवसर (Opportunities) र चुनौती (Threat) को पहिचान गर्न SWOT Analysis गर्नु आवश्यक हुन्छ । यस क्रममा संस्थासँग जोडिएका आन्तरिक तथा बाह्य परिवेशमा सामाजिक, आर्थिक, शैक्षिक, भौतिक एवम् व्यवस्थापन पक्ष र संस्थागत विकासको पक्षमा पुनरवलोकन गरिन्छ । यसै क्रममा यस क्याम्पसको रणनीतिक योजना निर्माणका क्रममा सरोकारवाला पक्षको प्रत्यक्ष संलग्नतामा प्रथम र दोस्रो रणनीतिक विकास योजना र क्याम्पसले हालसम्म गरेका कार्यहरूको समिक्षा सहित वर्तमान अवस्थाको समेत विश्लेषण गरिएको छ । सहभागितात्मक कार्यशैलीमा समूह कार्य गरी प्रस्तुति र छलफलबाट निम्न अवस्थाको पहिचान गरिएको छ ।

४.१ क्याम्पसका सबल, कमजोरी, अवसर र चुनौति (SWOT Analysis of Institution)

(क) सबल पक्ष (Strength)

- (१) सञ्चालक समितिको एकता र प्रतिवद्धता भएको ।
- (२) आवश्यकताअनुसार भौतिक पूर्वाधारको निर्माण र विकास भएको ।
- (३) कुशल तथ सक्षम क्याम्पस प्रशासन भएको ।
- (४) आवश्यकता अनुसार अनुभवी दक्ष शैक्षिक जनशक्तिको व्यवस्था भएको ।
- (५) विद्यार्थी सङ्ख्या र परीक्षाफलमा वृद्धि भएको ।
- (६) उपयुक्त शैक्षिक कार्यक्रम तथा सङ्कायको छनोट भएको ।
- (७) सञ्चालक समिति क्याम्पस प्रशासन, प्राध्यापक, र विद्यार्थीबीचको सुमधुर सम्बन्ध साथै संस्था सञ्चालनमा साभा लक्ष्य भएको ।
- (८) पुस्तकालयलाई व्यवस्थित गरिएको र ई-पुस्तकालयको व्यवस्था गरिएको ।
- (९) विद्यार्थी शुल्क सहुलियत र छात्रवृत्तिमा बढोत्तरी लाभान्वित विद्यार्थीको सङ्ख्या बढेको ।
- (१०) विभिन्न विद्यार्थी सङ्घ-सङ्गठनहरू बिच एकता, समन्वय र सकारात्मक भूमिका भएको ।
- (११) शैक्षिक सङ्गठनात्मक संरचनाको निर्माण भई प्रभावकारी उपयोग भएको ।
- (१२) क्याम्पस विधान र कार्य सञ्चालन निर्देशकाको व्यवस्था तथा कार्यान्वयन ।
- (१३) वार्षिक कार्ययोजना तथा बजेटको निर्माण तथा कार्यान्वयन साथै नियमित लेखा परीक्षणको व्यवस्था भएको ।
- (१४) छात्रवृत्ति, अक्षयकोष र उपादान कोष व्यवस्था भएको तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा सहभागिता ।
- (१५) अभिभावक र दाताहरूको चन्दा, सहयोग, सुझाव जस्ता योगदान भएको ।

- (१६) क्याम्पस प्रति प्रतिबद्ध तथा लगनशील सञ्चालक समिति, प्राध्यापक, कर्मचारी भएको ।
- (१७) सर्वपक्षिय, सर्वदलीय र समावेशी सञ्चालक समिति भएको ।
- (१८) सामाजिक सहयोग र सद्भावना कायम भएको ।
- (१९) आफै जग्गामा पर्याप्त कक्षाकोठा भएका शिक्षण भवनहरू, छुट्टै पुस्तकालय, छुट्टै प्रशासन भवन, खानेपानी, शौचालय र खेल मैदानको व्यवस्था भएको ।
- (२०) एम फिल तथा पिएच डि गर्ने शिक्षक सङ्ख्यामा वृद्धि हुन थालेको र क्याम्पसले अनुसन्धान तहको अध्ययन गर्ने शिक्षकहरूलाई छात्रवृत्ति तथा अध्ययन विदा दिई उत्प्रेरित गरेको ।
- (२१) शिक्षाशास्त्र र व्यवस्थापन सङ्कायहरूमा स्नातकोत्तर तहसम्मको पठनपाठन गरिएको ।
- (२२) स्थानीय र राष्ट्रियसंस्थाहरूसँग सम्बन्ध विस्तार हुँदै गएको ।
- (२३) गुणस्तरीय शिक्षाका लागि सञ्चालक समिति, प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको प्रतिबद्धता रहेको ।
- (२४) विभिन्न समितिहरू र विभागको नियमित बैठक र समीक्षा गर्ने र निर्णय गर्ने प्रचलन रहेको ।
- (२५) मर्यादित रूमपमा परीक्षा सञ्चालन गर्ने गराउने गरेको ।
- (२६) क्याम्पसको आफै छुट्टै चमेना गृह भएको ।
- (२७) आवश्यकताअनुसार खेल सामग्रीको व्यवस्था भएको ।
- (२८) अनुसन्धान एकाइको व्यवस्था र सञ्चालन भएको ।
- (२९) विभाग, फाँट, क्लब, एकाइ, टिम, सर्कलहरूको व्यवस्था भएको ।
- (३०) क्याम्पसमा फूलवारी तथा बगैचा निर्माण भएको ।
- (३१) विद्युतको बैकल्पिक व्यवस्था भएको ।
- (३२) क्याम्पसको आफै एक थान बस भएको र भाडामा बस सुविधा सञ्चालन गरिएको ।
- (३३) कक्षाकोठा र शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा प्रविधिको व्यवस्थापन र प्रयोग गरिएको ।
- (३४) कक्षाकोठामा सुविधाजनक, आकर्षक र आधुनिक फर्निचरको व्यवस्थापन गर्न थालिएको ।
- (३५) क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायनकृत (QAA) ।

(ख). दुर्बल पक्ष (Weakness)

- (१) एम. फिल. र पिएच.डी. गरेका जनशक्तिको अपेक्षाकृत वृद्धि गर्न नसकिएको ।
- (२) प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूलाई विषयगत पर्याप्त तालिम दिन नसकिएको ।
- (३) शैक्षिक अनुगमन र सुपरिवेक्षण प्रभावकारी हुन नसकेको ।
- (४) अझै पनि केहि कक्षाकोठाहरूमा आधुनिक प्रविधिको व्यवस्थापन गर्न नसकिएको ।
- (५) आवश्यकता र मागअनुसार क्याम्पस बसको व्यवस्था हुन नसकेको ।
- (६) सञ्चालक समिति, क्याम्पस प्रशासन र प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको शैक्षिक तथा अवलोकन भ्रमणलाई नियमित गर्न नसकिएको ।

- (७) माग र समयानुकूल व्यावसायिक, प्राविधिक र नयाँ शैक्षिक कार्यक्रमहरूको सम्बन्धन लिन नसक्नु ।
- (८) नियमित तथा दिगो आय स्रोतको पहिचान र उपयोग हुन नसक्नु ।
- (९) क्याम्पसमा पर्याप्त आर्थिक सञ्चिति नहुनु ।
- (१०) अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरू सँग साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसक्नु ।
- (११) प्रतिक्षालय, अतिथि गृह, छत्राबास, प्राथमिक उपचार भवनको छुट्टै व्यवस्था गर्न नसक्नु ।
- (१२) वर्षादिको पानीको निकाशको लागि सुव्यवस्थित ड्रेनको व्यवस्था गर्न नसक्नु ।
- (१३) अनुसन्धान, खोज र नवप्रवर्द्धनका लागि शिक्षकहरूलाई अभिप्ररित गर्न नसकिएको ।
- (१४) आन्तरिक परीक्षालाई व्यवस्थित र परिणाममूखी बनाउन नसकिएको ।
- (१५) सवारी साधनको पार्किङ क्षमता वृद्धि गर्न नसकिएको ।
- (१६) सबै कक्षाकोठामा सुविधा सम्पन्न फर्निचरको व्यवस्था गर्न नसकिएको ।
- (१७) कर्मचारीहरूलाई आवश्यकताअनुसार तालिम र सिप व्यवस्था गरी सेवाग्राही मैत्री बनाउन नसकिएको ।
- (१८) स्थानीय सरोकारवालाहरू र क्याम्पस प्रशासन विच सघनरूपमा अन्तर्क्रिया हुन नसकेको ।
- (१९) फिडर सङ्घ/संस्था/विद्यालय/क्याम्पसहरूसँग राम्रो समन्वयात्मक नेटवर्किङ् प्रभावकारी हुन नसकेको ।
- (२०) पूर्व विद्यार्थी समाजलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न नसकिएको ।
- (२१) सुव्यवस्थित अभिलेखीकरण पद्धति अवलम्बन गर्न नसकिएको ।

(ग) अवसर (Opportunities)

- (१) राजनीतिक एकता तथा साभा धारणाको विकास हुनु ।
- (२) भौगोलिक उपयुक्तता हुनु ।
- (३) शहरीकरण तथा जनघनत्वमा वृद्धि हुनु ।
- (४) त्रि.वि. तथा UGC को क्याम्पसप्रति सकारात्मक दृष्टिकोण भई लगानी अभिवृद्धि हुनु ।
- (५) स्थानीय तह, प्रदेश सरकार र सङ्घीय सरकारले पब्लिक क्याम्पसको व्यवस्थापनमा आर्थिक, प्राविधिक तथा भौतिक सहयोगका लागि चासो बढ्नु र सहयोग प्राप्त हुन थाल्नु ।
- (६) विभिन्न सङ्घ संस्थाहरू र सरोकारवालाहरूबाट क्याम्पसलाई आवश्यक सहयोग प्राप्त हुनु ॥
- (७) सङ्घीय संरचना अन्तर्गत स्थानीय क्षेत्र नगरपालिकामा रूपान्तरण हुनु र शहरिकरणमा वृद्धि हुनु ।
- (८) क्याम्पसले विद्यार्थी र अभिभावकहरूबाट विश्वास र सहयोग लिन सक्नु ।
- (९) अध्ययन अध्यापनका लागि क्याम्पसमा सुरक्षित र शान्त वातावरण हुनु ।
- (१०) विभिन्न पेसामा रहेका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूले उच्च शिक्षा हासिल गर्ने अवसर पाउनु ।
- (११) देशका वौद्धिक व्यक्तिहरूको जमघट हुने स्थानका रूपमा विकसित हुनु ।

(१२) विश्वविद्यालय तथा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका विज्ञहरूको समेत अनुगमन, मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण प्राप्त हुनु ।

(१३) प्रादेशिक विश्वविद्यालयको अवधारणा विकसित हुनु र त्यस तर्फ क्याम्पसलाई दिशा निर्देश गर्नु ।

(१४) सामुदायिक विश्वविद्यालयको अवधारणाको विकास हुनु र यसका लागि सक्षमताको विकास गर्नु ।

(१५) संस्थागत स्वयत्तता/प्राज्ञिक स्वयत्तता (Institutional/Academic Autonomy) उन्मुख हुने अवसर प्राप्त हुनु ।

(१६) विश्वविद्यालयको आड्डागिक तथा प्रादेशिक केन्द्रीय क्याम्पसका रूपमा स्थापित हुनसक्ने सम्भावना अभिवृद्धि हुनु ।

(१७) QAA को माध्यमबाट नेपालमा क्याम्पस सुपरिचित हुनु सक्ने वातावरण तयार हुनु ।

(घ) चुनौतीहरू (Threats and Challenges)

(१) दिगो आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन, परिचालन र सुनिश्चितता गर्नु ।

(२) अन्य शैक्षिक संस्थाहरू सँगको प्रतिस्पर्धामा श्रेष्ठता हासिल गर्नु ।

(३) शैक्षिक गुणतमक अभिवृद्धि र त्यसको सुनिश्चितता गर्नु ।

(४) क्याम्पसलाई दीर्घकालसम्म समृद्ध र अत्याधुनिक अवस्थामा विकास गर्नु ।

(५) क्याम्पसको आर्थिक आत्मनिर्भरतालाई सबल बनाइ विश्वविद्यालयका रूपमा स्थापित गराउनु वा आड्डागिक क्याम्पसका लागि चाहिने पर्याप्त पूर्वाधार तयार गर्नु ।

(६) क्याम्पसलाई शैक्षिक अनुसन्धान केन्द्र तथा सम्भावित विश्वविद्यालयका वा संस्थागत

स्वयत्तता/प्राज्ञिक स्वयत्तता (Institutional/Academic Autonomy) रूपमा संस्थालाई विकसित गर्नु ।

(७) क्याम्पसलाई अनुसन्धान र नवप्रवर्द्धनको केन्द्रका रूपमा विकास गर्नु ।

(८) राजनैतिक प्रभावबाट संस्थालाई जोगाउनु ।

(९) QAA को शाख अभिवृद्धि गर्दै क्याम्पसलाई अन्तराष्ट्रिय रूपमा परिचित गराउनु ।

४.२. संस्थागत विकासका लागि आधार तथा मुख्य प्राथमिकताका क्षेत्र

(Basis and core Priorities for the Institutional Development)

संस्थागत विश्लेषणको आधारमा क्याम्पसको संस्थागत विकासका लागि अपेक्षित लक्ष्यमा पुगनलाई आधारभूत तथा मुख्य प्राथमिकता रूपमा रणनीतिक योजनामा समावेश गरिएको छ । यसका लागि सरोकार पक्षका सहभागीहरूको सामूहिक छलफल र अन्तरक्रिया आधारमा निम्न पक्षको समुचित/समयानुकूल विकास गर्नु पर्ने ठहर गरी रणनीतिक योजनाको आधारभूत तथा मुख्य प्राथमिकता क्षेत्रका रूपमा राखिएको छ ।

(१) शैक्षिक गुणस्तर विकास

(२) व्यवस्थापन तथा संस्थागत विकास

(३) भौतिक पूर्वाधार विकास

(४) आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन

- (५) अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, अभिलेखीकरण र प्रकाशन
- (६) विद्यार्थी सहयोग र कल्याण कार्यक्रम
- (७) सुशासन, सूचना र प्रविधि व्यवस्थापन
- (८) लैडिगक संवेदनशिलता र समावेशीकरण
- (९) परामर्श, पथप्रदर्शन र रोजगारी सहजीकरण

खण्ड पाँच : रणनीतिक योजना

यस रणनीतिक योजनाले क्याम्पसको आवश्यकता र उपलब्ध साधनहरूको आधारमा वातावरणीय विश्लेषण गरी संस्थाको सबल पक्ष, दुर्बल पक्ष, अवसर तथा चुनौतीहरू पहिचान गरी सङ्गठनात्मक रूपमा लक्ष्य तथा उद्देश्य निर्धारण गरी विकल्पको छनोटका साथ कार्ययोजना बनाएको छ। क्याम्पसले विगतका रणनीतिक विकास योजनाको समिक्षा, अनुभव र सरोकारवालाहरू बिच भएका छलफल तथा प्राप्त सुभावका आधारमा निम्नानुसारका दूरदृष्टि, ध्येय, लक्ष्य र उद्देश्य (Vision, Mission, Goals and Objectives – VMGO) तयार गरिएको छ।

५.१ दूरदृष्टि, ध्येय, लक्ष्य र उद्देश्य (Vision, Mission, Goals and Objectives – VMGO)

(क) दूरदृष्टि (Vision)

यस क्याम्पसले “सभ्य, समुन्नत र समतामूलक समाजनिर्माणका लागि शैक्षिकउन्नयन”(Academic excellence for civilized, advanced and equitable society) गर्ने दूरदृष्टि राखेको छ।

(ख) ध्येय (Mission)

“भौतिकतथामानव संसाधनको उच्चतमव्यवस्थापनगाई अनुसन्धानकेन्द्रितनवप्रवर्द्धनात्मकसाधारण, प्राविधिकएवम् व्यावसायिक गुणस्तरीय उच्चशिक्षाप्रदानगाई दक्षजनशक्तितयार गर्नु” यस क्याम्पसको ध्येय रहेको छ।

(ग) लक्ष्य (Goal)

- (१) राष्ट्रिय तथाअन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धी जनशक्तितयार गर्नु।
- (२) क्याम्पसलाई मानकविश्वविद्यालयको रूपमाविकास गर्नु।
- (३) क्याम्पसको पहुँचविस्तार गर्नु।

(घ) उद्देश्यहरू(Objectives)

उल्लिखितलक्ष्यप्राप्तिकालागिनिम्न उद्देश्यहरू निर्धारण गरिएको छ :

- (१) उच्च शिक्षाका साधारण, प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारका शैक्षिक कार्यक्रमहरू सुव्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नु।
- (२) राष्ट्रिय आवश्यकताकोपरिपूर्ति गर्ने योग्य, दक्ष एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धी गर्न सक्षम शैक्षिक जनशक्ति तयार गर्नु।
- (३) विश्वविद्यालयअन्तर्गतकाउच्च शिक्षा सञ्चालनका लागि स्तरीय संरचनाको विकास गर्दै शैक्षिक गुणस्तरमा अभिवृद्धि गर्नु।
- (४) नवीनतम ज्ञानको खोज, अनुसन्धान र अन्वेषण गरी प्रबोधीकरण गर्नु।
- (५) क्याम्पसलाई उच्च शैक्षिक अनुसन्धान केन्द्र (Research Centre) का रूपमा विकास गर्नु।

- (६) क्याम्पसको दिगो आर्थिक विकासकालागि स्रोतको पहिचान र व्यवस्थापन गर्नु ।
- (७) सङ्घीय, प्रादेशिक, स्थानीय सरकार तथा अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागितामा अभिवृद्धि गरी साधन र स्रोतको परिचालन गर्नु ।
- (८) क्याम्पसको भौतिक, शैक्षिक, मानवीय र व्यवस्थापकीय क्षमतामा अभिवृद्धि गर्नु ।
- (९) उच्च शिक्षाको विकासका लागि विश्वविद्यालयहरू तथा स्थानीय, प्रादेशिक, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घ-संस्था, उद्योग र प्रतिष्ठानहरूसँग सुमधुर तथा पारस्परिक मैत्री सम्बन्ध कायम गर्नु ।
- (१०) लैड्गिक सबेदनशीलता र समावेशीकरणलाई प्राथमिकता दिँदै विपन्न वर्ग, सीमान्तीकृत, फरक शारीरिक क्षमता भएकातथा पछाडिपरेकासमुदायको उच्च शिक्षामा पहुँचको अभिवृद्धि गर्नु ।
- (११) सरोकारवालाहरूसँग आवश्यकताअनुसार परामर्श, पथप्रदर्शन र विशेषज्ञ सेवा आदान-प्रदान गर्नु ।
- (१२) क्याम्पसलाई समाजप्रति जिम्मेवार बनाउँदै संस्थागत सुशासन कायम गर्नु ।
- (१३) विश्वविद्यालयबाट प्राज्ञिक स्वायत्तासहितका निश्चित विषय वा शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु ।
- (१४) विश्वविद्यालयकारूपमा विकास गर्नकालागि आवश्यक पर्ने भौतिक, शैक्षिक र व्यवस्थापकीय पूर्वाधारहरूको निर्माण, विकास र विस्तार गर्नु ।
- (१५) विद्यार्थी कल्याण र सहयोगकाकार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु ।
- (१६) क्याम्पसबाट उत्पादिनजनशक्तिलाई रोजगारीमा सहजीकरण गर्नु ।
- (१७) शिक्षण सिकाइमा सूचनाप्रविधिलाई उच्चतमउपयोग गर्ने ।
- (१८) क्याम्पसकाआर्थिक, भौतिक, शैक्षिक, संस्थागतगतिविधिहरूको अभिलेखीकरण गर्नु ।
- (१९) शिक्षकतथाकर्मचारीको व्यावसायिकसिप र क्षमताअभिवृद्धि गर्ने ।
- (२०) क्याम्पसलाई विश्वविद्यालयको आङ्गिकक्याम्पसका रूपमा स्थापित गर्नु ।

५.२ आधारभूत मूल्य मान्यताहरू (Core Values and Norms)

क्याम्पस विधान २०७७ ले व्यवस्था गरेका निम्नआचारसंहितालागू गरी क्याम्पसले आफ्नामूल्य र मान्यताहरू कायम गर्ने छ :

(क) शिक्षक/प्राध्यापकआचारसंहिता

- (१) क्याम्पस प्रमुख, सहायकक्याम्पस प्रमुख, कार्यक्रम संयोजक, कार्यक्रमनिर्देशकतथाविभागीयप्रमुखकामातहतमा रहीतोकिएको समयमानियमित रूपले तोकिएको विषय, कक्षाभार र अतिरिक्तकक्षाभार भए सोसमेतकालागि योजनाबद्ध तरिकाले पूर्ण तयारीका साथप्रभावकारी र सिर्जनात्मक रूपमा शैक्षणिक कार्य गर्ने ।

- (२) कक्षा शिक्षणमा आधुनिक सूचनातथा सञ्चार प्रविधिको अधिकतम रूपमाप्रयोग गरी नयाँ शिक्षण विधि, खोज, अनुसन्धान र शैक्षिक सामग्रीसहित शिक्षण कार्य गर्ने ।
- (३) विद्यार्थीहरूमा सदाचार तथाअनुशासनकायम गरी उनीहरूलाई अध्ययनएवम् सिर्जनात्मककार्यमा अभिप्रेरित गर्दै उनीहरूको व्यक्तित्वविकासमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- (४) तोकिएकाकक्षामाविद्यार्थीहरूलाई अभिमुखीकरण गरी उनीहरूको अभ्यास र परीक्षाको तयारीकालागिसक्रिय रूपमा सहभागीहुने ।
- (५) वार्षिक शिक्षण योजना (Annual Teaching Plan) तयार गरी शिक्षण गर्ने र ती योजनाहरू तोकिएको समयमा प्रमाणित गरीसम्बन्धितविभागवानिकायमा पेस गर्ने ।
- (६) आफूले शिक्षण गरेका विषयमाविद्यार्थीले प्राप्तगरेका शैक्षिकउपलब्धिको तथाइक सङ्कलन, अध्ययन, विश्लेषण, मूल्याइकन र प्रभावकारिताको अध्ययन गरी आवश्यक सुझावदिईउक्तकार्यहरूको अभिलेखीकरण गर्ने ।
- (७) क्याम्पस प्रशासन, विषय शिक्षण समिति, विभाग, शाखा, फाँट, एकाइ, सर्कल, क्लबतथाअन्य समितिहरूलाई रचनात्मक सुझावहरू दिने ।
- (८) क्याम्पसको गोपनीयताकायम राख्ने ।
- (९) क्याम्पसमा रहेका पुस्तकालय सामग्री, ई-सामग्री, अनुसन्धानव्यवस्थापनएकाइमा रहेका सामग्रीहरू, प्रयोगशाला, इलेक्ट्रोनिक मिडिया, विभागीय पुस्तकालयआदिको उपयोग गरी सूचना र ज्ञान अद्यावधिक गर्ने ।
- (१०) आफै निजी, संस्थागत, सरकारी, विश्वविद्यालयीय र अन्यबाह्य क्षेत्रको लगानीमा अनुसन्धानकार्यमा संलग्नहुने, प्राज्ञिक अनुसन्धानको जिम्मेवारी लिने र आफूले गरेका अनुसन्धानबाट प्राप्त ज्ञानलाई विद्यार्थी, शिक्षक र समुदायमाप्रबोधीकरण गर्ने ।
- (११) अनुसन्धानमूलक लेख (Journal Articles), सन्दर्भ पुस्तक, पाठ्यपुस्तक, रचना र अन्य कृतितयार गरी प्रकाशन गर्ने तथाआफ्ना अनुसन्धानमूलक लेखहरू स्थानीय, राष्ट्रिय तथाअन्तर्राष्ट्रिय जर्नलहरूमाप्रकाशन गर्ने ।
- (१२) प्रत्येक शैक्षिकवर्षको अन्त्यमा स्वकार्य मूल्याइकन सम्पादनफाराम (Self-Assessment/Appraisal Form) भरीसम्बन्धितविभागवानिकायमा पेस गर्ने ।
- (१३) क्याम्पस प्रशासन, सञ्चालक समिति, क्याम्पसकाविभिन्न समितितथाउपसमितिका पदाधिकारीहरू, सहकर्मी शिक्षक, कर्मचारी, अतिथि, अभिभावक, सेवाग्राहीविद्यार्थीहरू र आगन्तुकहरूप्रति सहयोगी, सभ्य, अनुशासित, हार्दिकतापूर्ण, अनुकरणीय र मैत्रीपूर्ण व्यवहार प्रस्तुतगर्दै राष्ट्रिय तथाअन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा समेतआफ्नो पदअनुसारको आचरण कायम राख्ने ।

- (१४) क्याम्पसद्वारा आयोजित बैठक, अन्तरक्रिया, छलफल, तालिम, गोष्ठी, सेमिनार, कार्यशालाआदिमा सहभागीहुने र यस्ता प्रकृतिकाकार्यक्रमहरूमाक्याम्पसले सहभागीहुनअन्यत्रपठाएमा सक्रिय रूपमासहभागीहुने तथाविश्वविद्यालयवाअन्यक्याम्पस वा सङ्घ-संस्थामाविषेशज्ञका रूपमा खटाइएमा विशेषज्ञ सेवाप्रदान गर्ने ।
- (१५) आफूले प्राप्त गरेका शैक्षिकउपाधि, तालिम, सेमिनार, गोष्ठी र कार्यशालामा सहभागीभएका, विशेषज्ञ भई काम गरेका, सहजकर्ताका रूपमाकाम गरेका प्रमाणपत्र; क्याम्पस वा अन्यबाट प्राप्त,जिम्मेवारीका, काजमा खटाइएका पत्रहरू र काजबाट फकिंदाका रमानापत्रतथातालिम, सेमिनार, गोष्ठी, कार्यशालामा प्रस्तुत गरेका अवधारणापत्र/कार्यपत्र/प्रिजेन्टेसन स्लाइड आदिकाप्रतिलिपिहरू र तत्सम्बन्धीप्रतिवेदनक्याम्पसको विभागमा पेस गर्ने ।
- (१६) आफूले सेमिनार/गोष्ठी/कार्यशालामा प्रस्तुत गरेका अवधारणा/कार्यपत्रभएतत्कालआफ्नो विभागअन्तर्गतकाशिक्षकतथाविद्यार्थीलाई प्रबोधीकरण गर्ने ।
- (१७) आफ्नो लम्बीय र समतलीय शैक्षिकउपाधिथप गर्ने कार्यमा सचेष्ट रहने ।
- (१८) क्याम्पसकोउज्ज्वलभविष्यकालागि सधैँ सकारात्मक सोच राख्ने ।
- (१९)अनुसन्धानतहको अध्ययनकालागि राष्ट्रिय तथाअन्तर्राष्ट्रिय निकायमाविद्वद्वृत्ति (Fellowship) प्राप्त गर्न क्याम्पसको स्वीकृतिलिई आवेदन गर्ने रयस्तो विद्वद्वृत्तिप्राप्तभएमापन्ध दिनअगावै क्याम्पसलाई लिखितजानकारी गराउने ।
- (२०) क्याम्पसलाई प्रतिकूलप्रभावपार्ने कुनै पनि शैक्षिक संस्था, परामर्श वा अनुसन्धान प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालननगर्ने नगराउने ।
- (२१) क्याम्पसलाई प्रतिकूल असर पार्ने,क्याम्पसको सम्पत्तिहानिनोक्सानीवाअहितहुने र अन्यकुनै पनिकिसिमकाअनियमितता गर्न नहुने ।
- (२२) कसैलाई कुनै पनिकिसिमका अपराध, मानसिकदबाब, शारीरिक दण्ड र अनुचित उक्साहट गर्नु नहुने र त्यस्ताकार्य गर्न कसैलाई पनि प्रेरित गर्नु नहुने ।
- (२३) पठनपाठनका अतिरिक्त क्याम्पसको आवश्यकताअनुरूप दिइने अतिरिक्त जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- (२४) पदमावहाल रहेको अवस्थामा राजनीतिकदलको सदस्यतालिई वानलिई निर्वाचनमाउम्मेदवार हुननहुने ।
- (२५) त्रिविकाप्रचलित ऐन, नियमावली, क्याम्पस विधान, कार्यविधि र निर्देशिकाहरूको अधीनमा रहीआफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।

(ख) कर्मचारी लागि आचारसंहिता

- (१)क्याम्पस प्रमुखवाशाखाप्रमुखको अधीनमा रहीइमानदारीपूर्वक तोकिएको जिम्मेवारी पूरागर्ने ।
- (२)क्याम्पसकाविधान, कार्यविधि, निर्देशिका, आचारसंहिता, परिपत्र, निर्देशन र नेपाल सरकार तथात्रिविकाप्रचलित ऐन, नियमावलीकाआधारमा इमानदारीपूर्वक आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।

- (३) क्याम्पसको कार्यतालिकाअनुसार तोकिएकाकार्यहरू गर्ने ।
- (४) आफ्नो जिम्मेवारी क्षेत्र (फाँट) मा पर्ने अभिलेखहरू अद्यावधिक गर्ने र उक्त अभिलेख प्रमाणित गरी गराई सम्बन्धितनिकायवाशाखामा पेस गर्ने ।
- (५) क्याम्पसको गोपनीयताकायम राख्ने ।
- (६) आफ्नो जिम्मेवारीमा रहेका वाशाखामाप्रयोग भएकाखातापाता, रसिद, बिल, भरपाई, आवेदनफाराम, प्रमाणपत्र, कम्प्युटर, इलेक्ट्रोनिक्स, सफ्टवेयर, फर्निचर, पुस्तक, पत्रपत्रिकातथाअन्य सम्पत्तिको रेखदेख, संरक्षण र सुरक्षा गर्ने ।
- (७) विश्वविद्यालयवा सम्बन्धितनिकायहरू, क्याम्पस प्रशासनवाशाखामाबुझाउनुपर्ने दायित्वतोकिएको समयमाबुझाउने र त्यसको अभिलेख राख्ने ।
- (८) आफ्नो जिम्मेवारीसँग सम्बन्धित ज्ञान तथा सूचनाअद्यावधिक गरी व्यावसायिकसिप र दक्षताको विकास गर्ने ।
- (९) प्रत्येक शैक्षिकवर्षको अन्त्यमा स्वमूल्याङ्कनफाराम (Self AssessmentForm) भरी शाखाप्रमुखमार्फत क्याम्पस प्रमुखसमक्षपेस गर्ने ।
- (१०) परिषद् सदस्य, क्याम्पस सञ्चालक, प्रशासन, शिक्षक, सहकर्मी कर्मचारी, अभिभावक, सेवाग्राहीविद्यार्थी र आगन्तुकहरूप्रति सभ्य, अनुशासित, हार्दिकतापूर्ण, अनुकरणीय, सहयोगी र मैत्रीपूर्ण व्यवहार प्रस्तुत गर्ने ।
- (११) सेवाग्राहीको गुनासो वा पृष्ठपोषण प्राप्तभएमात्यसलाई उचितव्यवस्थापन गर्ने र प्राप्तगुनासातथा पृष्ठपोषणको सूचीगुनासो शाखाप्रमुख र क्याम्पस प्रमुखसमक्ष पेस गर्ने ।
- (१२) क्याम्पसको उज्ज्वलभविष्यप्रति सधैँ सकारात्मक सोच राख्ने ।
- (१३) क्याम्पस प्रशासन, विषय समिति, विभाग, शाखा, फाँट, एकाइ, सर्कल, क्लब र अन्य समितिलाई रचनात्मक सुझावप्रदान गर्ने ।
- (१४) क्याम्पसले आयोजना गरेका बैठक, अन्तरक्रिया, छलफल, गोष्ठी, सेमिनार, कार्यशालाहरूमा सहभागीहुने र यस्तै प्रकृतिकाकार्यक्रममाक्याम्पसले सहभागीहुनअन्यत्र पठाएमा सक्रिय रूपमा सहभागिताजनाउने ।
- (१५) क्याम्पसलाई प्रतिकूल असर पार्ने, क्याम्पसको सम्पत्तिहानिनोक्सानीवाअहितहुने र अन्यकुनै पनिकिसिमकाअनियमितता गर्न नहुने ।
- (१६) कसैलाई कुनै पनिकिसिमका अपराध, मानसिकदबाब, शारीरिक दण्ड र अनुचित उक्साहट गर्ननहुने र त्यस्ताकार्य गर्न कसैलाई पनि प्रेरित गर्न नहुने ।
- (१७) आफ्नो लम्बीय र समतलीय शैक्षिकउपाधिथप गर्ने कार्यमा सचेष्ट रहने ।
- (१८) क्याम्पसको उज्ज्वलभविष्यकालागि सधैँ सकारात्मक सोच राख्ने ।

(१९) क्याम्पसलाई प्रतिकूलप्रभावपार्ने कुनै पनि शैक्षिक संस्थावा प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालननगर्ने नगराउने ।

(२०)आफूले प्राप्त गरेका शैक्षिकउपाधि, तालिम, सेमिनार, गोष्ठी र कार्यशालामा सहभागीभएका, विशेषज्ञ भई काम गरेका, सहजकर्ताका रूपमाकाम गरेका प्रमाणपत्र; क्याम्पस वा अन्यत्रबाट प्राप्तजिम्मेवारीका, काजमा खटाइएका पत्रहरू र काजबाट फकिँदाका रमानापत्रआदि र तत्सम्बन्धीप्रतिवेदनशाखाप्रमुखवाक्याम्पस प्रमुखसमक्ष पेस गर्ने ।

(२१)सञ्चालक समिति, क्याम्पस प्रमुख र शाखाप्रमुखले तोकेका अतिरिक्त जिम्मेवारीहरू पूरा गर्ने ।

(२२) पदमावहाल रहेको अवस्थामा राजनीतिकदलको सदस्यतालिई वानलिईनिर्वाचनमाउम्मेदवार हुननहुने ।

(ग) विद्यार्थी आचारसंहिता

(१) क्याम्पसको नियमअनुसारका कागजाततथाविवरणहरूसहितनिर्धारण गरिएकाविभिन्नशुल्कहरू तिरी क्याम्पसमाभर्ना लिने ।

(२) क्याम्पसमाभर्ना लिएकाविद्यार्थीहरूले आफ्नो परिचयपत्रसहितनिर्धारित पोसाकमातोकिएको कक्षामानियमितउपस्थितभई मर्यादित ढड्गले पठनपाठन कार्यमा सरिकहुने ।

(३) क्याम्पसले सञ्चालन गरेका सबै प्रकारका आवधिक परीक्षाहरूमा पूर्ण तयारीकासाथमर्यादित ढड्गले सहभागीहुने र उत्कृष्ट नतिजाप्राप्तिकालागिप्रयासरत रहने ।

(४) क्याम्पसबाट जारी गरिएका सूचनाहरूमाअद्यावधिकहुने र प्रकाशित सूचनाअनुसारका कामहरू तोकिएको समयमा नै पूरा गर्ने ।

(५) आफ्नानाममावक्यौता रहेको रकमवार्षिक परीक्षाको फारामदाखिला गर्नुअगावै तिर्ने ।

(६) क्याम्पसबाट प्राप्त गरेका कागजातहरू प्रयोजन समाप्तनहुन्नेलसम्म सुरक्षित राख्ने र क्याम्पसले चाहेका बखतत्यस्ताकागजातहरू पेस गर्ने ।

(७) क्याम्पसले आयोजना गरेका वाअन्यत्र सहभागीहुन पठाएका अतिरिक्त क्रियाकलाप कार्यक्रमहरूमा सक्रिय रूपमा सहभागीहुने र यस्ता कार्यक्रमबाट आफूले प्राप्त गरेका प्रमाणपत्र, मानतथापदवीकाप्रतिलिपिकागजातहरू अतिरिक्त क्रियाकलाप समितिमा पेस गर्ने ।

(८) विद्यार्थी गुणस्तर समूहले आयोजना गरेका कार्यक्रममा सहभागीहुने र क्याम्पसकालागि रचनात्मक सुझावहरू दिने ।

(९) क्याम्पसले आयोजना गरेका छलफल, बैठक र अन्तरक्रियामा सक्रियरूपमा सहभागीभई रचनात्मक सुझावहरू दिने ।

(१०) पठनपाठनसँग सम्बन्धितगुनासावा सुझावभएमाविभागीयप्रमुखमार्फत क्याम्पसमा पेस गर्ने ।

(११) अध्ययनरत विद्यार्थीले आफ्नो क्याम्पसको गरिमा, प्रतिष्ठा र मर्यादा अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।

- (१२) विद्यार्थी विद्यार्थीहरूविचपारस्परिक र मैत्रीपूर्ण सुसम्बन्धकायम गरी एक-अर्कामा सभ्यतापूर्वक सद्भावना, सद्व्यवहार, सहयोग र अनुकरणीय शिष्टाचारप्रदर्शन गर्ने ।
- (१३) विद्यार्थीहरूले क्याम्पस सञ्चालक, प्रशासक, शिक्षक, कर्मचारी र आगान्तुकहरूलाई आदरसूचक सम्बोधन गरीहार्दिकतापूर्ण र अनुशासितव्यवहार गर्ने ।
- (१४) क्याम्पसमाअध्ययनरत विद्यार्थीहरूले क्याम्पस परिसरभित्रतथा घर, परिवार, समुदाय, समाज, विभिन्न सङ्घ-संस्थाहरू, कार्यालय/निकायएवम् राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा समेत निर्दिष्ट नियम र अनुशासनमा रहनुपर्ने ।
- (१५) राष्ट्र, राष्ट्रियता, सार्वभौमिकता, राष्ट्रिय एकता र अखण्डताप्रति प्रतिबद्ध तथा निष्ठावान् रहीसमानता, समावेशिता र सामाजिकन्यायकामान्यताअनुरूपको आचरण प्रस्तुत गरी सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मूल्यतथामान्यता र नागरिक अधिकार तथाकर्तव्यप्रति सजग रहनुपर्ने ।
- (१६) असलचरित्र, नैतिकता, स्वअनुशासन, निष्पक्षता, सकारात्मक सोच, सहिष्णुता, सहानुभुति, सदाचारिता, आत्मसंयम, धैर्य, लगनशीलता, उत्तरदायित्वबोध, सेवाभाव, स्वस्थजीवन, विश्वबन्धुत्वको भावनातथा नेपालकोभाषा, धर्म, संस्कृति, रहनसहन, कला, इतिहास र आदर्शप्रति सचेष्ट रहनुपर्ने ।
- (१७) श्रमप्रतिआस्थावान् रहीउत्पादनमुखी, सिर्जनशील, उद्यमशील, सिपयुक्त, रोजगार उन्मुख र मानव संसाधनको उपयोगप्रति सकारात्मकभई समतामूलक समाजनिर्माणमा सजग रहनुपर्ने ।
- (१८) क्याम्पसमा भर्ना हुन, छात्रवृत्ति, पदक, सहुलियतवाअन्यकुनै अधिकार र सुविधाप्राप्त गर्नआफ्नो नाम, जन्ममिति, जन्मस्थान, ठेगाना, फोन नम्बर, ई-मेल, आमाबाबु र बाजेबज्यैको नाम, परिवार सङ्ख्या, जात, धर्म, शैक्षिकउपाधिका प्रमाणपत्र वाअन्यआवश्यकविवरण ढाँट्ने, लुकाउने, छिपाउने, भुटा विवरण पेसगर्ने वा यस्तै अवाञ्छित वाअनुचितकार्य गर्न गराउननहुने ।
- (१९) क्याम्पस प्रमुख वा अधिकारप्राप्त अधिकारीको पूर्वस्वीकृतिबिनाक्याम्पस हाताभित्र सार्वजनिक सभा, प्रदर्शन, खेलकुद, नाचगान, नाटक, चलचित्रप्रदर्शन, सांस्कृतिकतथामनोरञ्जनात्मककार्यक्रम गर्न गराउननहुने ।
- (२०) कुनै घातक वा अवाञ्छित/निषेधितहातहतियारसहितउपस्थितहुनवा भेला गर्न गराउननहुने ।
- (२१) हुलहुज्जत, दबाव, जबरजस्ती, तोडफोड, कुटपिट, हरहमला, गालीगलोज, अभद्र व्यवहार, घेराउ, अश्लीलशब्दप्रयोग वाइसारा र कसैलाई अवाञ्छित प्रभावपार्ने कार्य गर्न गराउननहुने ।
- (२२) शैक्षिक र प्राज्ञिक वातावरणमा अस्वस्थता वाप्रतिकूलताल्याउनवाल्याउनलगाउननहुने ।
- (२३) कार्यालय, कक्षाकोठा, पुस्तकालय, प्रयोगशाला, सभाकक्ष, चमेनागृह, खेलमैदान, शौचालयआदिमाहोहल्ला, फोहरमैला गर्ने वाप्रदूषितपार्ने कार्य गर्न गराउननहुने ।
- (२४) क्याम्पसले तोकेको निषेधित क्षेत्रमाप्रवेश गर्न गराउननहुने ।

- (२५) अर्को क्याम्पसमाभर्ना लिएको वा यस क्याम्पसमाभर्ना नलिई कुनै पनिविद्यार्थी वाव्यक्तिले बिनास्वीकृतिकक्षाकोठा र प्रयोगशालाप्रवेश गर्न नहुने ।
- (२६) विद्यार्थीले नक्कलीकागजातबनाई वानबनाई आफ्नो नामबाट कुनै पनि परीक्षा दिनवादिनलगाउनु नहुने ।
- (२७) क्याम्पस भवन, कक्षाकोठा, फर्निचर, पुस्तकतथापत्रपत्रिका, यन्त्र, उपकरण, औजार, मालसामानतथाअन्यकुनै पनि सम्पत्तिको हिनामिना, हानि-नोक्सानी र दुरुपयोग गर्न गराउनु नहुने ।
- (२८) क्याम्पसकापदाधिकारी, शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी वा अन्यकुनै व्यक्तिलाई मानसिकवाशारीरिक दबाववा कष्ट दिननहुने ।
- (२९) शिक्षकले शिक्षण वामार्गदर्शन वानिर्देशनदिइरहेको समयमाकक्षाकोठा वाप्रयोगशालामाअनुमतिनलिई प्रवेश गर्न वानिस्कननहुने ।
- (घ) आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समितिको आचारसंहिता
- (१) वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्ने ।
  - (२) गुणस्तर मापदण्ड तयार गर्ने ।
  - (३) गुणस्तरका सूचक बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
  - (४) सञ्चालित कार्यक्रमहरूको नियमित निरीक्षण, अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्ने ।
  - (५) कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिताको विश्लेषण गर्ने ।
  - (६). गुणस्तर सुधारमा सरोकारवालाहरूबाट पृष्ठपोषण लिने, विश्लेषण गर्ने र आवश्यक सुझाव दिने ।
  - (७) गुणस्तर सूचकका बारेमा सरोकारवालाहरूलाई प्रवोधीकरण गर्ने ।
  - (८) अन्तरसंस्था र संस्थाभित्र गुणस्तर सम्बन्धी विषयमा गोष्ठी, कार्यशाला तथा सेमिनारको सञ्चालन गर्ने ।
- (९) गुणस्तर सुधारका लागि गरिएका कियाकलापहरूको अभिलेखीकरण गर्ने / गराउने ।
- (१०) EMIS को माध्यमबाट क्याम्पसका तथ्याङ्कहरूलाई सुव्यवस्थित गर्ने ।
- (११) आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चित गर्न आवश्यक पर्ने समिति, उपसमिति, एकाई गठन गरी परिचालन गर्ने ।
- (१२) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगसँग समन्वय राखी QAA सम्बन्धी तोकिएका कार्यहरू गर्ने ।
- (१३) प्रत्येक शैक्षिक वर्ष समाप्ति पछि प्राज्ञिक परीक्षण (Academic Audit) सम्पन्न गरी/गराई सो को प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पेश गर्ने ।
- (१४) वार्षिक गुणस्तर सुनिश्चितता प्रतिवेदन (AQAR) तयार गरी सञ्चालक समिति समक्ष प्रस्तुत गर्ने ।

५.३ रणनीतिक योजनाकाप्रमुख क्षेत्रहरू (Major Sectors of Strategic Plan)

- (१) संस्थागत विकास
- (२) शैक्षिक कार्यक्रम र गुणस्तर
- (३) भौतिक पूर्वाधार विकास
- (४) आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन
- (५) अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, अभिलेखीकरण र प्रकाशन
- (६) विद्यार्थी सहयोग र कल्याण कार्यक्रम
- (७) सुशासन, सूचना र प्रविधिव्यवस्थापन
- (८) लैडिगक संवेदनशिलता र समावेशीकरण
- (९) परामर्श, पथप्रदर्शन र रोजगारी सहजीकरण

१. क्षेत्र : संस्थागत विकास

लक्ष्य : क्याम्पसको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्नु ।

उद्देश्यहरू

- १. शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको पेसागत सीप विकास गर्ने ।
- २. समयानुकूल नीति, नियम र निर्देशिका तयार गरी लागू गर्ने ।
- ३. व्यवस्थापनलाई प्रविधियुक्तबनाउने ।
- ४. अनुगमन र मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउने ।
- ५. पृष्ठपोषण आदानप्रदान गर्ने ।
- ६. क्याम्पसको सौन्दर्य बढाउने ।
- ७. क्याम्पस, समुदाय, विद्यार्थी र अभिभावकको अन्तरसम्बन्धलाई मजबुत र सुमधुर बनाइने ।
- ८. गुनासो व्यवस्थापन गर्ने ।
- ९. प्राज्ञिक स्वायत्तता र मानक विश्वविद्यालय लक्षित कार्यक्रम गर्ने ।

क्रियाकलाप

- १. शिक्षक तथा कर्मचारीका लागि तालिम, गोष्ठी, अवलोकन, अन्तरक्रिया तथा पुनर्ताजगी कार्यक्रम ।
- २. नीतिनियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा आचारसंहिता निर्माण र परिमार्जनका लागि छलफल र अन्तरक्रिया ।
- ३. सफ्टवेयर तथा वेबसाइट अद्यावधिक, कम्प्युटर, प्रोजेक्टर, Interactive Panel Board, CC TV cameraको व्यवस्थापन र सीप विकास कार्यक्रम ।

४. Result-based monitoring (RBM), Self-appraisal, Management by Walking Around (MBWA) सूचकमा आधारित कार्यक्रम ।
५. गुनासो व्यवस्थापन, सरोकारवालसँग अन्तरक्रियाकार्यक्रम सञ्चालन ।
६. क्याम्पस परिसरमा सरसफाई, वृक्षरोपण, रडरोगन, फूलवारी, फाउनटेन निर्माण र सञ्चालन ।
७. नीति निर्माणमा सहभागिता, अभिभावक भेला, अन्तरक्रिया, वार्षिक उत्सव, अतिरिक्त क्रियाकलाप, प्रदर्शनी, भ्रमण तथा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन ।
८. गुनासो पेटिका, सर्भे, अनलाइन उजुरी, फेसबुक पेज व्यावस्थापन ।
९. प्राज्ञिक स्वायत्तता र मानक विश्वविद्यालयका लागि प्रस्तावनाको तयारी, नीतिगत व्यवस्था, मानवस्रोत व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार विकास ।

रणनीति

१. शिक्षक तथा कर्मचारीका लागि तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रिया तथा पुनर्ताजगी कार्यक्रमको कार्ययोजना निर्माण, कार्यक्रमको आयोजना र बजेटको व्यवस्था गर्ने र आवस्यकताअनुसार पेशागत विकासका कार्यक्रममा सहभागि गराउने । उद्देश्यमूलक अवलोकन भ्रमणको आयोजना गरी सहभागि गराउने ।
२. अध्ययन, समिति, कार्यदल, उपसमिति गठन, छलफल, कार्यशाला र आवस्यक निर्णय गर्ने ।
३. बजेट व्यवस्था, कार्ययोजना तर्जुमा, खरिद योजना निर्माण तथा खरिद गर्ने ।
४. अभिमूखीकरण, सूचना सम्प्रेषण, योजना, सूचक निर्माण, अड्कन, छलफल र प्रवोधिकरण गर्ने ।
५. गुनासो सड्कलन, गुनासो उपर मासिक छलफल र गुनासोको सम्बन्धित समितिमार्फत सम्बोधन गर्ने ।
६. क्याम्पस परिसरमा सरसफाई, वृक्षरोपण, रडरोगन, फूलवारी, फाउनटेन निर्माणका लागि बजेट व्यवस्थापन, कार्ययोजना तर्जुमा र समिति निर्माण ।
७. बजेट व्यवस्था, समिति निर्माण, कार्ययोजना तर्जुमा र छलफल ।
८. अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ मार्फत सर्भे गरी प्रतिवेदन IQAC मा पेस गर्ने ।
९. प्रस्तावनाको तयारी, विशेषज्ञको व्यवस्था, अध्ययन समिति निर्माण, कार्ययोजना निर्माण तथा विवि अनुदान आयोग त्रिवि सँग समन्वय गर्ने ।

सूचक

१. शिक्षक तथा कर्मचारीले तालिम, गोष्ठी, अवलोकन, अन्तरक्रिया तथा पुनर्ताजगी लिएको हुने त्यसको अभिलेखीकरण हुने ।
२. नीतिनियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा आचारसंहिता कार्यान्वयनमा आउने ।
३. सफ्टवेयर तथा वेबसाइट, कम्प्युटर, प्रोजेक्टर, Interactive Panel Board, CC TV camera सञ्चालनमा हुने ।
४. Result-based monitoring (RBM), Self-appraisal, Management by Walking Around (MBWA) सूचकमा आधारित कार्यक्रम कार्यान्वयनमा हुने ।
५. गुनासो पेटिका, गुनासो सम्बोधन तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन भइ क्याम्पसमा अभिलेख रहने ।
६. क्याम्पस परिसरमा सफा, हरियाली, रडरोगनयुक्त, मनोरम भइ फाउनटेन सञ्चालनमा हुने ।
७. नीति निर्माणमा सरोकारवालाको सहभागिता, अभिभावक भेला, अन्तरक्रिया, वार्षिक उत्सव, अतिरिक्त क्रियाकलाप, प्रदर्शनी, भ्रमण तथा विभिन्न कार्यक्रमको अभिलेख हुने ।
८. गुनासो पेटिका, सर्भे, अनलाइनउजुरी, फेसबुक पेज आदिमा आएका गुनासा सम्बोधन भएको अभिलेख रहने ।
९. प्राज्ञिक स्वायत्तता र मानक विश्वविद्यालयका लागि संस्थागत निर्णय तथा प्रस्ताव, मानव स्रोत र भौतिक पूर्वाधारको तयारी हुने ।

२. क्षेत्र : शैक्षिक कार्यक्रम र गुणस्तर विकास

लक्ष्य : शैक्षिक कार्यक्रमको विस्तार तथा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. चालु कार्यक्रमलाई निरन्तरतादिँदै थप शैक्षिककार्यक्रम (बी.बी. एम., बी.सि.ए, बी.आई.एम., एम.आई सी.टि., एम.फील., एल. एल. बि., इन्जिनियरिङ, एम.एस्सी., एम.बी.ए.) व्यवस्थापनतर्फ एक स्वायत्तकार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
२. अधिल्लो वर्ष/सेमिस्टरको मूल्याङ्कनकाआधारमा वार्षिक रूपमाविषयगत शैक्षिकउपलब्धिनिर्धारण गरीसिकाईउपलब्धिहासिल गर्ने ।
३. शिक्षणमा नयाँविधि र प्रविधिको प्रयोग गर्ने ।
४. विभागहरूलाई प्रभावकारी बनाउने ।
५. पुस्तकालय र प्रयोगशालाको स्तरोन्नतिगर्दै आधुनिक र प्रविधियुक्तबनाउने ।
६. सुव्यवस्थितअतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।

७. शैक्षिककार्यक्रम र गुणस्तरको अनुगमनएवं मूल्याङ्कन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने ।
८. शिक्षणमा अनुसन्धानकाउपलब्धीलाई संयोजन गर्ने ।
९. शिक्षककर्मचारीको शैक्षिकतथा प्राज्ञिक क्षमता वृद्धि गर्ने ।

क्रियाकलाप

१. भौतिक पुर्वाधार विकास, मानवस्रोत व्यवस्थापन, पुस्तकालय विस्तार, प्रस्ताव तयार गर्ने, सरोकारवाला सँग समन्वय गर्ने ।
२. क्यालेण्डरमा आधारित शिक्षण गर्ने, विद्यार्थी उपस्थिति नियमित गर्ने, आन्तरिक मूल्याङ्कन नियमित सञ्चलन गरी पृष्ठपोषण दिने, तालिम सञ्चालन, सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण गरी लक्ष्य निर्धारण, अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गर्ने, विशेषज्ञ कक्षा सञ्चालन ।
३. तालिम, भ्रमण, गोष्ठी, सम्मेलन, अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने र सहभागिता गराउने, प्रविधिका साधनखरिद र जडान गर्ने ।
४. नियमित अन्तरक्रिया गर्ने, विभागीय पुस्तकालयलाई विकास गर्ने, विभागीय कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, वियगत अनुसन्धान गर्ने, अन्तर विभागीय छलफल तथा अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने ।
५. पुस्तकालयलाई डिजिटलाइज गर्ने, पुस्तकथप गर्ने, डाटा वेस खरिद तथा तयारी गर्ने, कम्प्युटर थप गर्ने, वाचनालयको स्तरोन्नति गर्ने, पुस्तकालयलाई डिजिटल क्र्याटालग सिस्टम तयारी र सञ्चालन गर्ने ।
६. क्यालेण्डर अनुसार उपसमिति मार्फत योजना बनाइ अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन ।
७. सूचक बनाई, मूल्याङ्कन फाराम भरी विभागीय प्रमुख, सहायक क्याम्पस प्रमुख तथा क्याम्पस प्रमुखबाट अभिलेख सहित मूल्याङ्कन गर्ने ।
८. क्याम्पसमा अध्यापन हुने, शिक्षण सिकाइमा सहयोगी, विषयगत र विधाका आधारमा प्रायोगिक अनुसन्धान गराउने ।
९. शिक्षक कर्मचारीको उच्च अध्ययनमा प्राथमिकता दिने, पेशागत विकासका कार्यक्रम गर्ने ।

सूचक

१. भौतिक संरचना हुने, मानव संसाधन थप हुने, थपकार्यक्रम सम्बन्धनप्राप्त भइकार्यक्रमहरू सञ्चालनमा हुने, कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपयुक्त पुस्तकायलय हुने ।
२. लक्ष्य अनुरूपका उपलब्धि प्राप्त भएको तथ्याङ्क हुने ।
३. शिक्षणमा नयाँ विधिको व्यवाहारिक प्रयोग हुने रक्षा कोठामा प्रविधिको प्रयोग हुने ।
४. अभिलेख हुने, स्तरीय विभागीय पुस्तकालय हुने र सञ्चालनमा आउने ।

५. खुला पहुँच सहितको डिजिटल पुस्तकालय र पर्याप्त सामग्री सहितको स्तरीय प्रयोगशाला हुने ।
६. अतिरिक्त क्रियाकलापमा विद्यार्थीहरूको संलग्नता हुने, विद्यार्थीको व्यक्तित्व विकास हुने, विद्यार्थी सहभागिता बढने रकार्यक्रम सञ्चालन र सहभागिताको अभिलेख हुने ।
७. मूल्याङ्कनको अभिलेख हुने ।
८. अनुसन्धानका प्रतिवेदन, शिक्षणमा अनुसन्धानको प्रभाव देखिने, शिक्षक तथा विद्यार्थीको अनुसन्धानमा रुचि बढेको हुने ।
९. विद्यावारिधि तथा एम.फिल.योग्यताप्राप्त शिक्षकहरूको सङ्ख्या वृद्धि हुने । सबै शिक्षक तथा कर्मचारीहरूतालिम प्राप्त भएको हुने ।

रणनीति

१. नीति, कार्यक्रम, बजेटको व्यवस्थापन, प्रस्तावना निर्माण, विश्वविद्यालय र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगसँग समन्वय गरी सम्बन्धन तथा स्वीकृति लिने र कार्यक्रम सञ्चालन योजना बनाइ सञ्चालन गर्ने ।
२. विभागहरू मार्फत विषयगत लक्ष्यसहितको योजना तर्जुमा, योजना कार्यान्वयन, पृष्ठपोषण र उपचारात्मक पद्धति लागू गर्ने ।
३. तालिम, अभिमूखिकरण, अनुसन्धान, अवलोकन भ्रमणको आयोजना, सहभागिता र व्यवस्थापन गर्ने ।
४. विभागीय कार्य योजना तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, अन्तर विभाग प्रतिस्पर्धा ।
५. बजेट व्यवस्था, मानव संसाधनको क्षमता अभिवृद्धि, डिटेक्टर मेसिन खरिद र कोठा विस्तार गर्ने ।
६. क्यालेण्डरमा आधारित कार्ययोजना, बजेट व्यवस्थापन, कार्यक्रम छनोट र कार्यान्वयन ।
७. अनुगमन एवम् मूल्याङ्कनको वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा, आवधिक मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण प्रदान ।
८. प्रायोगिक अनुसन्धानमा शिक्षक र विद्यार्थीलाई संलग्न गराउने ।
९. शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई माथिल्लो योग्यता अभिवृद्धिका लागि छात्रवृत्ति तथा अध्ययन विदा दिने ।

३. क्षेत्र : भौतिक पूर्वाधार विकास

लक्ष्य : भौतिक पूर्वाधारका दृष्टिले सुविधा सम्पन्न क्याम्पस हुनेछ ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पसमाआउने मार्ग सुरक्षित र सहजबनाउने ।
२. स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्थालाई अभिबृद्धि गर्ने ।
३. क्याम्पस हातामा आउने पानी निकासलाई व्यवस्थित गर्ने ।
४. क्याम्पस हाताभित्र बोटानिकल अध्ययनलाई सहजिकरण गर्ने ।
५. विद्यार्थी तथा शिक्षकका लागि आवास सुविधा विस्तार गर्ने ।
६. क्याम्पसको जग्गा सुरक्षा गर्ने ।
७. बैकल्पिक स्रोत जुटाउन क्याम्पस परिसर उपयोगमा ल्याउने ।
८. सवारी साधनहरूकोव्यवस्थापन गर्ने ।
९. प्राथमिक स्वास्थ्यउपचारको व्यवस्था गर्ने ।

१०. थपशैक्षिककार्यक्रमकालागि भौतिक संरचनाविस्तार गर्ने

क्रियाकलाप

१. सडक वर्तीको व्यावस्था ।
२. धारा मर्मत तथा सुधार ।
३. फूलवारी आकर्षक र सुन्दर बनाउने ।
४. बोटानिकल गार्डेन र मौसमी केन्द्र निर्माण गर्ने ।
५. सुकुनापैनी तटवन्ध र ड्रेन निर्माण ।
६. व्यावसायिक सटर निर्माण ।
७. पार्किङ स्थल निर्माण ।
८. सेमीनार हल निर्माण ।
९. प्राथमिक उपचार कक्ष निर्माण ।

सूचक

१. विद्यार्थी आवत जावत गर्ने बाटोमा सडक वर्तीको हुने ।
२. पानीको धारा नियमित र व्यवस्थित हुने ।
३. फूलवारी आकर्षक र सुन्दर देखिने ।
४. बोटानिकल गार्डेन र मौसमी केन्द्र निर्माण हुने ।
५. सुकुना पैनी तटवन्ध र ड्रेन निर्माण हुने ।
६. व्यावसायिक सटर निर्माणहुने ।
७. पार्किङ स्थल निर्माण हुने ।
८. सेमीनार हल निर्माण सञ्चालनमा हुने ।

९. प्राथमिक उपचार कक्ष निर्माण भइ सञ्चालनमा हुने ।

१०. थप एक शिक्षण भवन निर्माण हुने ।

रणनीति

१. साभेदारी र नगरपालिका सँग समन्वय गरी सडक बत्ती व्यवस्था गर्ने ।
२. आन्तरिक बजेटको व्यवस्था गर्ने ।
३. योजना बनाइ आवधिक रूपमा शिक्षक विद्यार्थी परिचालन गर्ने र नियमित रेखदेखका लागि मालीको व्यवस्था गर्ने ।
४. बजेटको व्यवस्थापन र डिजाइन अनुसार बोटानिकल गार्डेन र मौसमी केन्द्र निर्माण गर्ने ।
५. साभेदारीमा योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी सुकुना पैनी तटवन्ध र क्याम्पस परिसरमा ड्रेन निर्माण गर्ने ।
६. स्थानीय सरकारसँगको सहकार्यमा व्यावसायिक सटर निर्माण गर्ने ।
७. प्रस्तावना तयार गर्ने, स्रोतको पहिचान गरी पार्किङ स्थल निर्माण गर्ने ।
८. प्रदेश तथा स्थानिय सरकार, विवि अनुदान आयोगको सहकार्यमा सेमीनार हल निर्माण गर्ने ।
९. बाह्य स्रोतको खोजी गरी, मानव संशासनको व्यवस्था सहित प्राथमिक उपचार कक्ष निर्माण भइ सञ्चालनमा ल्याइने ।
१०. विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र क्याम्पसको साभेदारीमा थप एक शिक्षण भवन निर्माण हुने ।

४. क्षेत्र : आर्थिकस्रोत व्यवस्थापन

लक्ष्यःस्रोतहरूको खोजीरव्यवस्थापन गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पस सञ्चालनकालागिदिगो स्रोतको खोजीगर्ने ।
२. स्थानीय साधन र स्रोत जुटाउने ।
३. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट स्रोत जुटाउने ।
४. आर्थिक प्रणालीलाई पारदर्शी, मितव्ययी र सूचनामूलकबनाउने ।
५. शिक्षककर्मचारी कोष विकास र व्यवस्थापन गर्ने ।
६. विद्यार्थी कल्याणकोषको विकास र परिचलन गर्ने ।

क्रियाकलाप

१. अन्तरक्रिया, गोष्ठि र छलफल ।
२. स्थानीय स्रोत पहिचान गर्न सम्पर्क र अन्तरक्रिया ।
३. स्थानीय, प्रदेश, संघीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग एवम् राष्ट्रिय तथा

अन्तरराष्ट्रीय साभेदारी ।

४. आर्थिक स्रोत व्यवस्थापनको स्रोत नीति तयार गर्ने ।
५. छात्रवृत्ति कोष विस्तार र छात्रवृत्ति वितरण ।
६. उपदान कोष व्यवस्थापन र रकम भुक्तानी ।

सूचक

१. अन्तरक्रिया र छलफलका अभिलेख र प्रतिवेदन हुने ।
२. स्थानीय, प्रदेश, संघीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग एवम् राष्ट्रीय तथा अन्तरराष्ट्रीय साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।
३. स्रोत प्राप्तिका क्षेत्रहरू पहिचान र उपयोग भएको हुने ।
४. छात्रवृत्ति कोष विस्तार र छात्रवृत्ति वितरण भएको हुने ।
५. उपादान कोषको व्यवस्था र वितरण भएको हुने ।

रणनीति

१. सबै सरोकारवालाहरूको प्रतिनिधित्वमा छलफल र गोष्ठिमार्फत स्रोतका क्षेत्र पहिचान गर्ने
  २. पूर्व विद्यार्थी, नगरपालिका, स्थानीय संघ संस्था, सामुदायिक संघ संस्थाहरूसँगको समन्वय ।
  ३. स्थानीय, प्रदेश, संघीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग एवम् राष्ट्रीय तथा अन्तरराष्ट्रीय साभेदारी कार्यक्रमकालागी प्रस्तावना पेस हुने ।
  ४. राष्ट्रीय र अन्तरराष्ट्रीय दातृ संस्थाहरू पहिचान र सम्बन्ध विस्तार ।
  ५. विभिन्न सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया गरी स्रोत नीति तयार गरिनेछ ।
  ६. सुन्दरहरैचा नगरपालिकामा रहेका घर जग्गा बिक्रिबाट स्थायी स्रोत जुटाउने ।
५. क्षेत्र : अभिलेखीकरण, प्रकाशन, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन

लक्ष्य :

क्याम्पसका गतिविधिलाई अभिलेखीकरण गरी प्रकाशन गर्ने र क्याम्पसलाई शैक्षिक अनुसन्धानको केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पसका गतिविधिलाई अभिलेखीकरण गर्नु ।
२. क्याम्पसका गतिविधिलाई प्रकाशन गर्नु ।
३. क्याम्पसलाई अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गरी नवप्रवर्द्धन गर्नु ।

क्रियाकलाप

१. हरेक निर्णय र कार्यक्रमको अभिलेखीकरण गर्ने ।

२. अर्धवार्षिक रूपमा “सुकुना सन्देश” नामको क्याम्पस बुलेटिन प्रकाशन गर्ने ।
३. हरेक क्रियाकलापहरू वेवसाइटमा अद्यावधिक गर्ने ।
४. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी क्याम्पस परिषद्मा पेश गर्ने ।
५. प्रोस्पेक्टस, शैक्षिक कार्यपात्रो नागरिक वडापत्र र आचार संहिताको प्रकाशन गर्ने ।
६. अनुसन्धान सम्बन्धी सेमिनार, गोष्ठि, कार्यशाला, अन्तरक्रिया, अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने ।
७. लघु अनुसन्धान तथा बृहत अनुसन्धान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
८. अनुसन्धान परामर्श सेवा आदान प्रदानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
९. मापदण्डअनुसारका जर्नल प्रकाशन गर्ने ।
१०. अनुसन्धान प्रबोधिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
११. अनुसन्धान कार्यमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउने ।
१२. अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ (RMC) लाई स्रोतपूर्ण बनाउने ।

सूचक

१. क्याम्पसका गतिविधिहरूको अभिलेख हुनेछ ।
२. अर्धवार्षिक रूपमा “सुकुना सन्देश” प्रकाशन भएको हुनेछ ।
३. हरेक क्रियाकलापहरू वेवसाइटमा अद्यावधिक हुनेछ ।
४. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन छापिएको र वितरण भएको हुनेछ ।
५. प्रोस्पेक्टस, शैक्षिक कार्यपात्रो, नागरिक वडापत्र र आचार संहिताको प्रकाशित भएको हुनेछ ।
६. अनुसन्धान सम्बन्धी सेमिनार, गोष्ठि, कार्यशाला, अन्तरक्रिया, अभिमुखीकरण तालिमको अभिलेख तथा प्रतिवेदन हुनेछ ।
७. लघु अनुसन्धान तथा बृहत अनुसन्धानका प्रतिवेदन हुनेछन् ।
८. अनुसन्धान परामर्श सेवा आदान प्रदानका अभिलेख र प्रतिवेदन हुनेछन् ।
९. मापदण्डअनुसारका प्रकाशित जर्नलहरू हुनेछन् ।
१०. अनुसन्धान प्रबोधिकरण कार्यक्रमका अभिलेख र प्रतिवेदन हुनेछन् ।
११. अनुसन्धान कार्यमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागिताको निर्णय, सङ्घर्ष र प्रमाणपत्र हुनेछन् ।
१२. अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ (RMC) स्रोतपूर्ण भएको हुनेछ ।

रणनीति

१. क्याम्पस विधान, कार्य सञ्चालन निर्देशिका, कार्यविधि र वार्षिक कार्यपात्रोका आधारमा आवश्यकताअनुसारका समिति, विभाग, उपसमिति र एकाइ मार्फत क्याम्पसका

कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।

२. शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन एकाइ मार्फत अर्धवार्षिक रूपमा “सुकुना सन्देश” नामको क्याम्पस बुलेटिन प्रकाशन गर्ने ।
३. विभाग, एकाइ, फाँट र समितिले गरेका काम हरेक क्रियाकलापहरू वेवसाइटमा अद्यावधिक गर्ने ।
४. अभिलेख र स्थलगत अवस्थाको अवलोकन गरी वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी क्याम्पस परिषद्मा पेश गर्ने, छलफल गराउने र जानकारी दिने ।
५. शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन एकाइ मार्फत क्याम्पसमा सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रमको प्रोस्पेक्टस, शैक्षिक कार्यपात्रो नागरिक बडापत्र र आचार संहिताको प्रकाशन गर्ने ।
६. बजेटको व्यवस्थापन गरी अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ मार्फत अनुसन्धान सम्बन्धी सेमिनार, गोष्ठि, कार्यशाला, अन्तरक्रिया, अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने ।
७. शिक्षकको नियुक्ति, बढुवा, वृत्ति विकास र पुरस्कारका लागि लघु अनुसन्धान तथा बृहत अनुसन्धान कार्यक्रमलाई अनिवार्य गर्ने र क्याम्पसको वित्तिय सहयोगमा लघु तथा बृहत अनुसन्धान परियोजना सञ्चालन गर्ने ।
८. आवश्यकता र मार्गमा आधारित अनुसन्धान परामर्श सेवा आदान प्रदानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
९. वार्षिक बजेटको व्यवस्था गरी अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइको समन्वयमा विभागहरूलाई मापदण्डअनुसारका विषयगत जर्नल प्रकाशन गर्ने र एकाइले अन्तर विषयात्मक जर्नल प्रकाशन गर्ने तथा अनुसन्धानमूलक लेखनका लागि प्रोत्साहनका लागि वित्तिय सहयोग उपलब्ध गराउने ।
१०. अनुसन्धान पछि विद्यार्थीहरूमा प्रबोधिकरण गरेपछि मात्र वित्तिय सहयोग उपलब्ध गराउने ।
११. क्याम्पस, विभाग, अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ र शिक्षक तथा कर्मचारीले गर्ने अनुसन्धानमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउने र अनुसन्धानको विषयबस्तु तथा उत्कृष्टताका आधारमा विद्यार्थीहरूलाई “अनुसन्धानमा विद्यार्थीलाई वित्तिय सहयोग कार्यक्रम” सञ्चालन गर्ने
१२. क्याम्पसको आन्तरिक तथा वाह्य स्रोतको व्यवस्थापन गरी अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ (RMC) मा सन्दर्भ सामग्री, जर्नल, ई-स्रोतको व्यवस्था गरी स्रोतपूर्ण बनाउने ।

६. क्षेत्र : विद्यार्थी सहयोग र कल्याण

लक्ष्य : गरिब तथा जेहेन्दार एव. लक्षितवर्गका विद्यार्थीहरूको उच्चशिक्षामा सहजपहुँच गराई गुणस्तरीय जनशक्तिको उत्पादनमा वृद्धि भएको हुनेछ ।

उद्देश्यहरू

१. गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीको उच्चशिक्षामापहुँचअभिवृद्धि गर्नु ।
२. विद्यार्थीकोगुणात्मक र संख्यात्मकवृद्धि गर्नु ।
३. विद्यार्थीहरूलाई यातायात सुविधाउपलब्ध गराउनु ।
४. अक्षयकोषको रकम बृद्धि गरी छात्रवृत्तिपाउने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या बृद्धि गर्नु ।
५. विद्यार्थीहरूलाई शुल्क सहुलियतप्रदान गर्नु ।
६. महिलाविद्यार्थीहरूलाई बसोवासमा सहजिकारण गर्नु ।
७. विद्युतिय सामग्री सहितको स्तरीय पुस्तकालय सुविधाप्रदान गर्नु ।
८. आधुनिकप्रविधिकक्षाकोठामा उपयोग गर्ने व्यवस्था गर्नु ।

क्रियाकलाप

१. शुल्क सहुलियत, छात्रवृत्ति तथा अन्य सहयोग कार्यक्रम ।
२. प्रचार प्रसार तथा जनचेतना ।
३. क्याम्पस बस खरिद ।
४. अक्षयकोषमा बृद्धि गर्ने ।
५. महिला छात्रावास निर्माण र सञ्चालन ।
६. पुस्तकालयमा पर्याप्त विषयगत पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री उपलब्ध गराउने ।
७. सबै कक्षा कोठामा मल्टिमिडिया र इन्टरनेट सुविधाविस्तार हुने ।
८. अनुसन्धानका लागि डाटावेस प्रयोग गर्ने ।

सूचक

१. शुल्क सहयोग, छात्रवृत्ति तथा अन्य सहयोग प्राप्त गरेको अभिलेख ।
२. विद्यार्थीको संख्यामा बृद्धि भएको हुने ।
३. क्याम्पसको आफ्नै ५ थान बस हुने ।
४. अक्षयकोषमा बृद्धि हुनेछ ।
५. महिला छात्रावासको निर्माण भइ सञ्चालन भएको हुने ।
६. पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्रीको सङ्ख्यामा बृद्धि भएको हुने ।
७. सबै कक्षा कोठामा मल्टिमिडिया र इन्टरनेटको पहुँचभएको हुने ।
८. अनुसन्धानका लागि अनलाइन डाटावेश उपलब्धहुने ।

रणनीति

१. शुल्क सहुलियत तथा छात्रवृत्ति नीति तर्जुमा कार्यान्वयन ।

२. शुल्क सहुलियत, छात्रवृति, यातायात, छात्रावास लगायत अन्य सेवा सुविधाका सम्बन्धमा प्रचार प्रसार गर्ने ।
३. बस खरिदका लागि बजेट व्यवस्था, दाताको खोजी, प्रस्तावना निर्माण, सम्बन्ध विस्तार र समन्वय गर्ने ।
४. अक्षय कोषमा बृद्धिका लागि दाताको खोजी, प्रस्तावना निर्माण, सम्बन्ध विस्तार र समन्वय गर्ने ।
५. छात्रावास निर्माणका लागि तीन वटै तहका सरकार र दातृ निकायमा प्रस्तावना पेस गर्ने, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र क्याम्पस बिच समन्वय गर्ने ।
६. विश्वविद्यालय अनुदान आयोग सँगको जोडकोष तथा कार्य सम्पादन अनुदान मार्फत योजना निर्माण गरी पाठ्यपुस्तक मल्टिमिडिया, डिजिटल डोमेन र इन्टरनेट खरिद तथा जडान गर्ने ।
७. शिक्षणमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्ने नीति र सोहीअनुसारको कक्षा व्यवस्थापन गर्ने ।
८. विभिन्न अनलाइन डाटावेस प्रदायक संस्थाहरू सँग प्रस्तावना पेश गर्ने ।

७. क्षेत्रः सुशासन, सूचना र प्रविधि व्यवस्थापन

लक्ष्य

विधि सम्बत व्यवस्थित तथा पारदर्शी व्यवस्थापन, सूचना सञ्चार र प्रविधिको व्यवस्थापन गर्ने ।
उद्देश्यहरू

१. क्याम्पसको व्यवस्थापनमा सुशासन कायम गर्नु ।
२. संस्थागत निर्णय र कार्यान्वयनमा सरोकारवालाको सहभागिता अभिवृद्धि गर्नु ।
३. संस्थागत पारदर्शिता सुनिश्चितता कायम गर्नु ।
४. क्याम्पसका सूचनाहरूमा सरोकारवालाको पहुँच वृद्धि गर्ने ।
५. क्याम्पसका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधिको समुचित व्यवस्थापन गर्ने ।

क्रियाकलाप

१. क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिलाई समयानुकूल परिमार्जन गरी लागु गर्ने ।
२. कार्ययोजना अनुसार परिषद, सञ्चालक समिति, अन्य समितिहरू, विभाग, फाँट, एकाइहरूको सहभागितामा निर्णय लिने ।
३. संस्थागत आचारसंहित निर्माण गरी लागु गर्ने ।
४. नागरिक वडापत्र तयार पारी लागु गर्ने ।
५. क्याम्पस प्रवेश मागर्मा दिशा निर्देस सूचक र सूचना व्यवस्थापन गर्ने ।
६. सार्वजनिक खरीद ऐन तथा नियमावलीअनुसार खरीद प्रक्रिया लागु गर्ने ।

७. भुक्तानी र आम्दानी प्रक्रियामा बैड्कीड प्रणालीको व्यवस्था लागु गर्ने ।

८. क्याम्पको वार्षिक सामाजिक परीक्षण गर्ने ।

९. वार्षिक रूपमा शिक्षक तथा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन अद्यावधिक गर्ने ।

१०. शैक्षिक कार्यपात्रो निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

११. सम्बन्ध सुधारका लागि शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम गर्ने

१२. विभाग र समितिहरूमा जिम्मेवारीको हस्तान्तरण गरी जिम्मेवारी दिने र कार्य सम्पादन गर्ने ।

१३. क्याम्पसका सूचनाहरूमा सरोकारवालाको पहुँच वृद्धि गर्ने ।

१४. क्याम्पसका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधिको समुचित व्यवस्थापन गर्ने ।

सूचक

१. क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि हुनेछ ।

२. परिषद्, सञ्चालक समिति, अन्य समितिहरू, विभाग, फाँट, एकाइहरूको सहभागितामा निर्णय गरिएको अभिलेख हुनेछ ।

३. आचारसंहित लागु भएको हुनेछ ।

४. क्याम्पस प्रवेश द्वारमा नागरिक वडापत्र व्यवस्थित भएको हुनेछ ।

५. क्याम्पस प्रवेश मार्ग देखि फूलकारी, खेलमैदान, पुस्तकालय, चमेना गृह र कक्षाकोठासम्म दिशा निर्देशात्मक सूचना व्यवस्थापन गरिएको हुनेछ ।

६. सार्वजनिक खरीद ऐन तथा नियमावलीअनुसार खरीद प्रक्रिया लागु भएको अभिलेख हुनेछ ।

७. बैड्कीड प्रणालीको लागु भएको हुनेछ ।

८. क्याम्पको वार्षिक सामाजिक परीक्षण भई प्रतिवेदन सार्वजनिक भएको हुनेछ ।

९. शिक्षक तथा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन अभिलेख अद्यावधिक भएको हुनेछ ।

१०. शैक्षिक कार्यपात्रो अनुसार कार्यक्रम लागु भएको अभिलेख हुनेछ ।

११. सम्बन्ध सुधारका लागि शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रमको अभिलेख हुनेछ ।

१२. विभाग र समितिहरूमा जिम्मेवारीको हस्तान्तरण गरी जिम्मेवारी हस्तान्तरणको प्रमाण र सो अनुसारको कार्य सम्पादन गरिएको अभिलेख हुनेछ ।

१३. सूचनामा सरोकारवालाको पहुँच पुगेको प्रमाण हुनेछ ।

१४. क्याम्पसका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधिको प्रयोग भएको हुनेछ ।

रणनीति

१. समसामायिकताको अध्ययन गरी प्रतिनिधिमूलक सहभागिताका आधारमा क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिलाई समयानुकूल परिमार्जन गरिनेछ ।

२. वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी परिषद्, सञ्चालक समिति, अन्य समितिहरू, विभाग, फाँट, एकाइहरूको सहभागिता जुटाउने ।
  ३. सम्बन्धित पक्षको सहभागितामा संस्थागत आचारसंहित निर्माण गर्ने ।
  ४. सबै पक्षको सहभागितामा क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिका आधारमा नागरिक वडापत्र तयार गर्ने ।
  ५. समितिको माध्यमबाट आवश्यकताका आधारमा क्याम्पस प्रवेश मार्ग देखि कक्षाकोठासम्म निर्देशात्मक सूचना व्यवस्थापन गर्ने ।
  ६. सञ्चालक समितिबाट सार्वजनिक खरीद एकाइ गठन गरी प्रचलित खरिद ऐन तथा नियमावलीका आधारमा खरिद गर्ने ।
  ७. बैड्किङ सफ्टवेयर व्यवस्थापन गरी भुक्तानी र आम्दानी प्रक्रियामा बैड्कीड प्रणालीको लागु गर्ने
  ८. सरोकारवालाको प्रतिनिधिमूलक सहभागिताका आधारमा क्याम्पको वार्षिक सामाजिक परीक्षण गरी परिषद् बैठकमा पेश गर्ने ।
  ९. स्थायी नियुक्ति, बढुवा तथा पुरस्कारका लागि शिक्षक तथा कर्मचारीको मूल्यांकन गर्न फारामको विकास र प्रयोग गर्ने ।
  १०. सञ्चालक समिति, विभाग र फाँटको संयुक्त निर्णयबाट शैक्षिक कार्यपात्रो निर्माण गर्ने र सो को आधारमा कार्य सम्पादन गर्ने ।
  ११. अलग अलग र संयुक्त रूपमा शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम गर्ने र तिनको समिक्षा गर्ने ।
  १२. तोकिएको कार्य विवरणका आधारमा विभाग र समितिहरूमा जिम्मेवारीको हस्तान्तरण गरी कामलाई विकेन्द्रित गर्ने ।
  १३. बुलेटिन, वेबसाइट र प्रतिवेदनको प्रकाशन गरी क्याम्पसका सूचनाहरूमा सरोकारवालासम्म पुऱ्याउने ।
  १४. सुशासनको सुनिश्चितताका लागि प्रविधिको व्यवस्थापन गर्ने ।
- ८. क्षेत्र : लैडिंगक संवेदनशिलता र समावेशीकरण**
- लक्ष्य :**लैडिंगक संवेदनशिलता र समावेशीकरणको नीतिकार्यान्वयनहुनेछ ।
- उद्देश्यहरू**
१. क्याम्पसमा हुने नियुक्ति तथा कार्यक्रममा समानुपातिक समावेशी नीति अपनाउनु ।
  २. गोष्ठी, सेमिनार, भ्रमण आदिमा समानुपातिक र समावेशीकरणको सिद्धान्त अवलम्बनगर्नु ।
  ३. विद्यार्थी सहुलियत समावेशीबनाउनु ।

४. विद्यार्थी भर्ना अभियानमा दुर्गम क्षेत्र तथादलित पिछडा वर्ग आदिवासी जनजातीहरूको पहुँच बढाउनु ।
५. समिति तथा उपसमितिहरूमा लैडगिक संवेदनशीलता र समावेशीकरणको नीति कार्यान्वयन गर्नु ।

क्रियाकलाप

१. समावेशी नीति निर्माण र कार्यक्रम कार्यान्वयन ।
२. क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन ।
३. समावेशी शुल्क सहुलियत छात्रवृत्ति ।
४. दलित, सीमान्तिकृत, अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम ।
५. निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता ।
६. अत्यावस्यक सुविधा उपलब्ध व्यवस्थापन ।

रणनीति

१. समावेशी नीति निर्माणका लागि छलफल, सहभागिता र नीति निर्माण ।
२. सकारात्मक विभेदको नीति कार्यान्वयन गर्ने ।
३. समावेशी सुचक बनाइ शुल्क सहुलियत तथा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने ।
४. सूचिकृत विद्यार्थीका लागि शुल्क सहुलियत, छात्रवृत्ति तथा रोजगार उपलब्ध गराउने ।
५. विभिन्न क्षेत्रका सूचिकृत विद्यार्थी समूह प्रतिनिधित्वका आधारमा नीति निर्माणमा सहभगिता गराउने ।
६. छात्राहरूको संवेदनशीलताका आधारमा सम्पर्क व्यक्ति मार्फत सेवा उपलब्ध गराउने ।

सूचक

१. समावेशी नीतिको तयारी कार्यान्वयन हुनेछ ।
२. कार्यक्रममा सहभागिताको प्रतिवेदन ।
३. छात्रवृत्ति वितरण समावेशी भएको अभिलेख ।
४. सूचीकृत विद्यार्थी अध्ययन गरेको अभिलेख ।
५. समिति उपसमितिमा प्रतिनिधित्व भएको ।
६. अत्यावस्यक सेवा उपलब्ध गराइएको अभिलेख हुने ।

९. क्षेत्र : परामर्श, पथप्रदर्शन र रोजगारी सहजिकरण

लक्ष्य

- (क) क्याम्पसलाई विद्यार्थीहरूका लागि नियम, आचारसंहिताको पालना, विषय छनोट, व्यक्तित्व विकास र अग्रअध्ययन सम्बन्धी परामर्श केन्द्र बनाउने ।

(ख) क्याम्पसबाट उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिलाई रोजगारी बजारमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसका नियम, सेवा सुविधासम्बन्धी जानकारी दिनु ।
२. विद्यार्थीहरूलाई परीक्षाको तयारीसम्बन्धी सहजिकरण गर्नु ।
३. विद्यार्थीलाई व्यक्तित्व विकासका क्षेत्रहरूको दिशा निर्देश गर्नु ।
४. दैनिक व्यवहारिक जीवनका लागि परामर्श सेवाप्रदान गर्ने ।
५. हेल्पडेक्स मार्फत क्याम्पसका सूचनाहरू विद्यार्थी समक्ष पुऱ्याइ सहयोग गर्ने ।
६. उत्पादित जनशक्तिलाई रोजगारका लागि परामर्श र पथप्रदर्शन गर्नु ।
७. रोजगारीको बजार अध्ययन तथा नक्साइकन गर्नु ।
८. उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिको अभिलेखिकरण गर्ने ।
९. अन्तरसम्बन्ध विकास गरी रोजगारीका लागि सहजिकरण गर्ने ।
१०. उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिलाई स्वरोजगारीका लागि तालिम सञ्चालन गर्ने ।

क्रियाकलाप

१. विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पस नीति, नियम, अनुसासन, र सुविधासम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।
२. परीक्षा तयारीका कक्षाहरू सञ्चालन गर्ने ।
३. आवधिक रूपमा व्यक्तित्व विकासका लागि विद्यार्थीको क्षमता पहिचान गर्ने ।
४. प्रतिभा पहिचान र व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
५. हेल्पडेस्कको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने ।
६. पथप्रदर्शन तथा परामर्श सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने ।
७. सरकारी, गैंड सरकारी, वित्तिय र निजी क्षेत्रको सेवामा प्रवेश गर्न चाहनेलाई सहजीकरण गर्ने ।
८. विभाग, पथपर्दशन तथा परामर्श सेवा केन्द्र मार्फत उत्पादित जनशक्तिको अभिलेखिकरण गर्ने ।
९. सङ्घ/संस्था सँग द्विपक्षिय सम्झौता गरी अन्तर संस्थान सञ्जाल विकास गर्ने ।
१०. सीप विकास केन्द्रको सहजिकरणमा स्वरोजगारीका तालिम सञ्चालन गर्ने ।

सूचक

१. अभिमुखीकरण गर्ने निर्णय र कार्यक्रमको अभिलेख ।
२. परीक्षा तयारी कक्षाको निर्णय र अभिलेख ।
३. प्रतिभाशाली विद्यार्थीको अभिलेख ।
४. व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रमको अभिलेख ।

५. हेल्पडेस्कको व्यवस्थापना ।
६. पथप्रदर्शन तथा परामर्श सेवा केन्द्र एकाइ स्थापना ।
७. सरकारी, गैह सरकारी, वित्तिय र निजी क्षेत्रका सङ्घ/संस्था सँग सम्झौतापत्र
८. पथप्रदर्शन तथा परामर्श सेवा केन्द्र एकाइले गरेका कामको अभिलेख ।
९. सङ्घ/संस्था सँग द्विपक्षिय सम्झौता पत्र ।
१०. स्वरोजगारी तालिमको अभिलेख र सीप विकास भएको

रणनीति

१. प्रोष्टेक्टस, सूचना, आचारसंहिता, भेला, बैठक आदि मार्फत विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसका विषयमा जानकारी दिने ।
२. विषयगत शिक्षक मार्फत पठन पाठन समापन पछि १५ दिने परीक्षाको तयारीसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
३. अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति र स्थापन तथा परामर्श समिति मार्फत विद्यार्थीको सर्वाङ्गिण विकासका क्षेत्र पहिचान गरी सहजीकरण गर्ने ।
४. उत्प्रेरक र सफल व्यक्तिको आमन्त्रण गरी वर्षमा दुई पटकसम्म दैनिक व्यवहारिक जीवनका लागि आवश्यक परामर्श सेवाप्रदान गर्ने ।
५. सेवालाई सर्वसुलभ गर्न हेल्पडेक्सलाई अधिकारीक र स्रोतपूर्ण बनाउने ।
६. रोजगारीमा सहजिकरण र व्यक्तित्व विकासका लागि स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र लाई जिम्मेवार बनाउने ।
७. स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र मार्फत कार्ययोजना बनाई रोजगारदाता संघ/संस्थाको खोजी गर्ने ।
८. स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र मार्फत सर्भे गरी रोजगारीको बजार अध्ययन तथा नक्साङ्कन गर्नु ।
९. उत्पादिक जनशक्तिको रोजगारीको सुनिश्चित गर्न स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र र रोजगार दाताहरूसँग नेटवर्किङ गर्ने ।
१०. अध्ययन पूरा गरेपछि विद्यार्थीहरूलाई आफै रोजगारी सिर्जना गर्न सक्ने बनाउन तालिम केन्द्रहरूको आमन्त्रण गरी स्वरोजगार तालिम सञ्चालन गर्ने

५.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली (Monitoring and Evaluation System)

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन रणनीतिक योजनाको आधारभूत तत्व हो । यसैको आधारमा प्रस्तावित कार्यक्रमहरूले अपेक्षित नतिजाको प्रतिफल दिन सक्छन् । कार्यक्रमको कार्यान्वयनको हरेक तहमा जानकारी लिने र दिने काम गर्दछ । त्यस्तै मूल्याङ्कनले कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रतिफलतर्फ उन्मुख रहन्छ । योजना

पहिचान देखि अन्तिम प्रतिफलको अवस्थासम्म कार्यान्वयनको प्रभावकारिता सबल र सुधारात्मक पक्षहरूको समीक्षा गरी कार्यक्रमको गुणस्तर लेखाजोखा गर्दछ ।

अनुगमनमा खासगरी स्रोतको व्यवस्थापन, सामग्रीको व्यवस्थापन, कार्यान्वयनको अवस्था, नेतृत्वको भूमिका, सरोकार पक्षको संलग्नता आदि पक्षमा प्रस्तुता लिने र भेटघाट, छलफल, अन्तरक्रिया, अवलोकनको विधि अपनाइनेछ । त्यसैगरी मूल्याङ्कनका लागि प्राविधिक/विशेषज्ञको संलग्नता, कार्यप्रगति विवरण, समितिको निर्णय प्रक्रिया/प्रतिफल, कार्यक्रमबाट सेवाग्राहीले हासिल गरेको उपलब्धि जस्ता पक्षमा जोड दिइनेछ । क्याम्पसले आफ्नो रणनीतिक योजनाको अनुगमन-मूल्याङ्कनका लागि कार्यक्रमको प्रगति र साझेदारी वा सहयोगी निकायसँग भएको सर्तको आधारमा गर्नेछ । सरोकारपक्षको सहभागितामूलक कार्यशैलीमा संस्थागत प्रक्रिया/स्वरूपकै आधारमा स्थायी समिति र कार्यक्रमको प्रकृतिअनुसार उपसमिति गठन गरी अनुगमन मूल्याङ्कनलाई निरन्तरता दिइनेछ । जसमा क्याम्पसमा विद्यमान रहेका समिति तथा उपसमिति र कार्यक्रमअनुसार सर्वपक्षीय समता र समावेशीकरणको आधारमा समिति निर्माण गरी अनुगमन मूल्याङ्कन गरिनेछ । आवश्यकताअनुसार प्राविधिक तथा विशेषज्ञ समेत उपस्थित गराइनेछ । यसका अतिरिक्त क्याम्पसको समग्र पक्ष एवम् गुणस्तर सुनिश्चितताको मूल्याङ्कन लागि गरिने प्रणालीका व्यवस्थापनको विवरण यसै योजना प्रतिवेदनको खण्ड छ मा उल्लेख गरिए बमोजिम हुनेछ ।

५.५ पूर्वानुमान/सीमाहरू (Assumptions/Limitations)

पूर्वानुमान योजनाको नियन्त्रण भन्दा टाढा रहेका बाह्य अवस्था तथा परिस्थितिहरूप्रति लक्षित हुन्छ । त्यसैगरी सीमाहरू योजनाको प्रतिफल प्राप्तीका लागि सकारात्मक परिस्थितिमा रहनु पर्दछ । क्याम्पसको रणनीतिक योजनाका लागि निम्न पूर्वानुमान/सीमाका रूपमा लिन सकिन्दै, जुन कुरा क्याम्पस र कार्यक्रमको हितमा हुनुपर्नेछ ।

- सञ्चालक समिति, प्राध्यापक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूको क्याम्पसप्रति अपनत्व भएमा ।
- क्याम्पस हाम्रा लागि र हामी क्याम्पसका लागि भन्ने सञ्चालक समिति, समुदाय, प्राध्यापक/कर्मचारी र विद्यार्थीमा सकारात्मक सोच भएमा ।
- सम्बन्धित सरोकार पक्षको निरन्तर सहयोग भइरहेमा ।
- स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, सङ्घीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, विश्वविद्यालय, सरकारी एवं गैरसरकारी संस्थाको सहयोग प्राप्त भएमा ।
- राजनैतिक स्थिति सकारात्मक भएमा ।
- महामारी तथा प्राकृतिक प्रकोपको प्रत्यक्ष असर नपरेमा ।
- UGC को नीतिगत कार्यक्रममा समझदारी रहेमा ।
- सहयोगी निकायको सहकार्य गर्ने अवस्था यथावत रहेमा ।
- शिक्षा नीति र नियम अनुकूल रहेमा ।

- विद्यार्थी सङ्ख्या निरन्तर बढेमा ।

खण्ड छ : सुशासन एवम् स्रोत परिचालन

(Resource Mobilization and Good Governance)

६.१. गुणस्तर र संस्थागत विकासको अनुगमन र मूल्याङ्कन

(Monitoring and Evaluation of Quality and Institutional Development)

क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर र संस्थागत विकासका लागि ३ सदस्यीय एक अनुगमन समिति बनाइने छ। यो समितिले शैक्षिक, प्रशासनिक, र वित्तिय प्रकृयहरूको अनुगमन गरी सम्बन्धित पक्षलाई बुझाउने छ। अनुगमन गर्दा सुचकहरू निर्धारण गरिने व्यवस्था मिलाइने छ।

६.२. प्रकोप व्यवस्थापन (Disaster Management)

क्याम्पसले भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा नेपाल सरकारको भवन निर्माण आचार संहिता कार्यान्वयन गर्ने छ। साथै क्याम्पसका विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी तथा सरोकारवालहरू लाई प्रकोप व्यवस्थापनको हरेक पक्षलाई समेटी अभिमूखीकरण गरिने छ र क्याम्पस परिसरमा आकस्मिक अवस्थामा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी व्यवस्थापन गरिने छ। जोखिम व्यवस्थापनका लागि आवस्यक पर्ने सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरिने छ।

६.३. लैंगिक संवेदनशिलता र समावेशीकरण (Gender Sensitivity and Inclusiveness)

क्याम्पसले सञ्चलन गर्ने हरेक क्रियाकलापमा सम्भव भएसम्म लैंगिक संवेदनशिलता र समावेशीकरणको नीति अपनाइने छ। साथै क्रमशः लैंगिक संवेदनशिलता र समावेशीकरण नीति कार्यान्वयन गरिने छ।

६.४. सूचनाको हक (Right of Information)

संविधानले प्रदान गरेको सूचनाको हकलाई क्याम्पसमा पनि सुरक्षित गरिने छ जस्को सम्बोधन गर्नका लागि क्याम्पसले सूचना फोकल व्यक्ति नियुक्ति गरिने छ।

६.५. सरोकारवालाहरूको मञ्च (Stakeholders Forum)

यस क्याम्पसका सरोकार पक्षहरूमा सञ्चालक समिति, लेखा समिति, पुनरावेदन समिति, सञ्चालक परिषद, विद्यार्थी, प्राध्यापक, कर्मचारी, अभिभावक, समुदाय, स्थानीय सङ्घ संस्था, स्थानीय तह (स्थानीय सरकार) त्रिवि., विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्था आदि हुन्। यस संस्थाको विधानअनुसार २५ सदस्यी सञ्चालक समिति, ३ सदस्यीय लेखा समिति, ५ सदस्यीय पुनरावेदन समितिको

सञ्चालक परिषद्बाट विधिवत् रूपमा गठन ती समितिहरू कार्यरत छन् । जसले नीतिगत रूपमा निर्णय र कार्यान्वयन नियमित रूपमा गरिरहेका छन् ।

६.६. प्रतिवद्धता र चासो (Commitment and Concern)

क्याम्पस विधानअनुसार हरेक वर्ष सञ्चालक परिषद्ले वार्षिक कार्यक्रम र बजेट पारित गरी नियमित रूपमा कार्यान्वयन गरिने व्यवस्था रहेकोछ । समुदायमा आधारित शैक्षिक संस्था भएकाले क्याम्पस समुदायप्रति जवाफदेही छ । क्याम्पस नियमावलीमा विद्यार्थी, शिक्षक कर्मचारी आचार संहिता लागू गर्ने प्रावधान रहेको, योजनालाई प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गर्न सरोकार पक्षको सहभागितामा साभा आचारसंहिता समेत निर्माण गरिएको साथै नेपाल सरकार र त्रि.वि.का प्रचलित ऐन नियम अनुसार यो क्याम्पस सञ्चालन भएको हुँदा ती संस्था र निकायप्रति यो क्याम्पस पूर्ण रूपमा जवाफदेही रहेदै आएको छ ।

६.७. कार्यसम्बन्ध (Networking)

यस क्याम्पसको कार्यसम्बन्ध स्थानीय सरकार, सङ्घ/संस्था, त्रि.वि., विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, चन्दादाता, जग्गादाता, समुदाय, स्थानीय शिक्षण संस्थाहरू, सरकारी निकाय तथा कार्यालयहरू र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूसँग सहयोग, अनुदान र साभेदारीमा कार्यसम्बन्ध विस्तारको कार्यक्रमलाई अपेक्षाकृत प्रगति गर्दै सम्बन्धलाई विस्तार गरिने छ ।

६.८. स्रोत परिचालनको योजना (Scheme for Resource Mobilization)

यस क्याम्पसको स्रोतबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरू क्याम्पसको विधानअनुसार सञ्चालन गरिनेछ । त्यसैगरी विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त हुने अनुदान तथा सहयोग ती निकायहरूसँग भएको सम्झौता र सरकारको प्रचलित ऐन-नियमअनुसार सञ्चालन भई आएका हुन् र आगामी दिनमा पनि सोही अनुसार गरिनेछ । त्यसैगरी प्राप्त स्रोत अनुदान र सहयोग एवम् जिम्मेवारी बाँडफाँड गरी समितिहरू मार्फत गरिने छ र त्यसको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रचलित ऐन-नियम र क्याम्पस-नियमावली अनुसार हुनेछ । त्यसै गरी कामको प्रकृति हेरी प्राविधिक तथा विशेषज्ञको सहयोग लिई सम्पन्न गरिने छ । कामको कार्यान्वयन गर्दा मितव्यिता र पारदर्शितामा ध्यान पुऱ्याईने छ ।

अनुसूचीहरु

Logical Framework SDP 2021-2025

अनुसूची -१

योजना तथा कार्यक्रमहरू

१. क्षेत्र : व्यवस्थापन (संस्थागत विकास)

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य : क्याम्पसको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्नु ।

उद्देश्यहरू

१. शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको पेसागत सीप विकास गर्ने ।
२. समयानुकूल नीति, नियम र निर्देशिका तयार गरी लागू गर्ने ।
३. व्यवस्थापनलाई प्रविधियुक्तबनाउने ।
४. अनुगमन र मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउने ।
५. पृष्ठपोषण आदानप्रदान गर्ने ।
६. क्याम्पसको सौन्दर्य बढाउने ।
७. क्याम्पस, समुदाय, विद्यार्थी र अभिभावकको अन्तरसम्बन्धलाई मजबुत र सुमधुर बनाइने ।
८. गुनासो व्यवस्थापन गर्ने ।
९. प्राज्ञिक स्वायत्तता र मानक विश्वविद्यालय लक्षित कार्यक्रम गर्ने ।

क्र. सं.	क्रियाकलाप	एका इ	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु. मा)					स्रोतका लागि सहयोगी निकाय	मुख्य जिम्मेवारी
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५		
१.	तालिम, गोष्ठी, अवलोकन, अन्तरक्रिया तथा पुनर्ताजिगी कार्यक्रम	ओटा	१५	अभिलेखीक रण हुने	कार्ययोजना निर्माण, कार्यक्रमको आयोजना र बजेटको व्यवस्था गर्ने, आवस्यकताअनु सार पेशागत विकासका कार्यक्रममा सहभागी गराउने,	८,००,००० ०/-	८,००,००० ०/-	८,००,००० ०/-	८,००,००० /-	९०,००,००० ०/-	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका	क्याम्पस सञ्चालक समिति, IQAC
२.	नीतिनियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा आचारसंहिता निर्माण र परिमार्जनका लागि छलफल र अन्तरक्रिया	बार्षिक	५	कार्यान्वयन मा आउने	अध्ययन, समिति, कार्यदल, उपसमिति गठन, छलफल, कार्यशाला र आवस्यक निर्णय गर्ने	२,००,००० ०/-	२,००,००० ०/-	२,००,००० ०/-	२,००,००० /-	९०,००,००० ०	क्याम्पस र UGC	क्याम्पस सञ्चालक समिति, IQAC, विभागहरू
३.	सफ्टवेयर तथा वेबसाइट अद्यावधिक, कम्प्युटर,	ओटा	२८	उक्त साधन सञ्चालनमा हुने	बजेट व्यवस्था, कार्ययोजना तर्जुमा, खरिद योजना निर्माण	१५,००,००० ००/-	१५,००,००० ००/-	२०,००,००० ००/-	२०,००,००० ०/-	२५,००,००० ०	क्याम्पस, नगरपालिका र UGC	क्याम्पस सञ्चालक समिति, IQAC

	प्रोजेक्टर, Interactive Panel Board, CCTV camera को व्यवस्थापन र सीप विकास कार्यक्रम				तथा खरिद गर्ने						
४	Result-based monitoring (RBM), Self-appraisal, Management by Walking Around (MBWA) सूचकमा आधारित कार्यक्रम	पटक	५०	सूचकमा आधारित कार्यक्रम कार्यान्वयन मा हुने।	अभिमूखीकरण, सूचना सम्प्रेषण, योजना, सूचक निर्माण, अड्कन, छलफल र प्रवोधिकरण	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,५०,०० ०/-	१,५०,०००० /-	२,००,०००	क्याम्पस प्रशासन
५	गुनासो व्यवस्थापन, सरोकारवालसँगअन्तरक्रियाकार्यक्रम सञ्चालन	पटक	१०	कार्यक्रम सञ्चालन भइ क्याम्पसमा अभिलेख	गुनासो सङ्कलन, गुनासो उपर मासिक छलफल र	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,५०,०० ०/-	१,५०,०००० /-	२,००,०००	क्याम्पस प्रशासन, गुनासो तथा पृष्ठपोषणब

				रहने ।	गुनासोको सम्बन्धित समितिमार्फत सम्बोधन गर्ने							यवस्थापन समिति
६	क्याम्पस परिसरमा सरसफाई, वृक्षरोपण, रडरोगन, फूलवारी, फाउनटेन निर्माण र सञ्चालन	पटक	नियमित	सफा, हरियाली, रडरोगनयुत्तर, मनोरम भइ फाउनटेन सञ्चालनमा हुने	सरसफाई, वृक्षरोपण, रडरोगन, फूलवारी, फाउनटेन निर्माणका लागि बजेट व्यवस्थापन, कार्ययोजना तर्जुमा र समिति निर्माण	२,००,०००/-	२,००,०००/-	५,५०,०००/-	४,५०,०००/-	२०,००,०००	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन, निर्माण समिति, प्रकृति क्लब, स्ववियू
७	नीति निर्माणमा सहभागिता, अभिभावक भेला, अन्तर्राक्षिया, वार्षिक उत्सव, अतिरिक्त क्रियाकलाप, प्रदर्शनी, भ्रमण तथा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन	पटक	५०	कार्यक्रमको अभिलेख हुने	बजेट व्यवस्था, समिति निर्माण, कार्ययोजना तर्जुमा र छलफल	१०,००,०००/-	१५,००,०००/-	२०,५०,०००/-	२०,५०,०००/-	२५,००,०००	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन, अतिरिक्त क्रियाकाल प समिति
८	गुनासो पेटिका, सर्भे, अनलाइन	पटक	२०	अभिलेख रहने	अनुसन्धान व्यवस्थापन	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,५०,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन,

	उजुरी, फेसवुक पेज व्यावस्थापन				एकाइ मार्फत सर्भे गरी प्रतिवेदन IQAC मा पेस गर्ने							गुनासो तथा पृष्ठपोषण यवस्थापन समिति
९	प्राज्ञिक स्वायत्तता र मानक विश्वविद्यालयका लागि प्रस्तावनाको तयारी, नीतिगत व्यवस्था, मानवस्रोत व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार विकास	पटक	निरन्त र	मानव स्रोत र भौतिक पूर्वाधारको तयारी हुन	प्रस्तावनाको तयारी, विशेषज्ञको व्यवस्था, अध्ययन समिति निर्माण, कार्ययोजना निर्माण तथा विवि अनुदान आयोग त्रिवि सँग समन्वय गर्ने	५,००,०० ०/-	२५,००,० ००/-	५०,००,० ००/-	१००,००,० ००/-	२५०,००,० ००	क्याम्पस, UGC, स्थानीय, प्रदेश, सङ्घीय सरकार	संचालक समिति र क्याम्पस प्रसाशन

२. क्षेत्र : शैक्षिक कार्यक्रम र गुणस्तर विकास

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य : शैक्षिक कार्यक्रमको विस्तार तथा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. चालु कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै थप शैक्षिक कार्यक्रम (बी.बी. एम., दुर शिक्षाबाट एम. एड, नन क्रेडिट कोर्स, बी.सि.ए, बी.आई.एम., एम.आई. सी.टि., एम.फील., एल. एल. बि., इन्जिनियरिङ, एम.एस्सी., एम.बी.ए.)व्यवस्थापन तर्फ एक स्वायत्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
२. अधिल्लो बर्ष/सेमिस्टरको मूल्यांकनका आधारमा वार्षिक रूपमा विषयगत शैक्षिक उपलब्धि निर्धारण गरी सिकाई उपलब्धि हाँसिल गर्ने ।
३. शिक्षणमा नयाँ विधि र प्रविधिको प्रयोग गर्ने ।
४. विभागहरूलाई प्रभावकारी बनाउने ।
५. पुस्तकालय र प्रयोगशालाको स्तरोन्नतिगर्दै आधुनिक र प्रविधियुक्तबनाउने ।
६. सुव्यवस्थितअतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।
७. शैक्षिककार्यक्रम र गुणस्तरको अनुगमनएवं मूल्यांकन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने ।
८. शिक्षणमा अनुसन्धानकाउपलब्धीलाई संयोजन गर्ने ।
९. शिक्षक कर्मचारीको शैक्षिकतथा प्राज्ञिक क्षमता वृद्धि गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	एका ई	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु. मा)					स्रोतका लागि सहयोगी निकाय	मुख्य जिम्बेवारी
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५		
१	भौतिक पुर्वाधार विकास, मानवस्रोत व्यवस्थापन, पुस्तकालय विस्तार, प्रस्ताव तयार गर्ने, सरोकारवाला सँग समन्वय गर्ने	पटक	निरन्तर	भौतिक संरचना हुने, मानव संसाधन थप हुने, थपकार्यक्रम सम्बन्धन प्राप्त भइकार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको हुने, कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपयुक्त पुस्तकायलय हुने	नीति, कार्यक्रम, बजेटको व्यवस्थापन, प्रस्तावना निर्माण, विश्वविद्यालय र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगसँग समन्वय गरी सम्बन्धन तथा स्वीकृति लिने र कार्यक्रम सञ्चालन योजना बनाइ सञ्चालन गर्ने	२०,००,०००	१,००,००,०००	२,००,००,०००	२,००,००,०००	२,००,००,०००	क्याम्पस, स्थानीय, प्रदेश, सङ्घीय सरकार, UGC, एवम् दातृ निकाय	सञ्चालक समिति, क्याम्पस प्रसाशन
२	क्यालेण्डरमा आधारित शिक्षण गर्ने, विद्यार्थी उपस्थिति नियमित गर्ने, आन्तरिक मूल्याङ्कन नियमित सञ्चालन गरी पृष्ठपोषण दिने, तालिम	पटक	नियमित	लक्ष्य अनुरूपका उपलब्ध प्राप्त भएको तथ्याङ्क हुने	विभागहरू मार्फत विषयगत लक्ष्यसहितको योजना तर्जुमा, योजना कार्यान्वयन, पृष्ठपोषण र उपचारात्मक पद्धति लागू गर्ने	५,००,००	५,००,००	७,००,००	७,००,००	८,००,००	क्याम्पस, UGC	क्याम्पस प्रसाशन, शिक्षण समिति

	सञ्चालन, सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण गरी लक्ष्य निर्धारण, अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गर्ने, विशेषज्ञ कक्षा सञ्चालन											
३	तालिम, भ्रमण, गोष्ठी, सम्मेलन, अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने र सहभागिता गराउने, प्रविधिका साधनखरिद र जडान गर्ने	पटक	२०	शिक्षणमा नयाँ विधिको व्यवाहारिक प्रयोग हुने रक्षा कोठामा प्रविधिको प्रयोग हुने	तालिम, अभिमूखिकरण, अनुसन्धान, अवलोकन भ्रमणको आयोजना, सहभागिता र व्यवस्थापन गर्ने	५,००,०० ०	५,००,०० ०	६,००,०० ०	७,००,०० ००	७,००,०० ०	क्याम्पस , UGC	IQAC
४	नियमित अन्तरक्रिया गर्ने, विभागीय पुस्तकालयल ई विकास गर्ने,	पटक	नियमित	अभिलेख हुने, स्तरीय विभागीय पुस्तकालय हुने र सञ्चालनमा आउने	विभागीय कार्य योजना तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन,	२,००,०० ०	३,००,०० ०	४,००,०० ००	५,००,०० ००	६,००,०० ०	क्याम्पस , UGC	IQAC

	विभागीय कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, वियगत अनुसन्धान गर्ने, अन्तर विभागीय छलफल तथा अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने			अन्तर विभाग प्रतिस्पर्धा								
५	पुस्तकालयल ई डिजिटाट्ला इज गर्ने, पुस्तक थप गर्ने, डाटा वेस खरिद तथा तयारी गर्ने, कम्प्युटर थप गर्ने, वाचनालयक ो स्तरोन्नति गर्ने, पुस्तकालयल ई डिजिटल क्याटालग सिस्टम तयारी र सञ्चालन गर्ने	पटक	नियमित	खुला पहुँच सहितको डिजिटल पुस्तकालय र पर्याप्त सामग्री सहितको स्तरीय प्रयोगशाला हुने	बजेट व्यवस्था, मानव संसाधनको क्षमता अभिवृद्धि, डिटेक्टर मैसिन खरिद र कोठा विस्तार गर्ने	१०,००, ०००	१५,००, ०००	१७,००, ०००	१७,००, ०००	२०,००, ०००	क्याम्पस , UGC, दातृ निकाय	पुस्तकालय व्यवस्थापन समिति

६	क्यालेण्डर अनुसार उपसमिति मार्फत योजना बनाइ अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन	पटक	२०	अतिरिक्त क्रियाकलापमा विद्यार्थीहरूको संलग्नता हुने, विद्यार्थीको व्यक्तित्व विकास हुने, विद्यार्थी सहभागिता बढने रकार्यक्रम सञ्चालन र सहभागिताको अभिलेख हुने	क्यालेण्डरमा आधारित कार्ययोजना, बजेट व्यवस्थापन, कार्यक्रम छानोट र कार्यान्वयन	३,००,० ००	४,००,० ००	५,००,० ००	५,००,० ००	५,००,० ००	क्याम्पस	अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति
७	सूचक बनाई, मूल्याङ्कन फाराम भरी विभागीय प्रमुख, सहायक क्याम्पस प्रमुख तथा क्याम्पस प्रमुखबाट अभिलेख सहित मूल्याङ्कन गर्ने	पटक	१५	मूल्याङ्कनको अभिलेख हुने	अनुगमन एवम् मूल्याङ्कनको वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा, आवधिक मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण प्रदान	१,५०,० ००	२,५०,० ००	३,००,० ००	३,००,० ००	३,५०,० ००	क्याम्पस	IQAC
८	क्याम्पसमा अध्यापन हुने, शिक्षण सिकाइमा सहयोगी, विषयगत र	पटक	४०	अनुसन्धानका प्रतिवेदन, शिक्षणमा अनुसन्धानको प्रभाव देखिने, शिक्षक तथा	प्रायोगिक अनुसन्धानमा शिक्षक र विद्यार्थीलाई संलग्न गराउन	३,००,० ००	५,००,० ००	५,५०,० ००	६,००,० ००	६,५०,० ००	क्याम्पस , UGC	शिक्षण विभाग, RMC

	विधाका आधारमा प्रायोगिक अनुसन्धान गराउने			विद्यार्थीको अनुसन्धानमा रुचि बढेको हुने								
९	शिक्षक कर्मचारीको उच्च अध्ययनमा प्राथमिकता दिने, पेशागत विकासका कार्यक्रम गर्ने	जना	२५	विद्यावारिधि तथा एम.फिल.योग्यता प्राप्त शिक्षकहरूको सङ्ख्या वृद्धि हुने । सबै शिक्षक तथा कर्मचारीहरूतालि म प्राप्त भएको हुने	शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई माथिल्लो योग्यता अभिवृद्धिका लागि छात्रवृत्ति तथा अध्ययन विदा दिने	१०,००, ०००	१५,००, ०००	१८,००, ०००	२०,००, ०००	२०,००, ०००	क्याम्पस , UGC	क्याम्पस प्रसाशन, सञ्चालक समिति, सम्बन्धित शिक्षक,

३. क्षेत्र : भौतिक पूर्वाधार विकास
Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य : भौतिक पूर्वाधारका दृष्टिले सुविधा सम्पन्न क्याम्पस हुनेछ ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पसमा आउने मार्ग सुरक्षित र सहज बनाउने ।
२. स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्थालाई अभिवृद्धि गर्ने ।
३. क्याम्पस हातामा आउने पानी निकासलाई व्यवस्थित गर्ने ।
४. क्याम्पस हाता भित्र वोटानिकल अध्ययनलाई सहजिकरण गर्ने ।
५. विद्यार्थी तथा शिक्षकका लागि आवास सुविधा विस्तार गर्ने ।
६. क्याम्पसको जग्गा सुरक्षा गर्ने ।
७. बैकल्पिक स्रोत जुटाउन क्याम्पस परिसर उपयोगमा ल्याउने ।
८. सवारी साधनहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
९. प्राथमिक स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था गर्ने ।
१०. थप शैक्षक कार्यक्रमका लागि भौतिक संरचना विस्तार गर्ने ।

क्र. सं.	क्रियाक लाप	एकाई	लक्ष्य	सूचक	रणनिति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट रु.मा					स्रोतकालागि सहयोगि निकाय	मूल्य जिम्मेव ारी
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५		
१	सडक	ओटा	१००	सडक	साझेदारी	५,००,०००/-	५,००,०००/-	-			नगरपालिका	क्याम्प

	वर्तीको व्यवस्था			वर्तीको हुने	र नगरपालि का सँग समन्वय गरेर	-			-	-	-	स सञ्चाल क समिति
२	धारा मर्मत तथा सुधार	निरन्तर	१००	पानीको धारा नियमित र व्यवस्थित हुने	आन्तरिक बजेटको व्यवस्था गरेर	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन
३	फूलवारी आकर्षक र सुन्दर बनाउन	पटक	निरन्तर	फूलवारी आकर्षक र सुन्दर देखिने	योजना बनाइ आवधिक रूपमा शिक्षक विद्यार्थी परिचालन गर्ने र नियमित रेखदेख गर्ने	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन
४	बोटानिकल गार्डन र मौसमी	ओटा	१	बोटानिकल गार्डन र मौसमी केन्द्र	बजेटको व्यवस्थापन र डिजाइन	-	१५,००,०००/-	१०,००,०००/-	-	-	क्याम्पस, UGC	क्याम्पस सञ्चालक

	केन्द्र निर्माण गर्ने			निर्माण हुने	अनुसार						समिति, क्याम्प स प्रशास न
५	सुकुनाखो लो तटबन्ध	मिटर		सुकुना पैनी तटबन्ध र ड्रेन निर्माण हुने	साभेदारी मा योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्ने	-	२०,००,००० /-	-	-	-	नगरपालिका, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार, क्याम्पस
६	कुलेसो निर्माण	मिटर	८००	क्याम्पस परिसरमा कुलेसो मिर्माण हुने	साभेदारी मा योजना तथा बजेट तर्जुमा गन		१५,००,००० /-	१०,००,००० /-	१०,००,००० /-	२५,००,०० ०/-	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार
७	सटर सहितको प्रशासनि क भवन	ओटा	१	सटर सहितको प्रशासनि क भवन	स्थानीय सरकारसँग को सहकार्यमा	-	७०,००,००० /-	५०,००,००० /-	२०,००,००० /-	-	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार

												न
८	पार्किङ स्थल निर्माण	ओटा	२	पार्किङ स्थल निर्माण हुने	प्रस्तावना तयार गर्ने, स्रोतको पहिचान गरेर	-	२०,००,०००/-	५०,००,०००/-	-	-	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका	क्याम्पस सञ्चाल क समिति, क्याम्पस प्रशासन
	सेमीनार हल व्यवस्था पन	ओटा	१	सेमीनार हल निर्माण सञ्चालन मा हुने	प्रदेश तथा स्थानिय सरकार, विवि अनुदान आयोगको सहकार्यमा	-	२५,००,०००/-	१०,००,०००/-	-	-	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका	क्याम्पस सञ्चाल क समिति, क्याम्पस प्रशासन
९	प्राथमिक उपचार कक्ष निर्माण	ओटा	१	प्राथमिक उपचार कक्ष निर्माण भइ सञ्चालन मा हुने	बाह्य स्रोतको खोजी गरी, मानव संशासनको व्यवस्था सहित प्राथमिक उपचार कक्ष निर्माण	-	५०,००,०००/-	२०,००,०००/-	-	-	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका	क्याम्पस सञ्चाल क समिति, क्याम्पस प्रशासन

१०	थप एक शिक्षण भवन निर्माण गर्ने	ओटा	१	थप एक शिक्षण भवन निर्माण हुन	विश्वविद्या लय अनुदान आयोग र क्याम्पसक ो साभेदारी मा	१०,००,०० ०/-	१,००,००,०० ०/-	२,५०,००,०० ०/-	२,५०,००,०० ०/-	५०,००,०० ०	क्याम्पस, UGC, नगरपालिका, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार	क्याम्प स सञ्चाल क समिति, क्याम्प स प्रशास न
----	--	-----	---	--	---	-----------------	-------------------	-------------------	-------------------	---------------	--	--

४. क्षेत्र : आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य : स्रोतहरूको खोजी र व्यवस्थापन गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पस सञ्चालनका लागि दिगो स्रोतको खोजी गर्ने ।
२. स्थानीय साधन र स्रोत जुटाउने ।

३. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट स्रोत जुटाउने ।
४. आर्थिक प्रणालीलाई पारदर्शी, मितव्ययी र सूचनामूलक बनाउने ।
५. विद्यार्थी कल्याण कोषको विकास र परिचलन गर्ने ।
६. शिक्षक कर्मचारी कोष विकास र व्यवस्थापन गर्ने ।

क्र. सं.	क्रियाकलाप	एक इ	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु. मा)					स्रोतका लागि सहयोगी निकाय	मुख्य जिम्मेवारी
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५		
१.	अन्तर्राष्ट्रीया, गोष्ठी र छलफल	पटक	५	अभिलेख र प्रतिवेदन हुने	सरोकारवालाहरूको प्रतिनिधित्वमा छलफल र गोष्ठिमार्फत स्रोतका क्षेत्र पहिचान गर्ने	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-	क्याम्पस	क्याम्पस सञ्चालक समिति
२.	स्थानीय स्रोत पहिचान गर्न सम्पर्क र अन्तर्राष्ट्रीय	पटक	५	स्थानीय, प्रदेश, संघीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने	पूर्व विद्यार्थी, नगरपालिका, स्थानीय संघ संस्था, सामुदायिक संघ संस्थाहरूसँगको समन्वय ।	१,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	क्याम्पस	क्याम्पस सञ्चालक समिति
३.	स्थानीय, प्रदेश, संघीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय साभेदारी	ओटा	१५	स्रोत प्राप्तिका क्षेत्रहरू पहिचान र उपयोग भएको हुने	स्थानीय, प्रदेश, संघीय सरकार, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय साभेदारी कार्यक्रमका लागि प्रस्तावना पेस	१,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-	क्याम्पस	CMC , पूर्व विद्यार्थी समाज

४	आर्थिक स्रोत व्यवस्थापनको स्रोत नीति तयार गर्ने	पटक	५	स्रोत व्यवस्थापनको नीति तयार भएको हुने	राष्ट्रिय र अन्तरराष्ट्रिय दातृ संस्थाहरू पहिचान र सम्बन्ध विस्तार	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस	CMC
५	छात्रवृत्ति कोष विस्तार र छात्रवृत्ति वितरण	पटक	५	छात्रवृत्ति कोष विस्तार र छात्रवृत्ति वितरण	विभिन्न सरोकारवालहरूसँग अन्तरक्रिया गरी स्रोत नीति तयार गर्ने	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस, UGC, स्थानिय दाता, सङ्घ संस्था	CMC , छात्रवृत्ति व्यवस्था पन तथा सिफारि स समिति
६	उपदान कोष व्यवस्थापन र रकम भुक्तानी	पटक	निरन्तर	उपादान कोषको व्यवस्था र वितरण भएको हुने	सुन्दरहरैचा नगरपालिकामा रहेका घर जग्गा बिक्रिबाट स्थायी स्रोत जुटाउने	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस, शिक्षक, कर्मचारी	CMC ” क्याम्पस प्रशासन शिक्षक, कर्मचारी

५. क्षेत्र : अभिलेखीकरण, प्रकाशन, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य :

क्याम्पसका गतिविधिलाई अभिलेखीकरण गरी प्रकाशन गर्ने र क्याम्पसलाई शैक्षिक अनुसन्धानको केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने ।

उद्देश्यहरू

- क्याम्पसका गतिविधिलाई अभिलेखीकरण गर्नु ।
- क्याम्पसका प्रशासनिक तथा प्राज्ञिक अभिलेख प्रकाशन गर्नु ।
- क्याम्पसलाई अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गरी नवप्रवर्तन गर्नु ।

क्र.सं.	क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु.मा)	स्रोतका लागि सहयोगी	मुख्य जिम्मेवारी
---------	------------	------	--------	------	--------	-------------------------------------	---------------------	------------------

											निकाय	
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५		
१.	हरेक निर्णय र कार्यक्रमको अभिलेखीकरण गनार्ये	पटक	निरन्तर	अभिलेख हुनेछ ।	क्याम्पस विधान, कार्य सञ्चालन निर्देशिका, कार्यविधि र वार्षिक कार्यपात्रोका आधारमा आवश्यकत अनुसारका समिति, विभाग, उपसमिति र एकाइ मार्फत क्याम्पसका कार्यक्रमहरू सञ्चालन	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशान्त सन, विभाग, समिति, उपर्सा मति, एकाइ, समाज आदि
२.	प्राज्ञिक र प्रशासनिक कार्यक्रमको प्रकाशन	ओटा	१५०	“सुकुना सन्देश”, कार्यपात्रो, फ्लेक्स, प्रोस्पेक्टस, जर्नल, EMIS	समिति बनाउने, सम्पादक मण्डल बनाउने, कार्ययाजना बनाउने,	१५,००,०० ००/-	१५,००,०० ००/-	१५,००,०० ००/-	१५,००,०० ००/-	२०,००,०००/-	क्याम्पस, UGC र दातृ निकाय	क्याम्पस स प्रशान्त सन, विभाग, समिति, उपर्सा मति,

				Report, वार्षिक प्रतिवेदन , रणनीतिक योजना, गुरुयोजना, विधान, प्रतिवेदनहरू हुने ।								अनुसन्धान एकाई
३.	वेवसाइटमा अद्यावधिक गर्ने	पटक	निरन्तर	वेवसाइटमा अद्यावधिक हुनेछ	विभाग, एकाइ, फाँट र समितिले गरेका काम हरेक क्रियाकलापहरू वेवसाइटमा अद्यावधिक गर्ने	१,५०,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-		
४	अनुसन्धान सम्बन्धी सेमिनार, गोष्ठि, कार्यशाला, अन्तरक्रिया, अभिमुखीकरण र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	ओटा	२५	अनुसन्धान सम्बन्धी सेमिनार, गोष्ठि, कार्यशाला, अन्तरक्रिया, अभिमुखीकरण तालिमको अभिलेख, तथा प्रतिवेदन हुनेछ	बजेटको व्यवस्थापन गरी अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइ मार्फत अनुसन्धान सम्बन्धी सेमिनार, गोष्ठि, सम्पादक	२,००,०० ०/-	३,००,०० ०/-	४,००,०० ०/-	४,००,०० ०/-	४,००,०० ०/-	क्याम्पस, UGC, स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार	क्याम्पस स प्रशासन, अनुसन्धान प्रदेश एकाई, विभाग हरू

					मण्डल, विशेषज्ञ आमन्त्रण, कार्यशाला, अन्तरक्रिया, अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने						
५	अनुसन्धान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	ओटा	३०	लघु अनुसन्धान तथा बृहत अनुसन्धानका प्रतिवेदनहरू हुनेछन् ।	शिक्षकको नियुक्ति, बढुवा, वृत्ति विकास र पुरस्कारका लागि लघु अनुसन्धान तथा बृहत अनुसन्धान कार्यक्रमलाई अनिवार्य गर्ने र क्याम्पसको वित्तिय सहयोगमा लघु तथा बृहत अनुसन्धानका लागि प्रस्तावना माग गर्ने ।	५,००,०० ०/-	५,००,०० ०/-	५,००,०० ०/-	५,००,०० ०/-	५,००,०० ००/-	क्याम्पस, UGC, स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार
६	अनुसन्धान परामर्श सेवा आदान प्रदानका			अनुसन्धान परामर्श सेवा आदान प्रदानका	आवश्यकता र मागमा आधारित अनुसन्धान	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	क्याम्पस प्रशासन,	

	कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने			अभिलेख र प्रतिवेदन हुनेछन्	परामर्श सेवा आदान प्रदानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।						अनुसन्धान र एकाई	
७	अनुसन्धान प्रबोधिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	पटक	३०	अनुसन्धान प्रबोधिकरण कार्यक्रमका अभिलेख र प्रतिवेदन	अनुसन्धान पछि विद्यार्थीहरूमा प्रबोधिकरण गरेपछि मात्र वित्तिय सहयोग उपलब्ध गराउने	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	क्याम्पस	क्याम्प स प्रशास न, अनुसन्धान र एकाई	
८	अनुसन्धान कार्यमा विद्यार्थीहरू लाई सहभागी गराउने ।	ओटा	३०	अनुसन्धान कार्यमा विद्यार्थीहरूला ई सहभागिताको निर्णय, सङ्ख्या र प्रमाणपत्र हुनेछन्	“अनुसन्धानमा विद्यार्थीलाई वित्तिय सहयोग कार्यक्रम”	१,२०,०० ०/-	१,२०,०० ०/-	१,२०,०० ०/-	१,२०,०० ०/-	१,२०,०० ०/-	क्याम्पस, UGC	क्याम्प स प्रशास न, अनुसन्धान र एकाई
९	अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाई (RMC) लाई स्रोतपूर्ण बनाउन			अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाई (RMC) स्रोतपूर्ण भएको हुनेछ	RMC मा सन्दर्भ सामग्री, जर्नल, ई- स्रोतको व्यवस्था	१०,००,० ००/-	१०,००,० ००/-	१०,००,० ००/-	१०,००,० ००/-	१०,००,० ००/-	क्याम्पस, UGC	क्याम्प स प्रशास न, अनुसन्धान र एकाई

६. क्षेत्र : विद्यार्थी सहयोग र कल्याण

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य : गरिब तथा जेहेन्दार एवं लक्षितवर्गका विद्यार्थीहरूको उच्चशिक्षामा सहजपहुँच गराई गुणस्तरीय जनशक्तिको उत्पादनमा वृद्धि भएको हुनेछ ।

उद्देश्यहरू

१. गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीको उच्चशिक्षामापहुँचअभिवृद्धि गर्नु ।
२. विद्यार्थीकोगुणात्मक र संख्यात्मकवृद्धि गर्नु ।
३. विद्यार्थीहरूलाई यातायात सुविधाउपलब्ध गराउनु ।
४. अक्षयकोषको रकम वृद्धि गरी छात्रवृत्तिपाउने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या वृद्धि गर्नु ।
५. विद्यार्थीहरूलाई शुल्क सहुलियतप्रदान गर्नु ।
६. महिलाविद्यार्थीहरूलाई बसोवासमा सहजिकारण गर्नु ।
७. विद्युतिय सामग्री सहितको स्तरीय पुस्तकालय सुविधाप्रदान गर्नु ।
८. आधुनिकप्रविधिकक्षाकोठामा उपयोग गर्ने व्यवस्था गर्नु ।

क्र. सं.	क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु. मा)					स्रोतका लागि सहयोगी निकाय	मुख्य जिम्मेवा री	
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५			

१.	शुल्क सहुलियत, छात्रवृत्ति तथा अन्य सहयोग कार्यक्रम	प्रतिस त/अ टोटा	६ प्रतिसत/ १००० जना	शुल्क सहयोग, छात्रवृत्ति तथाअन्य सहयोग प्राप्त गरेको अभिलेख	शुल्क सहुलियत तथा छात्रवृत्ति नीति तर्जुमा कार्यान्वय न	२०,००,० ००/(	२२,००,० ००/(	२४,००,० ००/(	२०,००,० ००/(	क्याम्पस, UGC , सहयोग दाता, दातृ निकाय	क्याम्पस प्रशासन, सञ्चाल क समिति, छात्रवृत्ति व्यवस्था पन तथा सिफरि स समिति, शुल्क सहुलिय त समिति	
२.	प्रचार प्रसार तथा जनचेतना	समय /पट क	निरन्तर	विद्यार्थीको संख्यामा वृद्धि भएको हुने	शुल्क सहुलियत, छात्रवृत्ति, यातायात, छात्रावास लगायत अन्य सेवा सुविधाका सम्बन्धमा प्रचार प्रसार गर्ने	३,००,०० ०/-	४,००,०० ०/-	५,००,०० ०/-	६,००,०० ०/-	७,००,०० ०/-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन, सार्वजनि क सूचना इकाई

३	क्याम्पस बस खरिद	ओटा	५	क्याम्पसको आफ्नै ५ थान बस हुने	बस खरिदका लागि बजेट व्यवस्था, दाताको खोजी, प्रस्तावना निर्माण, सम्बन्ध विस्तार र समन्वय गर्ने	४०,००,०००/-	४५,००,०००/-	५०,००,०००/-	५५,००,०००/-	६०,००,०००/-	क्याम्पस, नगरपालिका, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार, राजदुतावास, सहयोगी निकाय वा व्यक्ति	क्याम्पस सञ्चाल क समिति, क्याम्पस प्रशासन, खरिद एकाइ समिति,
४	अक्षयकोषमा वृद्धि गर्ने	रुपियाँ	१ करोड	अक्षयकोषमा वृद्धि हुनेछ	अक्षय कोषमा वृद्धिका लागि दाताको खोजी, प्रस्तावना निर्माण, सम्बन्ध विस्तार र समन्वय गर्ने	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	क्याम्पस	क्या. सञ्चालक समिति, क्याम्पस प्रशासन
५	महिला छात्रावास निर्माण र सञ्चालन	ओटा	१	महिला छात्रावासको निर्माण भइ सञ्चालन	छात्रवास निर्माणका लागि तीन	१०,००,०००/-	२०००,००००/-	२०००,००००/-	२०००,००००/-	४०००,०००/-	क्याम्पस, UGC, सहयोग दाता,	क्याम्पस प्रशासन, सञ्चाल

				भएको हुने	वटै तहका सरकार र दातृ निकायमा प्रस्तावना पेस गर्ने, विश्वविद्या लय अनुदान आयोग र क्याम्पस बिच समन्वय गर्ने						दातृ निकाय, तिनै तहका सरकार	क समिति, खरिद समिति
६	पुस्तकालयमा पर्याप्त विषयगत पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री उपलब्ध गराउन	ओटा	१०,०००	पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्रीको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको हुने	विश्वविद्या लय अनुदान आयोग सँगको जोडकोष तथा कार्य सम्पादन अनुदान मार्फत योजना निर्माण गरी पाठ्यपुस्त	२०,००० ००/-	२२,०००० ०/-	२४,००० ००/-	१६,०००० ०/-	२०,००० ००/-	क्याम्पस, UGC, सहयोग दाता, दातृ निकाय, नगरपालिका प्रदेश सरकार	क्याम्पस प्रशासन, सञ्चाल क समिति, खरिद समिति, पुस्तकालय व्यवस्था पन समिति

					क मल्टिमीडि या, डिजिटल डोमेन र इन्टरनेट खरिद तथा जडान गर्ने						
७	अनुसन्धानका लागि डाटावेस प्रयोग गर्ने	ओटा	३	अनलाइन डाटावेश उपलब्ध हुने	विभिन्न अनलाइन डाटावेस प्रदायक संस्थाहरू सँग प्रस्तावना पेश गर्ने	५,००००० /- ५,०००० ०/-	५,०००० ०/- ५,०००० ०/-	५,०००० ०/- ५,०००० ०/-	५,०००० ०/- ५,०००० ०/-	क्याम्पस र UGC	क्याम्पस प्रशासन, सञ्चाल क समिति, खरिद समिति

७. क्षेत्र: सुशासन, सूचना र प्रविधि व्यवस्थापन

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य

विधि सम्बत व्यवस्थित तथा पारदर्शी व्यवस्थापन, सूचना सञ्चार र प्रविधिको व्यवस्थापन गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पसको व्यवस्थापनमा सुशासन कायम गर्नु ।

२. संस्थागत निर्णय र कार्यान्वयनमा सरोकारवालाको सहभागिता अभिवृद्धि गर्नु ।

३. संस्थागत पारदर्शिता सुनिश्चितता कायम गर्नु ।

४. क्याम्पसका सूचनाहरूमा सरोकारवालाको पहुँच वृद्धि गर्ने ।

५. क्याम्पसका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधिको समुचित व्यवस्थापन गर्ने ।

क्र. स.	क्रियाकलाप	एकाई	लक्ष्य	सूचक	रणनिति	प्रस्तावित कार्यक्रमकालागी वार्षिक बजेट					स्रोतकालागी सहयोगी निकाय	मुख्य जिम्बेवारी
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५		
१	क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिलाई समयानुकूल	पटक	५	क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि हुनेछ	समसामायिकता को अध्ययन गरी प्रतिनिधिमूलक सहभागिताका	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	क्याम्पस	क्याम्पस सञ्चालक समिति

	परिमार्जन गरी लागु गर्ने ।			आधारमा क्याम्पस विधान, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिलाई समयानुकूल परिमार्जन गरिनेछ							, क्याम्प स प्रशासन
२	कार्ययोजना अनुसार परिषद्, सञ्चालक समिति, अन्य समितिहरू, विभाग, फाँट, एकाइहरूका सहभागितामा निर्णय लिने		परिषद्, सञ्चालक समिति, अन्य समितिहरू, विभाग, फाँट, एकाइहरूको सहभागितामा निर्णय गरिएको अभिलेख	वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी परिषद्, सञ्चालक समिति, अन्य समितिहरू, विभाग, फाँट, एकाइहरूको सहभागिता जुटाउने	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	क्याम्पस	क्याम्प स सञ्चाल क समिति , क्याम्प स प्रशासन
३	संस्थागत आचारसंहित निर्माण गरी लागु गर्ने		आचारसंहित लागु भएको हुनेछ	सम्बन्धित पक्षको सहभागितामा संस्थागत आचारसंहित निर्माण गर्ने	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	क्याम्पस	क्याम्प स सञ्चाल क समिति , क्याम्प स प्रशासन
४	नागरिक वडापत्र तयार पारी लागु गर्ने		क्याम्पस प्रवेश द्वारमा नागरिक वडापत्र	सबै पक्षको सहभागितामा क्याम्पस विधान, नियम,	१,००,००० /-				१,००,००० /-	क्याम्पस	क्याम्प स सञ्चाल क

			व्यवस्थित भएको हुनेछ	निर्देशिका र कार्यविधिका आधारमा नागरिक वडापत्र तयार गर्ने							समिति , क्याम्प स प्रशासन
५	क्याम्पस प्रवेश मार्गमा दिशा निर्देस सूचक र सूचना व्यवस्थापन गर्ने		क्याम्पस प्रवेश मार्ग देखि फूलकारी, खेलमैदान, पुस्तकालय, चमेना गृह र कक्षाकोठासम्म दिशा निर्देशात्मक सूचना व्यवस्थापन गरिएको हुनेछ	समितिको माध्यमबाट आवश्यकताका आधारमा क्याम्पस प्रवेश मार्ग देखि कक्षाकोठासम्म निर्देशात्मक सूचना व्यवस्थापन गर्ने	१,००,००० /-	५०,०००/ -	१,००,००० /-	५०,०००/ -	१,००,००० /-	क्याम्पस	क्याम्प स प्रशासन
६	सार्वजनिक खरीद ऐन तथा नियमावलीअनु सार खरीद प्रक्रिया लागु गर्ने		सार्वजनिक खरीद ऐन तथा नियमावलीअनु सार खरीद प्रक्रिया लागु भएको अभिलेख हुनेछ	सञ्चालक समितिबाट सार्वजनिक खरीद एकाइ गठन गरी प्रचलित खरिद ऐन तथा नियमावलीका आधारमा खरिद गर्ने	५०,०००/ -	५०,०००/ -	५०,०००/ -	५०,०००/ -	५०,०००/ -	क्याम्पस	क्याम्प स सञ्चाल क समिति , क्याम्प स प्रशासन

७	भुक्तानी र आम्दानी प्रक्रियामा बैड्कीड प्रणालीको व्यवस्था लागु गर्ने	वार्षि म	५	बैड्कीड प्रणालीको लागु भएको हुनेछ	बैड्कीड सफ्टवेयर व्यवस्थापन गरी भुक्तानी र आम्दानी प्रक्रियामा बैड्कीड प्रणालीको लागु गर्ने	५०,०००/ -	५०,०००/ -	५०,०००/ -	५०,०००/ -	५०,०००/ -	क्याम्पस	CMC क्याम्प स प्रशासन
८	क्याम्पको वार्षिक सामाजिक र शैक्षिक परीक्षण गर्ने	पटक	५/ ५	क्याम्पको वार्षिक सामाजिक र शैक्षिक परीक्षण भई प्रतिवेदन सार्वजनिक भएको हुनेछ	सरोकारवालाको प्रतिनिधिमूलक सहभागिताका आधारमा क्याम्पको वार्षिक सामाजिक र शैक्षिक परीक्षण गरी परिषद् बैठकमा पेश गर्ने	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	क्याम्पस	CMC क्याम्प स प्रशासन
९	वार्षिक रूपमा शिक्षक तथा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन अद्यावधिक गर्ने	वार्षि क	५	शिक्षक तथा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन अभिलेख अद्यावधिक भएको हुनेछ	स्थायीनियुक्ति, बढुवा तथा पुरस्कारका लागि शिक्षक तथा कर्मचारीको मूल्याङ्कन गर्न फारामको विकास र प्रयोग गर्ने	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	क्याम्पस	CMC , क्याम्प स प्रशासन

१०	कार्यपात्रो कार्यान्वयन गर्ने	पटक	५	शैक्षिक कार्यपात्रो अनुसार कार्यक्रम लागु भएको अभिलेख हुनेछ	सञ्चालक समिति, विभाग र फाँटको संयुक्त निर्णयबाट शैक्षिक कार्यपात्रो निर्माण गर्ने र सो को आधारमा कार्य सम्पादन गर्ने	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	क्याम्पस	CMC , क्याम्प स प्रशासन
११	सम्बन्ध सुधारका लागि शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम गर्ने			शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रमको अभिलेख हुनेछ	अलग अलग र संयुक्त रूपमा शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम गर्ने र तिनको समिक्षा गर्ने	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	क्याम्पस	CMC , क्याम्प स प्रशासन
१२	विभाग र समितिहरूमा जिम्मेवारीको हस्तान्तरण गरी जिम्मेवारी दिने र कार्य सम्पादन गर्ने			विभाग र समितिहरूमा जिम्मेवारीको हस्तान्तरण गरी जिम्मेवारी हस्तान्तरणको प्रमाण र सो अनुसारको कार्य सम्पादन गरिएको अभिलेख हुनेछ	तोकिएको कार्य विवरणका आधारमा विभाग र समितिहरूमा जिम्मेवारीको हस्तान्तरण गरी कामलाई विकेन्द्रित गर्ने	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	२५,०००/ -	क्याम्पस	CMC , क्याम्प स प्रशासन

१३	क्याम्पसका सूचनाहरूमा सरोकारवालाको पहुँच वृद्धि गर्ने		सूचनामा सरोकारवालाको पहुँच पुगेको प्रमाण हुनेछ	बुलेटिन, वेबसाइट र प्रतिवेदनको प्रकाशन गरी क्याम्पसका सूचनाहरूमा सरोकारवालासम्म पुऱ्याउने ।	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	क्याम्पस	CMC , क्याम्पस प्रशासन
१४	क्याम्पसका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधिको समुचित व्यवस्थापन गर्ने		क्याम्पसका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधिको प्रयोग भएको हुनेछ	सुशासनको सुनिश्चितताका लागि प्रविधिको व्यवस्थापन गर्ने	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	१,५०,००० /-	क्याम्पस	CMC क्याम्पस प्रशासन

८. क्षेत्र : लैडिगक संवेदनशीलता र समावेशीकरण
Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य : लैडिगक संवेदनशीलता र समावेशीकरणको नीति कार्यान्वयन हुनेछ ।

उद्देश्यहरू

१. क्याम्पसमा हुने नियुक्ति तथा कार्यक्रममा समानुपातिक समावेशी नीति अपनाउनु ।
२. गोष्ठी, सेमिनार, भ्रमण आदिमा समानुपातिक र समावेशीकरणको सिद्धान्त अवलम्बन गर्नु।
३. विद्यार्थी सहुलियत समावेशी बनाउनु ।
४. विद्यार्थी भर्ना अभियानमा दुर्गम क्षेत्र तथादलित पिछडा वर्ग आदिवासी जनजातीहरूको पहुँच बढाउनु ।
५. समिति तथा उपसमितिहरूमा लैझिक संवेदनशीलता र समावेशीकरणको नीति कार्यान्वयन गर्नु ।

क्र. सं.	क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु. मा)					प्रोतका लागि सहयोगी निकाय	मुख्य जिम्मेवा री	
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५			

१.	समावेशी नीति निर्माण र कार्यक्रम कार्यान्वयन	पटक	१०	समावेशी नीतिको तयारी कार्यान्वयन हुनेछ	समावेशी नीति निर्माणका लागि छलफल, सहभागिता र नीति निर्माण	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	क्याम्पस सञ्चाल क समिति
२.	क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन	पटक	१०	कार्यक्रममा सहभागिता को प्रतिवेदन	सकारात्मक विभेदको नीति कार्यान्वयन गर्ने	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	क्याम्पस सञ्चाल क समिति
३.	समावेशी शुल्क सहुलियत र छात्रवृत्ति	प्रतिसंत	५०	छात्रवृत्ति वितरण समावेशी भएको अभिलेख	समावेशी सुचक बनाइ शुल्क सहुलियत तथा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	क्याम्पस सञ्चाल क समिति
४	दलित, सीमान्तिकृत, अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरू लाई प्रोत्साहन कार्यक्रम	जना	१००	सूचीकृत विद्यार्थी अध्ययन गरेको अभिलेख	सूचिकृत विद्यार्थीका लागि शुल्क सहुलियत, छात्रवृत्ति तथा रोजगार उपलब्ध गराउन	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-	क्याम्पस सञ्चाल क समिति
५	निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता	पटक	१०	समिति उपसमिति मा प्रतिनिधित्व भएको ।	विभिन्न क्षेत्रका सूचिकृत विद्यार्थी समूह प्रतिनिधित्वका	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-	

					आधारमा नीति निर्माणमा सहभगिता गराउने						
६	अत्यावस्यक सुविधा उपलब्ध व्यवस्थापन	जना	नियमि त	अत्यावस्य क सेवा उपलब्ध गराइएको अभिलेख हुने	संवेदनशीलता का आधारमा सम्पर्क व्यक्ति मार्फत सेवा उपलब्ध गराउन	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	१,००,००० /-	क्याम्पस, नगरपालि का	क्याम्पस प्रशासन र प्राथमि क उपचार एकाइ

९. क्षेत्र : परामर्श, पथप्रदर्शन र रोजगारी सहजिकरण

Strategic Interventions (2021-2025)

लक्ष्य

(क) क्याम्पसलाई विद्यार्थीहरूका लागि नियम, आचारसंहिताको पालना, विषय छनोट, व्यक्तित्व

विकास र अग्रअध्ययन सम्बन्धी परामर्श केन्द्र बनाउने ।

(ख) क्याम्पसबाट उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिलाई रोजगारी बजारमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।

उद्देश्यहरू

१. विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसका नियम, सेवा सुविधासम्बन्धी जानकारी दिनु ।
२. विद्यार्थीहरूलाई परीक्षाको तयारीसम्बन्धी सहजिकरण गर्नु ।
३. विद्यार्थीलाई व्यक्तित्व विकासका क्षेत्रहरूको दिशा निर्देश गर्नु ।
४. दैनिक व्यवहारिक जीवनका लागि परामर्श सेवाप्रदान गर्ने ।
५. क्याम्पसका सूचनाहरू विद्यार्थी समक्ष पुऱ्याइ जानकारी दिनु ।
६. क्याम्पसका प्रशासनिक कार्यमा हेल्पडेक्स मार्फत सहयोग पुऱ्याउनु ।
७. उत्पादित जनशक्तिलाई रोजगारका लागि परामर्श र पथप्रदर्शन गर्नु ।
८. रोजगारीको बजार अध्ययन तथा नक्साङ्राक्षण गर्नु ।
९. उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिको अभिलेखिकरण गर्ने ।
१०. अन्तरसम्बन्ध विकास गरी रोजगारीका लागि सहजिकरण गर्ने ।
११. उत्पादित शैक्षिक जनशक्तिलाई स्वरोजगारीका लागि तालिम सञ्चालन गर्ने ।

क्र. सं.	क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य	सूचक	रणनीति	प्रस्तावित कार्यक्रमको बजेट (रु. मा)					स्रोतका लागि सहयोगी	मुख्य जिम्मेवार ी	
						२०२१	२०२२	२०२३	२०२४	२०२५			

										निकाय	
१.	विद्यार्थीहरूला ई क्याम्पस नीति, नियम, अनुसासन, र सुविधासम्बन्ध अभिमुखीकरण गर्ने	पटक	५०	अभिमुखीकरण गर्ने निर्णय र कार्यक्रमको अभिलेख	प्रोफेक्टस, सूचना, आचारसंहिता, भेला, बैठक आदि मार्फत विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसका विषयमा जानकारी दिने	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,२०,० ००/-	१,५०,०० ०/-	१,५०,०० ०/-	क्याम्पस प्रशासन, विभागहरू
२.	परीक्षा तयारीका कक्षाहरू सञ्चालन गर्ने।	पटक	२०	परीक्षा तयारी कक्षाको निर्णय र अभिलेख	विषयगत शिक्षक मार्फत पठन पाठन समापन पछि १५ देखि ३० दिने परीक्षाको तयारीसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस प्रशासन, विभागहरू
३	आवधिक रूपमा व्यक्तित्व विकासका लागि विद्यार्थीको क्षमता पहिचान गर्ने	पटक	१०	प्रतिभाशाली विद्यार्थीको अभिलेख	अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति र स्थापन तथा परामर्श समिति मार्फत विद्यार्थीको सर्वाङ्गिण विकासका क्षेत्र पहिचान गरी	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस प्रशासन, विभागहरू

					सहजीकरण गर्ने						
४	प्रतिभा पहिचान र व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	पटक	१०	व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रमको अभिलेख	उत्प्रेरक र सफल व्यक्तिको आमन्त्रण गरी वर्षमा दुई पटकसम्म दैनिक व्यवहारिक जीवनका लागि आवश्यक परामर्श सेवाप्रदान गर्ने	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस प्रशासन, विभागहरू
५	हेल्पडेस्कको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने	जना	५०००	हेल्पडेस्कको व्यवस्थापना	सेवालाई सर्वसुलभ गर्न हेल्पडेक्सलाई अधिकारीक र स्रोतपूर्ण बनाउन	१,५०,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस प्रशासन, विभागहरू
६	पथप्रदर्शन, रोजगार तथा परामर्श सेवा केन्द्र स्थापना।	ओटा	१	पथप्रदर्शन तथा परामर्श, रोजगार सेवा केन्द्र, समझदारी, सम्झौता।	रोजगारीमा सहजीकरण र व्यक्तित्व विकासका लागि स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्रलाई जिम्मेवार बनाउने	१,५०,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस प्रशासन, स्थापना तथा परामर्श समिति
७	सरकारी, गैह सरकारी,			सरकारी, गैह सरकारी,	स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र						क्याम्पस प्रशासन,

	वित्तीय र निजी क्षेत्रको सेवामा प्रवेश गर्न चाहनेलाई सहजीकरण गर्ने			वित्तीय र निजी क्षेत्रका सङ्घ/संस्था सँग सम्झौतापत्र	मार्फत कार्ययोजना बनाई रोजगारदाता संघ/संस्थाको खोजी गर्ने	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,२०,० ००/-	१,५०,०० ०/-	१,५०,०० ०/-		स्थापना तथा परामर्श समिति
८	विभाग, पथपर्दशन तथा परामर्श सेवा केन्द्र मार्फत उत्पादित जनशक्तिको अभिलेखीकरण गर्ने	जना	नियमित	पथप्रदर्शन तथा परामर्श सेवा केन्द्र एकाइले गरेका कामको अभिलेख	स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र मार्फत सर्भे गरी रोजगारीको बजार अध्ययन तथा नक्साइकन गर्नु	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन, स्थापना तथा परामर्श समिति
९	सङ्घ/संस्था सँग द्विपक्षिय सम्झौता गरी अन्तर संस्थान सञ्जाल विकास गन	ओटा	१५	सङ्घ/संस्था सँग द्विपक्षिय सम्झौता पत्र	उत्पादिक जनशक्तिको रोजगारीको सुनिश्चित गर्न स्थापन तथा परमर्श सेवा केन्द्र र रोजगार दाताहरूसँग नेटवर्कीड गर्ने	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	५०,००० /-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन, स्थापना तथा परामर्श समिति
१०	सीप विकास केन्द्रको सहजिकरणम	पटक	१०	स्वरोजगारीको अभिलेख र सिप विका	अध्ययन पूरा गरेपछि विद्यार्थीहरूलाई	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,० ००/-	१,००,०० ०/-	१,००,०० ०/-	क्याम्पस	क्याम्पस प्रशासन, स्थापना

													तथा परामर्श समिति
I स्वरोजगारीक I तालिम सञ्चालन गर्ने			सको अभिलेख	आफैँ रोजगारी सिर्जना गर्न सक्ने बनाउन तालिम केन्द्रहरूको आमन्त्रण गरी स्वरोजगार तालिम सञ्चालन गर्ने									